

ВСС - 11956 17.09.26

**ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

З А Я В Л Е Н И Е

от

**Веселка Златева – Административен ръководител - председател
на Административен съд – Пазарджик – кандидат за избран член на
Висшия съдебен съвет**

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

На основание чл. 29в, ал. 4 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) и чл.9, ал. 4 от Правила за произвеждане на избори на членове на висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, във връзка с провеждане на процедура по избор на членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет в Република България, представям и моля да приемете следните документи:

1. Автобиография
2. Мотиви /мотивационно писмо/
3. Концепция за дейността на Висшия съдебен съвет
4. Декларация по чл. 18 от ЗСВ
5. Декларация по чл. 19а, ал. 1 от ЗСВ за имотното състояние, произхода на средствата за придобиване на имущество и за наличието на частен интерес
6. Служебна бележка за юридически стаж
7. Кадрова справка
8. Други документи

**Veselka Velkova
Zlateva-
Kozhuharova**

Digitally signed by
Veselka Velkova
Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17
16:15:34 +03'00'

17.09.2026г.

С уважение:

гр. Пазарджик

/Веселка Златева/

**ЕВРОПЕЙСКИ
ФОРМАТ НА
АВТОБИОГРАФИЯ**

ЛИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Име

БЕСЕЛКА ВЕЛКОВА ЗЛАТЕВА - КОЖУХАРОВА

Адрес

Телефон

Факс

E-mail

Националност

българска

Дата на раждане

ТРУДОВ СТАЖ

• Дати (от-до)

- Административен съд - Пазарджик – административен ръководител – председател – от 05.06.2023 г.
- Административен съд -Пазарджик – съдия – от 22.12.2022 г. до 05.06.2023 г.
- Административен съд - Пловдив – съдия – от 28.11.2022 г. до 22.12.2022 г.
- Районен съд - Пазарджик - административен ръководител - председател – от 10.12.2014 г. до 28.11.2022 г.
- Районен съд - Пазарджик – съдия – от 01.03.2000 г. до 10.12.2014 г.
- Окръжен съд - Пазарджик – младши съдия – от 15.03.1999 г. до 01.03.2000 г.
- Окръжен съд - Пазарджик – съдебен кандидат – от 01.11.1997 г. до 01.11.1998 г.

• Име и адрес на работодателя

Висш съдебен съвет, гр.София, ул."Екзарх Йосиф"" №12

• Вид на дейността или сферата на работа

правораздаване

• Заемана длъжност

Председател

• Основни дейности и отговорности

Правораздаване, административно управление на съда

**ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ**
• Дати (от-до)

средно - Езикова гимназия "Бертолт Брехт", гр.Пазарджик – 1987г.
– 1992г.
висше - Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" - 1992г. -
1997г.

**Лични умения и
компетенции**

Административен капацитет, отговорност, комуникативност, диалогичност и работоспособност; организационни и управленски умения; умения за работа в екип и координация на дейности; управленски опит при работа с хора; способност за анализ и вземане на решения, включително в динамична среда; умения за конструктивен диалог и институционална комуникация; способност за отстояване на самостоятелна професионална позиция; умения за разрешаване на организационни и практически проблеми; опит в управлението на финансови средства; работа в условия на висока натовареност и др.

Майчин език

Български

Други езици

Езикова гимназия - немски език

**ТЕХНИЧЕСКИ УМЕНИЯ И
КОМПЕТЕНЦИИ**

Работа с ОС Windows, Офис софтуер: MS Office (Word, Excel, Outlook), Комуникация и работа в екип: MS Teams, Zoom

**КВАЛИФИКАЦИЯ
ДОПЪЛНИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

- член на работната група за изготвяне на Концепцията за въвеждане на задължителна съдебна медиация – 2021г.
- член на работната група по проект REFORM/SC2020/133 „Продължаване на реформата на заповедното производство“ – 2020г.
- член на междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието по нормативната уредба на медиацията – 2021г.
- член на работната група по изпълнение на Концепцията за въвеждане на задължителна съдебна медиация – 2021г.
- член на проектния екип по дейности I.3, I.4, I.5 и I.6 от проекта по ПБУ за алтернативно решаване на спорове и съдебна медиация – 2022г.
- участие в проект VOICE-TO-TEXT; поощрена със „служебна благодарност и грамота“ за изпълнение на конкретни задачи по проекта – 2022г.
- член на работната група по Реформа 3 „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от НПВУ – 2024г.
- участие в двустранна инициатива по Норвежкия финансов механизъм за защита правата на децата в производства пред съд – 2024г.
- член на Съвета по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела – 2025г.
- Над 130 участия в обучения и семинари, подробно описани в кадровата справка

Veselka Velkova
Zlateva-Kozhuharova

Digitally signed by Veselka
Velkova Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17 16:12:34 +03'00'

МОТИВАЦИОННО ПИСМО

Уважаеми колеги,

Настоящите избори за Висш съдебен съвет се произвеждат в период на високи професионални и обществени очаквания към начина, по който съдебната система ще бъде управлявана през следващите години. Те имат значение, което надхвърля обновяването на неговия състав. От бъдещия Висш съдебен съвет се очакват прозрачни и убедително мотивирани кадрови решения, последователност и предвидимост в професионалното развитие на магистратите, утвърждаване на гаранциите за независимост на съда, откритост към съдийската общност и укрепване на доверието в институцията.

Именно разбирането ми за значението на предстоящия мандат е в основата на решението да приема номинацията за избран член на Висшия съдебен съвет. Това решение не беше взето нито бързо, нито емоционално. То беше резултат от дълъг процес на преценка, в който съществено значение имаха аргументите на 62-мата съдии, издигнали кандидатурата ми. За мен тяхната подкрепа има особена стойност не заради броя им, а заради личните и професионалните качества на хората, които стоят зад нея – съдии с различен професионален опит и път, но обединени от принципност, самостоятелност в преценката и готовност убедено да отстояват позициите си.

Даденото ми доверие не приемам само като жест, а като задължение да остана последователна в принципите си и начина на работа, които са били основание за тази подкрепа.

Целият ми професионален път е преминал в съдебната система – от съдебен кандидат и младши съдия, през районен съдия и председател на Районен съд – Пазарджик, до административен съдия и председател на Административен съд – Пазарджик. Този близо 30-годишен професионален път ми даде възможност да опозная съдебната система от различни гледни точки – на съдията и на административния ръководител.

От практиката си разбрах, че доброто ръководство не се измерва с обема на предоставените правомощия, а с резултата от тяхното упражняване. Срецах различни по характер проблеми, различна организация на процесите, различни професионални общности. Това ме научи, че няма универсални решения, че всеки отделен орган – със своето място в йерархията на съдилищата и особеностите на делата, които разглежда – има специфични нужди и затруднения и че добрата преценка изисква дълбоко познаване на фактите, внимателен анализ и ясна представа за последиците.

Научих, че тези познания не се придобиват за месец или два. Те се натрупват във времето – чрез вземането на решения, наблюдението на последиците от тях и готовността при необходимост те да бъдат преосмислени и коригирани. Именно този процес изгражда практическия опит, увереността в преценката и ясната представа за последиците от управленските решения.

Новият Висш съдебен съвет няма да разполага с това време за проучване и търсене на работещи механизми, защото магистратите и обществото като цяло ще очакват от началото ясни, обосновани и ефективни решения. Всички знаем, че още в първия ден на мандата ще се поставят натрупаните въпроси, чието

решаване не търпи отлагане. Обективна предпоставка за това е изменението на Закона за съдебната власт, обн. в ДВ, бр. 60 от 1 юли 2026 г., при което бяха ограничени възможностите на действащия ВСС да приема решения с траен кадрови и организационен ефект. Именно поради това съм убедена, че практическият опит в управлението на различни съдебни органи е съществено предимство за незабавното започване на същинската работа, правилното определяне на приоритетите и навременното предприемане на действия.

Това е опит, който не се придобива с мандата, а се внася в него. Моят е натрупан в годините чрез вземането на управленски решения, оценката на тяхната ефикасност и възможността да проследявам последиците им във времето.

Най-ясното отражение на този опит са резултатите, постигнати от двете съдилища в периодите на моето управление – както в показателите за правораздавателната дейност, така и в кадровата и материалната обезпеченост, организацията и подредеността на работните процеси, устойчивостта на създадената работна среда и особено важното за мен - доверието в колектива и усещането за справедливост в отношенията.

Наред с изпълнението на съдийските и административните задължения, през годините поддържах професионалната си квалификация, като участвах в над 130 обучения, семинари и конференции. Участвах също в работни групи и проектни екипи към ВСС и Министерството на правосъдието по теми, свързани със съдебната медиация, реформата на заповедното производство, възстановителното правосъдие, Единния регистър на съдебните преводачи, защитата на правата на децата в производства пред съд. Към момента съм член на Съвета по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела към Висшия съдебен съвет. Така надграждах съдийския и управленския си опит с работа по системни теми, които излизат извън рамките на конкретния съд и чието решаване изисква не само правна подготовка, но и координация между институции, организационно мислене и способност да се търсят приложими подходи.

В професионалния живот идва момент, в който системата, която години наред е предоставяла възможност за развитие, за изява на качества и умения, за постигане на нови и все повече достижения, има нужда натрупаният опит и капацитет да бъдат вложени в нейното укрепване. За мен този момент е сега.

Натрупаният съдийски и управленски опит, познанието в детайли на процесите по правораздаване и администриране на органи в системата, професионалната подготовка и работата ми по въпроси с по-широко институционално значение, ми дават увереност в правилността на решението да участвам в настоящата процедура.

Съзнавам сериозността на този избор, но вярвам, че общите ни идеи и усилия могат да допринесат за утвърждаването на Висшия съдебен съвет като орган, който гарантира независимостта на магистратите, създава условия за предвидимо и справедливо професионално развитие, осигурява необходимата среда за качествена работа и поддържа реален диалог със съдийската общност.

Затова разчитам на Вашата подкрепа.

К О Н Ц Е П Ц И Я

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

изготвена от

**ВЕСЕЛКА ЗЛАТЕВА – председател на Административен съд –
Пазарджик,
номинариана за изборен член на ВСС от квотата на съдиите**

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	3
I. Независимост, почтеност и ролята на Висшия съдебен съвет	4
II. Кадрова политика – атестиране, конкурси и командироване. Професионално развитие и качество на правораздаване	6
1. Обща оценка на действащия модел и взаимовръзката между атестирането, конкурсите и командироването	6
2. Атестиране	8
3. Конкурси и командироване	11
4. Професионално развитие и качество на правораздаване	17
III. Съдебна карта. Натовареност	18
1. Съдебна карта	18
2. Натовареност. Заповедно производство. Медиация	20
IV. Съдебна администрация	24
V. Електронно правосъдие. Изкуствен интелект	27
1. Електронно правосъдие	27
2. Изкуствен интелект	31
VI. Етика	33
VII. Възнаграждения на магистратите	34
VIII. Бюджет	35
IX. Комуникационна стратегия. Медийна политика. Комуникация между Висшия съдебен съвет и съдилищата	36
1. Комуникационна стратегия	36
2. Медийна политика	37
3. Комуникация между Висшия съдебен съвет и съдилищата	38
X. Заключение	39

Уважаеми колеги,

На основание чл. 29в, ал. 4 от ЗСВ и чл. 9, ал. 4 от Правилата за произвеждане на избори на членове на Виспия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, приети с решение на Пленума на ВСС по протокол № 16/09.07.2026 г., представям концепция за дейността на Виспия съдебен съвет, изготвена в качеството ми на номинирана за изборен член от квотата на съдиите.

Конституцията на Република България и Законът за съдебната власт възлагат на Виспия съдебен съвет основна роля за гарантиране на институционалната независимост на съдебната власт, за кадровото ѝ обезпечаване и за създаването на условия органите ѝ да осъществяват своите функции независимо и ефективно.

Съдебната система функционира в условия на динамична нормативна, технологична и обществена среда, която поставя пред нея както познати, така и нови предизвикателства.

През последните години темата за съдебната реформа стана неизменна част от обществения дневен ред. Очакванията към Виспия съдебен съвет са високи, а вниманието към начина, по който се управлява съдебната власт, остава трайно засилено. В обществения дебат тези очаквания обикновено се свързват с независимостта на съдебната власт, почтеността, прозрачността на кадровите решения и доверието в институциите. Това са безспорно важни въпроси, но те не изчерпват предизвикателствата пред системата.

За съдиите управлението на съдебната система има много по-конкретно измерение. То се проявява в натовареността, кадровия недостиг, продължителността на конкурсите, командироването, атестирането, разпределението на ресурсите, състоянието на съдебната администрация, възнагражденията, условията за работа и надеждността на електронните системи. Всичко това пряко влияе върху организацията на работата и върху възможността съдията да съсредоточи времето и усилията си върху правораздаването.

Именно тук виждам една от основните задачи на следващия Висш съдебен съвет – да свърже големия обществен разговор за съдебната реформа с практическото функциониране на системата. Реформата не може да остане само на равнището на институционалните модели и нормативните промени. Тя трябва да води до по-добра организация, предвидима кадрова политика, справедливо разпределение на ресурсите и условия за независимо и ефективно правораздаване. От съществено значение е и да се проследява ефектът от взетите решения и при необходимост подходът да бъде коригиран.

Следващият Висш съдебен съвет ще трябва едновременно да отговори на общественото очакване за независима, почтена и ефективна

съдебна власт и на професионалното очакване за конкретни и устойчиви решения.

Актуални и очакващи решение остават въпросите, свързани с конкурсите и кадровото планиране, натовареността и съдебната карта, електронното правосъдие, статута на съдебните служители, нормативната уредба на деловодната дейност, етичните стандарти, финансовата и медийната политика на съдебната власт.

В концепцията разглеждам всички тези въпроси, които според мен следва да бъдат сред приоритетите на следващия Висш съдебен съвет, както и възможните подходи към тях. Правя това с ясното съзнание, че Висшият съдебен съвет е колективен орган и реализацията на тези виждания изисква подкрепата и общата воля на неговите членове.

I. Независимост, почтеност и ролята на Висшия съдебен съвет

Независимостта на съдебната власт остава един от основните въпроси както в общественения дебат у нас, така и в оценките на европейските институции. В Доклада за върховенството на закона за 2026 г. Европейската комисия отново поставя акцент върху нея и ефективното функциониране на Висшия съдебен съвет и отбелязва, че възприеманото ниво на независимост на съдилищата и съдиите у нас остава много ниско. Като основни причини се посочват усещането за политически натиск и влияние на икономически или други специфични интереси.

Това показва, че независимостта не може да се разглежда само като недопускане на пряка намеса при решаването на конкретно дело. Тя зависи и от начина, по който е устроено и управлявано правосъдието, от кадровите решения, от стабилността на професионалния статус на магистратите и от финансовата самостоятелност на съдебната власт. Така например обвързването на възнаграждението за най-ниската магистратска длъжност с възнаграждението на народните представители постави закономерно въпроса за границите между отделните власти. Затова всяка промяна, която засяга тези области, следва да бъде преценявана и през отражението ѝ върху институционалната независимост.

Независимостта на отделния съдия трябва да бъде гарантирана не само нормативно, но и чрез условията, при които той упражнява своите правомощия. Тя трябва да се проявява в свободата да формира вътрешното си убеждение и да решава делата единствено въз основа на закона и събраните доказателства, без външен или вътрешен натиск. Съдията трябва свободно да изразява своята позиция, без опасение от неблагоприятно отражение върху професионалния му статус, да не търпи последици заради съдържанието на

постановените от него актове и да не зависи от персонално отношение, неформално влияние или административна зависимост.

В този контекст възнаграждението на съдията също е една от гаранциите за неговата независимост. Предвид че законодателят е поставил съществени ограничения пред възможността магистратите да извършват друга дейност извън изрично предвидените в чл. 195, ал. 2 ЗСВ изключения, за значителна част от тях трудовото възнаграждение е основният, а често и единственият източник на доходи. Затова размерът му следва да осигурява необходимата материална сигурност и да не поставя съдията в икономическа зависимост.

Съществено значение за всичко това имат и правилата, които определят професионалния път на съдията. Конкурсите, атестирането, командироването и кадровите решения не следва да създават предпоставки за зависимост или различно третиране. Също толкова важна е ясната граница между административното управление на съда и правораздавателната дейност. Тези въпроси ще бъдат разгледани подробно в следващите части на концепцията.

Независимостта е неразривно свързана и с почтеността. Високите професионални и етични стандарти са условие за доверието в съдията и в съдебната система като цяло. Нетърпимостта към зависимости, конфликт на интереси и нерегламентирано влияние трябва да върви заедно с обективност при установяването им и с равна взискателност към всички магистрати, независимо от заеманата длъжност. Конфликтът на интереси следва да се разглежда не само като формално нарушение, а и като риск за доверието в безпристрастността и почтеността на магистрата.

Особена е ролята на ВСС, когато са налице данни за натиск или опит за нерегламентирано въздействие върху магистрат. Необходима е своевременна и категорична реакция. Наред с това следва ясно да се разграничава недопустимият натиск от допустимата професионална и обществена критика към съдебните актове и дейността на съдебната власт.

Значение има и начинът, по който самият ВСС упражнява правомощията си. Решенията, които засягат магистратите и органите на съдебната власт, трябва да бъдат прозрачни, предвидими и убедително мотивирани. При сходни обстоятелства следва да се прилага еднакъв подход, а различното решение да има ясни основания. Това ограничава съмненията за субективност.

Независимостта не означава изолация на съдебната власт. Диалогът със законодателната и изпълнителната власт и с останалите държавни институции е необходим, особено когато се обсъждат промени, засягащи устройството, бюджета или функционирането на съдебната система. Той обаче следва да се води при ясно зачитане на конституционното място и самостоятелността на съдебната власт.

Налице е спешна нужда от приемане на медийна стратегия на ВСС и съдилищата, която да отговаря в най-висока степен на съвременната информационна среда. Тя следва да предвижда ясни правила за институционална реакция при кризи, публични атаки, разпространение на невярна или подвеждаща информация. Така че съдебната власт да не остава пасивен участник в обществения разговор. Медийната политика трябва да съчетава едновременно прозрачност и открит диалог от една страна, а от друга – да дава необходимите гаранции за независимостта на съдебната власт и отделния магистрат.

Последователното поведение на ВСС има особено значение и е важна предпоставка за доверието както на магистратите, така и на обществото. Но доверието не се създава с декларации. Необходими са категорично и аргументирано отстояване на позициите, устойчивост в подхода при вземането на решения и готовност да се защитава самостоятелността на съдебната власт и професионалната свобода на отделния съдия.

Такава политика на ВСС бих подкрепяла, защото именно по този начин независимостта и почтеността могат да се превърнат от принципи в действащи гаранции.

II. Кадрова политика – атестиране и конкурси. Професионално развитие и качество на правораздаване

1. Обща оценка на действащия модел и взаимовръзката между атестирането, конкурсите и командироването

Кадровата политика е една от областите, в които през последните години най-ясно се проявяват слабостите на действащите механизми за управление на съдебната система. Атестирането, конкурсите и командироването имат различно предназначение, но в практиката са толкова тясно свързани, че дефицитът в единия механизъм неизбежно се пренася върху останалите. Проблемът не е в липсата на правила, напротив – правилата са много, процедурите са детайлно уредени – в ЗСВ, в приетите от Пленума на ВСС Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и Наредба №2 от 23 февруари 2017 г. за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд и в Правила за командироване на съдии, прокурори и следователи - но крайният резултат е незадоволителен.

Атестационни процедури се проточват твърде дълго във времето, като естествена последица - конкурсите продължават с години, свободните длъжности остават незаети, а необходимостта от обезпечаване на работата се преодолява чрез командироване. Често то продължава твърде дълго и от временно кадрово решение започва фактически да замества конкурса. Така механизми, които по замисъл имат различна функция, започват да

компенсира слабостите един на друг. Създава се верига, която засяга повече от един съд. Свободната длъжност в по-горния съд се заема от командирован съдия от по-ниско ниво, реалният кадрови недостиг се премества надолу по системата, а натоварването се поема от останалите съдии. Така проблем, започнал от непопълнена длъжност в по-горестоящ съд, се отразява неминуемо върху организацията и натовареността на няколко съдебни нива. Най-силно този ефект се усеща в районните съдилища, които на практика са основният кадрови „донор“ на системата.

Този проблем е отчетен и в Доклада на Европейската комисия за върховенството на закона за 2026 г. Комисията изрично отбелязва увеличаването на броя дългосрочните командирования на съдии - към края на 2025 г. командированите съдии са 212, от които 131 за повече от една година, а най-продължителното командироване е посочено като 133 месеца. Отчетен е и рискът, който широкото използване на този механизъм може да създаде за съдебната независимост. Тези констатации потвърждават необходимостта конкурсите да бъдат не само нормативно уредени, но и провеждани регулярно и приключвани в предвидими срокове. ЕК е отчела като положителна стъпка към разрешаване на този проблем практиката на СК на ВСС да допуска предварително изпълнение на решенията за назначаване и повишаване. Безспорно такова решение позволява конкурсите да бъдат приключвани без да се изчаква съдебният контрол, но то не бива, а обективно е и невъзможно да замести необходимостта от навременно провеждане на конкурсните процедури.

По правило конкурсите за младши съдии са сред процедурите, които се развиват в сравнително предвидими срокове, но сами по себе си не могат да компенсират кадровия дефицит в съдилищата. Практиката през 2026 г. показва особено ясно необходимостта планирането на броя на младшите съдии и последващото им назначаване да бъде част от цялостна кадрова политика, съобразена както със свободните длъжности, така и с реалната и прогнозната натовареност на съдилищата. Последното придобива още по-голямо значение в условията на централизираното разпределение на заповедните производства и променящото се разпределение на натовареността между районните съдилища.

От своя страна забавянето на конкурсите за повишаване към окръжните и административните съдилища създаде негативни последици и за останалите нива на съдебната система - затруднения при осигуряването на свободни длъжности за младшите съдии след изтичане на срока по чл. 240 ЗСВ, необходимост от закриване на съдийски щатове в едни органи на съдебната власт и разкриването им в други, ведно с последвалите от това бурни реакции на неодобрение. Това е само един пример как изброените зависимости идват да покажат, че конкурсите не следва да бъдат разглеждани като отделни кадрови процедури, а като елемент от цялостния процес по кадрово планиране.

Затова според мен не е достатъчно да се правят отделни промени в срокове, формуляри или процедури. Необходим е задълбочен анализ и преценка дали действащият модел като цяло изпълнява основната си функция – своевременно и обективно кариерно развитие на съдиите, основано на професионалните им качества, и обезпечаване на цялостния правораздавателен процес. Атестирането, конкурсите и командироването следва да бъдат разглеждани като взаимосвързани елементи на единна кадрова политика. Но така, че всеки от тях да изпълнява собственото си предназначение, а не да служи като средство за компенсиране на дефицитите в останалите.

В правомощията, а в по-широк смисъл – и в задълженията на Виспия съдебен съвет е при така установената необходимост да формулира конкретни предложения за нормативни промени и да ги постави пред органите, разполагащи със законодателна инициатива. Наред с това е необходим преглед на действащата нормативна уредба и правилата на ВСС с оглед опростяване и ускоряване на процедурите, отстраняване на предпоставките за противоречиво прилагане и гарантиране на по-голяма предвидимост и прозрачност.

2. Атестиране

Атестирането е един от основните механизми, чрез които се оценява професионалното развитие на съдията, но значението му не се изчерпва с индивидуалната оценка. От начина, по който е уредено и организирано, зависят конкурсите, кариерното развитие и в немалка степен кадровото обезпечаване на съдилищата. Затова въпросът не е просто дали атестационната процедура съдържа достатъчно гаранции за обективност, а дали тези гаранции са подредени така, че да дават своевременен и действително полезен резултат.

Сегашният модел според мен не постига в достатъчна степен този баланс. Процедурата е сложна, в нея участват няколко звена, част от действията се повтарят, а формулярите са обемни и съдържат информация, която вече е налична по други източници, вкл. и на друго място в самия формуляр. Когато към това се прибавят забавянето при изготвянето на атестациите и споровете по отделни елементи на оценката, атестирането започва да влияе пряко върху продължителността на конкурсните процедури. Това налага необходимост от промяна не само на отделни срокове, а на самата организация на процеса.

Действащият ЗСВ предвижда предварително атестиране, атестиране за придобиване на несменяемост, периодично и извънредно атестиране. Съществената промяна спрямо предходния режим е, че периодичното атестиране след придобиване на несменяемост вече е еднократно за петгодишен период. Предходната уредба предвиждаше периодичност през пет години до получаването на две последователни положителни комплексни

оценки. По-старият модел беше още по-интензивен и обвързваше периодичното атестиране и с възрастова граница. Последователните изменения показват стремеж да се намали административната тежест, но не може да бъде пренебрегнат и обратният ефект - когато съдията реши да участва в конкурс, но няма актуална атестация, то се налага нова процедура, която се наслагва върху самия конкурс.

Затова бих подкрепила връщане към периодично атестиране през пет години след придобиването на несменяемост, но до определена горна граница. Тя може да бъде свързана с възраст – например до навършване на 60 години – или с определен професионален стаж. Смисълът не е да се увеличи броят на атестациите, а във всеки един момент, в който бъде обявен конкурс, участниците да имат актуална оценка на професионалната си работа.

Такъв модел обаче е оправдан само ако самата атестационна процедура бъде съществено облекчена. В момента помощната атестационна комисия /ПАК/ извършва проверката, изготвя формуляра и предлага комплексна оценка, а след това в рамките на КАК отново се повтаря целият процес. Всичко това води не само до ненужно разходване на интелектуален и времеви ресурс, но не винаги добавя повече обективност. Оправдано би било в случай, че атестиращият съдия има възражения против дадената му от ПАК оценка. Естествено процесът по двойната проверка и оценяване води до още по-голямо забавяне на процедурата.

Начинът, по който се формира съставът на Комисията по атестирането и конкурсите, също заслужава преосмисляне. Действащите критерии поставят изисквания за ранг, специализация и дисциплинарен статус, но не отчитат в достатъчна степен професионалния опит на конкретното съдебно ниво и спецификата на работата, която членовете на комисията следва да оценяват. При тази уредба е възможно например съдия от районен съд, макар и с ранг „съдия във ВКС и ВАС“, да участва в проверката и формирането на атестационната оценка на съдия от апелативен съд. Формалното наличие на изискуемия ранг не е равнозначно на практически опит и задълбочено познаване на особеностите на правораздаването на съответното съдебно ниво. Подобна уредба може да постави под съмнение не законосъобразността на процедурата, а нейната убедителност и възприемането ѝ като справедлива от самите магистрати. Затова считам, че при определяне състава на КАК следва да се обсъди въвеждането на по-прецизни критерии, които да отчитат не само ранга и специализацията, но и реалния професионален опит, авторитета и способността за обективна оценка на работата на колеги от различни нива на съдебната система.

В действащата Наредба № 2 е предвиден срок, в който ПАК трябва да извърши проверката, но при липса на контролен механизъм за спазването му практиката показва, че той сам по себе си не е достатъчен. Формално съществуващият тримесечен срок не предотвратява натрупването на забавяне в следващите етапи.

Наред с правилата за работа на ПАК трябва да бъдат преработени и атестационните формуляри. В сегашния им вид те са твърде обемни и на места повтарят данни, които вече се съдържат в кадровото дело, деловодните и статистическите системи или други източници. Не виждам основание една и съща информация да бъде събирана и описвана повече от веднъж. Данните, с които ВСС и съдилищата вече разполагат, следва да се извличат служебно. Времето на комисията трябва да се използва за професионална преценка, а не за възпроизвеждане на статистика.

Необходимо е да се преосмисли и практическото значение на точковата система. Не смятам, че точките трябва да отпаднат. Те имат своето място като инструмент за измерване на отделните показатели и за обосноваване на крайната комплексна оценка. Следва обаче да се обсъди дали цифровият резултат трябва да запази своето самостоятелно значение и след формирането на словесната оценка. Защото минималните разлики в точките, особено когато водят до една и съща словесна оценка, невинаги отразяват реална разлика в професионалните качества на магистратите. И трудно установима, разбира се, в рамките на една конкурсна процедура. А това често създава неоправдано разграничение между кандидати, които в резултат на атестирането са получили еднаква комплексна оценка.

Проблем възниква и когато конкретният брой точки се превръща в самостоятелен предмет на спор, макар евентуалната им промяна да не води до друга комплексна оценка. Така например когато резултатът откъм брой точки води до оценка „много добра“, то спорът дали тези точки следва да са с една или две повече, не трябва сам по себе си да удължава атестационната процедура, а като последица – и конкурсната.

Защитата според мен трябва да е насочена преди всичко към крайната словесна оценка. Разбира се, когато спорът за отделен показател или за броя точки може да доведе до преминаване в друг диапазон и до промяна на комплексната оценка, възможността за оспорване трябва да остане. Така точките ще запазят ролята си да обосновават оценката, без да се превръщат в самостоятелен критерий за разграничаване между магистрати с еднакъв краен атестационен резултат.

Съдържанието на формулярите също трябва да бъде актуализирано така, че да отчита реалната работа на съдията. В малките съдилища не е рядкост един съдия да изпълнява допълнително функции на държавен съдебен изпълнител или съдия по вписванията при отсъствие на титуляр, да замества продължително колега или да поема други дейности, които не се отразяват в обикновената статистика за разгледаните дела. Този труд считам задължително, че следва да има отражение и в атестацията, и при измерване на натовареността.

С оглед развитието на съдебната медиация бих подкрепила и включването във формуляра на показател за правилната преценка дали конкретен спор е подходящ за медиация – разбира се в случаите, когато тази

преценка е предоставена на съдията. Тук не трябва да се оценява дали страните са постигнали споразумение – това не зависи от съдията. Може да се отчита дали при наличие на подходящ спор съдията своевременно е разпознал възможността за медиация и е упражнил дадените му от Закона правомощия. Такъв критерий може да има точково изражение и да участва при формирането на комплексната оценка. Разбира се включването му в атестационния формуляр следва да бъде в резултат на много прецизен анализ дали това не би довело до масово препращане на страните да участват в информационна среща за процедура по медиация.

Така виждам и общата посока на промяната: по-малко повторемост, по-ясно разпределение на отговорността между ПАК и кадровия орган, актуални атестации преди конкурсите и формуляри, които отразяват действителната работа. Целта не е процедурата просто да стане по-кратка. Тя трябва да бъде достатъчно задълбочена, за да дава убедителна професионална оценка, но и достатъчно оперативна, за да не се превръща в причина за забавяне на следващото кадрово решение.

3. Конкурси и командироване

Конкурсите са основният законов път за кариерно развитие на съдиите и същевременно един от най-важните инструменти за кадровото обезпечаване на съдилищата. Затова продължителността и качеството на конкурсните процедури не могат да се разглеждат само като въпрос на организация. Когато конкурсът продължава с години, последиците се натрупват едновременно в няколко посоки – забавя се професионалното развитие на кандидатите, свободните длъжности остават без титуляр, при което нараства необходимостта от командироване, а кадровият дефицит се пренася към съдилищата, от които идват командированите съдии.

Този проблем не е нов, беше актуален и при избирането на членове на ВСС от съдийската квота през 2022г., стои и днес. Съдиите поставят въпроси за ежегодно провеждане на конкурсите, предварително планиране, срокове за приключването им, различна тежест на критериите за оценяване и възможна децентрализация на част от процедурите. Темата е поставяна и в рамките на законодателните обсъждания, като в проекта за нов Закон за съдебната власт от 2024г. беше предложено законово въвеждане на ежегоден график за конкурсите, с конкретни дати за обявяването и приключването им според нивото на органа. Фактът, че същите въпроси стоят и днес, и то с още по-голяма значимост, показва, че не става дума за единични организационни затруднения, а за устойчив проблем на кадровия модел.

Според мен тук е необходима промяна в две направления едновременно. От една страна – конкурсите трябва да се провеждат регулярно и в предвидими срокове. От друга – самият модел на оценяване трябва да бъде достатъчно ясен, за да дава убедителен отговор защо един кандидат е оценен по-високо от друг. Бързината сама по себе си не е достатъчна, ако остава

съмнение в обективността на оценката. Естествено и най-прецизната процедура губи смисъл, ако резултатът идва след няколко години.

Към момента детайлната регламентация на процедурата по провеждане на конкурсите е уредена в Наредба № 1 от 9.02.2017г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, приета от Висшия съдебен съвет. Основният текст е чл. 40а, според който конкурсната комисия поставя отделна оценка по шестобалната система върху три компонента: резултатите от последното атестиране и извършените проверки; данните от кадровото дело; преценката на избрани дела и съдебни актове. Общата оценка се формира като средноаритметична от тези три оценки.

Това означава, че на трите основни компонента е придадена еднаква математическа тежест. В рамките на третия компонент обаче съгласно ал.2 на чл.40а от Наредбата са изброени критериите, по които се оценяват проверените дела, без да определя относителната тежест на всеки от тях и начина, по който отделните констатации намират своя конкретен цифров израз. Професионалната преценка на конкурсната комисия е необходима и не следва да се заменя с механично точкуване. Необходимостта от по-единен подход е отчетена и в практиката на КАК, която е давала указания на конкурсните комисии относно прилагането на чл. 40а. Според мен това следва да бъде надградено чрез по-ясна нормативна рамка в самата Наредба. Липсата на такава яснота поражда у кандидатите усещане за непредвидимост и разколебава доверието в обективността на оценяването.

Налице е и частично припокриване между конкурсната и атестационната оценка. Атестирането участва като самостоятелен компонент по чл. 40а, ал. 1, но част от професионалните качества, които вече са били оценени в атестационната процедура, се преценяват отново при анализа на делата. Това от своя страна поставя въпроса каква е самостоятелната добавена стойност на всеки елемент от конкурсното оценяване и какво налага повторното оценяване на едни и същи показатели.

Затова считам, че Наредба № 1 следва да бъде преразгледана именно в тази част. Не е необходимо конкурсната комисия да бъде ограничавана до предварително зададена аритметика, но трябва да е ясно какво точно се оценява, каква е връзката между отделните критерии и поставената оценка и не на последно място - как се мотивира разликата между кандидатите.

Най-сериозният проблем обаче остава продължителността на конкурсите. Особено показателен като пример е конкурсът за повишаване в апелативните съдилища – търговско отделение, обявен с решение на СК на ВСС по протокол № 31/26.07.2022 г. Процедурата беше прекратена на 11.02.2025г., като нов конкурс за тези длъжности не е обявен. Това е пример не просто за забавена процедура, а за конкурс, който след повече от две години и половина завършва без резултата, за който е бил открит. Това разбира се не е единствената конкурсна процедура, която продължава

достатъчно дълъг период от време, че да предизвика негативни реакции сред съдиите. Забавяне има и при конкурсите за повишаване в окръжните съдилища – гражданско и наказателно отделение, обявени през м. декември, 2024 г. и неприключили към момента. В конкурса за наказателно отделение е обявено класирането, но поради законовите ограничения на правомощията на действащия ВСС – спечелилите кандидати не са назначени и очевидно в идните няколко месеца той няма да приключи. Що се отнася до конкурса за въззивно гражданско отделение – там няма обявено класиране, не е известно до какъв етап е достигнала работата на конкурсната комисия.

Разбира се, не всички конкурси се развиват бавно. Например процедурите за младши съдии, за първоначално назначаване и за повишаване във Върховния административен съд показват, че при определена организация конкурсът може да приключи в значително по-разумен срок. Това отново поставя въпроса за връзката между атестирането и продължителността на конкурсите. При конкурсите за младши съдии и за първоначално назначаване не се изготвят атестации, а при конкурсите за повишаване във ВАС необходимите атестационни процедури са съсредоточени в един орган. При конкурсите за въззивни отделения в окръжните съдилища атестации се изготвят в множество съдилища, което увеличава броя на участващите органи и като естествен резултат води до неравномерно движение на процедурите. Тази разлика показва прякото влияние на процедурата по атестиране върху продължителността на конкурса и потвърждава необходимостта атестацията да бъде актуална и приключена преди обявяването му – в каквато насока вече съм изложила становището си в раздела за атестиране. Преодоляването на този проблем със сигурност налага изработване на реално действащ механизъм за проследяване и контрол върху спазването на сроковете от страна на ПАК. В противен случай този фактор неизбежно ще продължи да се отразява върху продължителността на конкурсните процедури, независимо от усилията на КАК да съкрати максимално сроковете им.

За пряката връзка между конкурсите, в частност сроковете за приключването им, и съответно командироването на съдии в по-горестоящ съд също стана дума по-горе. Крайният извод е, че конкурсите следва да се разглеждат като част от предварително кадрово планиране, а не да се обявяват едва след натрупване на свободни щатове. Действащият ЗСВ изисква административните ръководители до 30 септември да уведомяват за длъжностите, които се очаква да се освободят през следващата година, а Наредба № 1 предвижда при планирането да се съобразяват натовареността, финансовата обезпеченост, структурните промени и перспективата за назначаване на младши съдии. ВСС разполага с необходимата информация за свободните и предстоящите за освобождаване длъжности и тя може да се използва за още по-прецизно планиране на конкурсните процедури, съответно за определяне на тяхната последователност по съдебни нива.

Предварителното кадрово планиране считам, че следва да се изготвя за значително по-дълъг период напред във времето. Не е достатъчно да се отчитат само свободните и предстоящите за освобождаване длъжности за следващата година. Важно е да се анализира и възрастовата структура на съдийския състав по съдилища, за да се предвижда своевременно къде може да възникне по-съществен кадрови дефицит. Необходимо е предварително да се планира достатъчен брой младши съдии в тези окръжни съдилища, в чиито райони предстои по-голям кадрови дефицит, а при невъзможност те да обезпечат нуждите – да се обявяват конкурси за първоначално назначаване в районните съдилища. Особено относимо е за малките районни съдилища извън областния център. От значение е обновяването състава на районните съдилища и за да могат съдиите да натрупат необходимия стаж, да придобият несменяемост и впоследствие да имат реална възможност за кариерно развитие и за участие в процедури за административни ръководители.

В малките - като щатна численост на магистратите - съдилища всяко пенсиониране, продължително отсъствие или командироване се отразява осезаемо върху работата на целия съд и носи риск и от трайно претоварване и професионално изчерпване на съдиите. Затова там, където данните за натовареността и прогнозата за кадровото развитие го обосновават, следва да се обсъжда и увеличаване на тяхната щатна численост. Разбира се, този въпрос не следва да се разглежда самостоятелно, а през призмата на съдебната карта.

Такова планиране се изготвя и понастоящем от СК на ВСС и КАК, като считам, че то може да бъде доразвито чрез предварителен публичен годишен план-график по месеци за конкурсите на различните съдебни нива, който да дава ориентир и за основните етапи на процедурите. Това би позволило както на съдиите да планират участието си, така и на съдилищата да имат реална представа кога може да се очаква попълване на свободните щатове с титулярни съдии.

За всяко съдебно ниво следва да има максимален период между приключването на един конкурс и обявяването на следващия – например до два месеца, освен ако липсват свободни или предстоящи за освобождаване длъжности.

Считам за правилна и последователността конкурсите да се обявяват от по-високото към по-ниското ниво. Този принцип вече е заложен в чл. 189, ал. 1 ЗСВ, като законът допуска конкурсът за по-ниския орган да бъде обявен, ако конкурсът за по-високия не приключи в тримесечен срок. Този подход позволява освобождаващите се при повишаването длъжности да бъдат своевременно включвани в следващите конкурсни процедури и така се намалява натрупването на кадрови дефицит на по-ниските нива. Намирам за добър подход да се определят предварително дати за ежегодно обявяване на конкурсите за различните нива, като разбира се трябва да се отчита и реалното време, необходимо за всяка процедура, така че сроковете да бъдат желателно кратки, но изпълними.

Особено внимателно следва да се преосмисли и приложението на чл. 193, ал. 6 ЗСВ. Разпоредбата е създадена като механизъм за бързо попълване на допълнително освободени длъжности чрез използване на вече приключил конкурс и Конституционният съд е приел, че тя представлява своеобразно продължение на конкурсната процедура. Практиката на ВСС и ВАС приема, че и длъжностите, освободени в хода на конкурса, попадат в обхвата на този механизъм и остават за заемане по реда на чл. 193, ал. 6 до изтичането на деветмесечния срок.

При конкурс, който продължава три или четири години, всички длъжности, освободени през целия този дълъг период, плюс тези, освободени до девет месеца след приключването му, могат да бъдат заети от кръга на участниците в стария конкурс. Така съдии, които междувременно са придобили необходимия стаж, както и всички други съдии, които по различни причини не са участвали в първоначалния конкурс, са лишени от възможността да кандидатстват за тези конкретни длъжности.

Тук проблемът вече не е само в продължителността на процедурата. Поставя се въпрос за равния достъп до кариерно развитие. Към момента, в който се освобождава новата длъжност, кръгът на съдиите, които отговарят на изискванията за участие в конкурс, със сигурност вече е различен от този при обявяването му години по-рано. Въпреки това достъпът до конкретното място остава ограничен до участниците в стария конкурс.

Това не означава непременно, че чл. 193, ал. 6 следва просто да бъде отменен. Механизмът има практическа стойност, когато конкурсите се провеждат регулярно и приключват своевременно. Тогава деветмесечният период действително служи за бързо запълване на възникнал кадрови дефицит. При конкурси с продължителност от няколко години обаче резултатът може да бъде различен от първоначалната цел. Затова разпоредбата следва да бъде преосмислена заедно с общия модел на конкурсите, а не изолирано от него.

Като възможен модел заслужава обсъждане и децентрализацията на част от конкурсите. Идеята за провеждане на конкурси за окръжните съдилища по апелативни райони се поставя от съдии още в рамките на предходната процедура за избор на ВСС и присъства и в становища по законодателните обсъждания през 2024г. Потенциалното ѝ предимство е, че позволява едновременно провеждане на няколко по-малки процедури, с по-малък брой кандидати пред няколко комисии и естествено – в по-кратък срок за оценяване.

Но подобен модел има и риск, който не следва да се подценява. По-голямата близост между оценяващите и кандидатите означава по-добро познаване на професионалната работа, но същевременно може да има и по-силно влияние на лични отношения, професионални конфликти или предварително формирани нагласи. Познаването на кандидата не е равнозначно на безпристрастност. Затова ако се обсъжда конкурс на

апелативно ниво, той трябва да бъде съпроводен с гаранции срещу местни зависимости и не бива да ограничава възможността съдия от друг апелативен район да кандидатства за съответната длъжност.

В същата посока може да се разглежда и идеята за по-активно участие на общите събрания на съдиите от горестоящия съд при оценката на кандидатите. Аргументът в нейна полза е, че тези съдии чрез институционния контрол имат непосредствени наблюдения върху качеството на работата на кандидатите. Същевременно общото събрание не бива да се превръща в механизъм за предпочитане на „познатия“ кандидат пред останалите. Особено чувствителен е въпросът за командированите съдии, които вече работят в съответния по-горен съд и естествено са по-разпознаваеми. Ако подобен модел бъде обсъждан, ролята на общото събрание, начинът на формиране на становището и неговата тежест в крайната оценка трябва да бъдат ясно определени със закон и да съдържат достатъчни гаранции за равнопоставеност.

Отделно може да се обсъди и ролята на хабилитирания преподавател в конкурсните комисии при вътрешно кариерно израстване. Действащият ЗСВ и Наредба № 1 предвиждат участие на един хабилитиран учен по съответната материя и четирима действащи магистрати. Академичната експертиза има безспорна стойност при конкурсите за младши съдии и при първоначално назначаване. При конкурс между действащи съдии с натрупан професионален опит обаче основният предмет на преценка са професионалните качества, проявени в досегашната им работа като съдии. Затова има основание да се анализира дали този елемент от състава е необходим и при конкурсите за повишаване. Не бих определила този въпрос като самостоятелен приоритет, но той е част от общата оценка на модела.

Отделен кадрови въпрос, който според мен не бива да остава извън този анализ, е изборът на административни ръководители. През последните години все по-често се наблюдава липса на желание у съдиите да участват в процедури за избор на административни ръководители, като тази тенденция се задълбочава. Нараства броят на съдилищата, за които се провеждат една след друга множество процедури – нерядко и над десет.

И това не касае само малките съдилища. За някои окръжни съдилища също в повече от две поредни процедури не участват кандидати за административни ръководители. Така някои съдилища остават твърде продължително време – по няколко години – с изпълняващ функциите председател, включително когато той е с вече изтекли два мандата. Какви са причините е въпрос на подробно запознаване със спецификите на съответния орган на съдебната власт, но независимо от това кадровият проблем е факт и ВСС е длъжен да търси решение.

Конституцията допуска повторно назначаване на административен ръководител в съответния орган на съдебната власт. Не поставям под съмнение това ограничение като общ принцип. Но според мен може да се

предизвика обществена и институционална дискусия с цел конституционна, а след нея и законодателна промяна, която по изключение да допуска трети мандат при ясно определени предпоставки – например когато при три последователно проведени процедури липсва кандидат за административен ръководител. Подобна възможност следва да има характер на изключение, приложимо само когато трайно не може да бъде избран титулярен ръководител. Продължителното управление от изпълняващ функциите председател не може да се превръща в обичайно състояние за един съд, тъй като се отразява неблагоприятно както върху правораздавателния процес като цяло, така и върху общественото доверие в посока неодобрение.

Изложените идеи отчитат, че част от необходимите промени могат да бъдат направени от самия ВСС – например чрез промяна в методиката на оценяване по Наредба № 1, в организацията на работата на конкурсните комисии, въвеждане на публичен план-график и по-ефективно проследяване на сроковете. Друга част обаче – промяна на чл. 193, ал. 6 ЗСВ, въвеждане на териториални конкурси, нова роля на общите събрания или промяна в законовия състав на конкурсните комисии – изискват законодателна намеса. В тези случаи задачата на ВСС е да направи необходимия анализ и при установена необходимост да формулира конкретни предложения пред органите, разполагащи със законодателна инициатива.

4. Професионално развитие и качество на правораздаване

Професионалното развитие на съдиите не приключва с назначаването или придобиването на несменяемост. Промените в законодателството, развитието на съдебната практика и все по-голямото значение на правото на Европейския съюз налагат продължаващо обучение през целия професионален път. Водеща роля в тази дейност има Националният институт на правосъдието, като обученията следва да бъдат насочвани към реалните потребности на съдиите и към проблемите, които възникват в практиката.

Наред с общата подготовка е необходимо да се създават условия за специализация в определени области на правото, особено когато спецификата и сложността на разглежданите дела го изискват. Значение има и системното обучение по право на Европейския съюз и практиката на европейските съдилища, която е силно застъпена в административното правораздаване. Полезни са професионалните мрежи, работните срещи и обменът на добри практики между съдии от различни съдилища, включително при наличие на противоречива практика или сходни проблеми при организацията на работата.

Качеството на правораздаването не може да се измерва единствено чрез количествени показатели или чрез броя на потвърдените и отменените съдебни актове. От значение са уменията за правен анализ и излагане на мотиви, яснотата на съдебния акт, своевременното произнасяне и даването на отговор на съществени доводи на страните. Тези обстоятелства имат своето

място и при атестирането, но без оценката да се превръща в преценка за правилността на разрешението по конкретно дело.

Предвидимостта на правораздаването е свързана преди всичко с последователното прилагане на закона и с механизмите за преодоляване на противоречивата съдебна практика. Обменът на професионални становища и добри практики може да подпомага този процес, без по какъвто и да е начин да засяга независимостта на съдията при решаването на конкретното дело.

По-активно може да се използва и потенциалът на съдебните помощници. При ясно определени функции те могат да подпомагат съдиите при проучването на съдебна практика, правото на Европейския съюз и подготовката на материали по сложни дела, без да се засягат дейностите, които по естеството си принадлежат единствено на съдията.

Професионално развитие е необходимо и за административните ръководители. Управлението на съд изисква знания и умения извън непосредствената правораздавателна дейност – управление на човешки и финансови ресурси, организация на работните процеси, комуникация, работа при кризисни ситуации и управление на промяната. Затова считам за полезно да има системно обучение на административните ръководители - както в началото на мандата, така и по време на неговото изпълнение.

Ролята на ВСС в тази област според мен е преди всичко да създава условия за професионално развитие – съвместно с НИП, чрез кадровата си политика и осигуряване на възможности за обмен на добри практики между съдилищата.

III. Съдебна карта. Натовареност

Темата за натовареността и съдебната карта от няколко години е сред основните въпроси, свързани с организацията и управлението на съдебната система. Работата по „Модел 4“ и проведеното тогава широко професионално обсъждане показва колко трудно е да се намери балансирано и дългосрочно решение, което едновременно да отчита неравномерната натовареност, необходимостта от ефективно използване на кадровия и финансовия ресурс и изискването за реален достъп на гражданите до правосъдие.

1. Съдебна карта

Влиянието на социално-икономическите и демографските процеси върху структурата и натовареността на районните съдилища според мен е въпрос от изключително важно значение. В по-малките населени места усещането за отдалечаване на държавата от гражданите вече е осезаемо. Закриването на съдилища не бива допълнително да го задълбочава, още повече че в редица населени места именно съдът остава една от малкото трайно присъстващи държавни институции и има значение не само като

правораздавателен орган, но и като последна видима връзка между гражданите и публичната власт.

По отношение на натовареността за мен основният въпрос е тя да бъде измервана по ясен, непротиворечив и възможно най-обективен начин. Това предполага показателите да отразяват не само броя на делата, а действителния обем и сложност на извършената работа, както и да позволяват съпоставимост между съдилища и между отделни съдии. Само така данните за натовареността могат да бъдат надеждна основа за кадрови и организационни решения и за последваща преценка дали определен дисбаланс е с временен или е с по-дълбок структурен характер. ВСС разполага с последователни годишни анализи на натовареността, което позволява подобна оценка да се прави въз основа на натрупаните в годините данни, а не върху отделни моментни показатели.

Съдебната карта поставя по-широк въпрос, който не се изчерпва с вътрешната организация на съдебната власт. Промените в нея имат пряко отражение върху начина, по който се осъществява правосъдието в съответния район – кадровата обезпеченост, възможност за специализация, натовареност, използването на бюджетния ресурс и т.н. Имат обаче и ясно изразено социално и демографско измерение. За малките населени места съдът е част от институционалното присъствие на държавата. Затова всяка промяна трябва да отчита разстоянията, транспортната свързаност, възрастовата и социалната структура на населението. Отделно следва да се прецени и реалната възможност на гражданите да упражнят правото си на достъп до съд. Именно затова решенията за съдебната карта не следва да бъдат извеждани механично от статистически показатели.

Считам също, че не бива да говорим за реформа на съдебната карта като за едно единствено възможно решение. Съществуват различни варианти на промяна и всеки от тях има различни последици. Например промяна на граници на съдебни райони; обединяване на административни функции без закриване на съд; преобразуване в териториално звено и провеждане на съдебни заседания по график в него; преместване на щатове; споделена администрация и др.

Разбира се, необходимо е предварително да бъдат преценени както очакваните ползи, така и възможните неблагоприятни последици. Много е важно в този контекст да бъде направен обективен и задълбочен последващ анализ на проведената териториална реформа на прокуратурата. При нейното обосноваване ВСС е отчитал натовареността, кадровата обезпеченост, криминалната активност, особеностите на районите и необходимостта от по-ефективно използване на административния и финансов ресурс. Това обаче не е достатъчно, за да се приеме, че същият подход е приложим към съдилищата. От значение е да се установи какви резултати действително е дала реформата – дали е довела до по-добро разпределение на натовареността, по-трайно кадрово обезпечаване и реални икономии и същевременно дали са

възникнали затруднения, свързани с управлението, организацията на работата, териториалната достъпност или други практически последици. Едва след такава оценка може да се прецени дали отделни решения от тази реформа са приложими и към съдилищата, при отчитане на различната им функция и на самостоятелното значение на достъпа до правосъдие.

2. Натовареност. Заповедно производство. Медиация

През последните години ВСС последователно доразвива системата за отчитане на натовареността на съдиите и съдилищата. Преминаването от отчитане на броя дела към система за претеглена натовареност беше съществена стъпка към по-обективна оценка на извършваната работа. С приемането на Правилата за оценка на натовареността на съдиите /ПОНС/ и създаването на СИНС беше въведен модел, при който наред с броя на делата се отчита и тяхната тежест. Впоследствие работните групи към Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ извършваха необходимите корекции на коефициентите и допълваха дейностите, които следва да бъдат отчитани.

С въвеждането на ЕИСС беше направена следваща важна стъпка – поетапно и в значителна степен автоматизирано отчитане на работата по делото според достигнатия процесуален етап и извършените допълнителни действия. Аналогичен подход беше възприет и за административните съдилища чрез модула за натовареност в ЕДИС. Оценявам положително тази промяна, тъй като тя позволява по-прецизно отчитане на реално свършената работа.

Натрупаният опит от прилагането на системата обаче показва и необходимост от преразглеждане на част от действащите базови коефициенти и на коефициентите за допълнителни дейности. Законодателните промени и развитието на съдебната практика промениха съдържанието и повишиха трудоемкостта на някои производства, а при други я облекчиха. Именно затова коефициентите не следва да бъдат възприемани като непроменливи стойности.

Работата в тази насока вече е започнала - ВСС поддържа постоянни работни групи по различните материи, а през последните години са създавани и временни работни групи с конкретна задача за преоценка на базовите коефициенти и на допълнителните дейности. Продължава работата по актуализиране на ПОНС с оглед по-точно и обективно отчитане на натовареността.

Според мен следващият състав на ВСС има много добра основа за надграждане и в този смисъл е изключително важно, че няма да се налага този процес да започва отначало. Необходимо е да бъдат използвани резултатите от вече извършените анализи, докладите на работните групи, становищата на съдилищата, а по въпросите, по които вече е натрупана достатъчна информация - да се пристъпи към конкретни решения.

Естествено изходната позиция не следва да бъде насочена към увеличаване на всички коефициенти. При производства, при които действително необходимото време и сложността на работата надхвърлят заложеното в действащия коефициент, е необходима корекция нагоре. Докато при други анализът може да покаже основание за намаляване. Именно по този начин системата би могла по-точно да отразява реалните различия в натовареността.

Необходим е преглед и на начина, по който се отчитат допълнителните дейности по ПОНС. За част от тях Приложение № 4 предвижда еднакви времеви стойности за всички съдии, независимо от това дали и в какъв обем конкретният съдия действително е извършвал съответната дейност. Според мен, когато дейността може да бъде индивидуализирана, тя следва да се отчита на съдията, който реално я е извършил. Наред с това следва изрично да се уреди отчитането на допълнително възлагани функции, които не са част от разглеждането на разпределените дела и изискват съществено работно време.

Отделен въпрос е съотношението между коефициентите за първоинстанционното и въззивното производство. Според мен следва да се прецени дали размерът на тази разлика във всички случаи съответства на действително извършената работа. Особено внимание заслужават производства, при които доказателствата са събрани изцяло пред първата инстанция. При тях е необходимо да се анализира дали установеното съотношение между коефициентите е обосновано с оглед обема и характера на работата на всяка от двете инстанции. Съответно когато във въззивното производство се събират нови доказателства, назначават се експертизи или се извършват други допълнителни процесуални действия, те задължително следва да намират съответно отражение при отчитане на натовареността.

Обективното измерване на натовареността ще има практическо значение само ако води до последователни кадрови и организационни решения – установяване на неравномерната натовареност, анализ на причините за нея, избор на подходящ инструмент и проследяване на резултата. В тази връзка считам, че управлението на натовареността и решенията за съдебната карта са непосредствено свързани. Надеждните данни за натовареността не предопределят сами по себе си конкретен модел за реформа, но без тях не може да бъде направен обоснован избор между кадрово решение, организационна промяна или промяна в съдебната карта.

Заповедното производство

Въвеждането на централизираното разпределение на заповедните дела е едно от малкото реално приложени решения, насочени към намаляване на съществените различия в натовареността между районните съдилища. Целта е да се разреши проблемът с концентрацията на тези дела в ограничен брой големи районни съдилища и данните след 1 юли 2025 г. показват, че значителен обем дела е пренасочен към по-слабо натоварени съдилища,

съответно разликите в броя на постъпващите заповедни дела са намалени. Този резултат трябва да бъде отчетен и запазен.

Едновременно с това практиката през първата година от действието на новия модел постави и проблеми, които не бива да бъдат пренебрегвани. Разговорите ми с колеги от районните съдилища по темата очертават следните основни групи въпроси: разпределението да отчита натовареността на конкретния съдия, а не само натовареността на съда; да се отчита цялата лична натовареност на съдията по всички разпределени му дела, включително заповедните; алгоритъмът да отчита отсъствията на съдии и фактически работещия съдийски състав; да се въведе дневен, седмичен или друг максимален праг на разпределяните заповедни дела; да се преоцени базовият коефициент за заповедните производства с оглед реално извършваната работа; да се отчетат затрудненията, които големият поток от дела и нотификации създава при проследяването и обработката на производствата.

Зная, че всички тези проблеми са на вниманието на работната група към СК на ВСС, която продължава активно работата си по усъвършенстване на системата, и в случая приемствеността ще бъде от особено значение. Новият ВСС ще разполага със стабилна основа за продължаване на започнатата работа – натрупани данни, становища на съдилищата и предложения на работната група за промени, които следва да бъдат обсъдени и при наличие на достатъчно основания да се премине към конкретни решения.

Наред с начина на разпределение трябва да бъде преразгледана и тежестта на самото заповедно производство. В последните години неговото съдържание съществено се промени. Изискванията за защита на потребителите и служебната проверка за наличие на неравноправни клаузи изискват в редица случаи задълбочен правен анализ, който не съответства на традиционното разбиране за предимно формално производство. Този въпрос беше засегнат и по-горе в темата за натовареността. Следва само да се добави, че анализът на работната група потвърди това несъответствие – тежест на делото-коефициент на натоварване -, то ще е необходимо неговото увеличаване. Същевременно трябва да бъде проверено и съотношението с коефициентите по исковете по чл. 422 ГПК. Заповедното и последващото исково производство са процесуално свързани и оценката на натовареността при тях не би следвало да се извършва изолирано.

При оценка на реформата считам, че следва да бъде измерен и трудът на съдебните служители, защото макар при електронните заповедни дела част от традиционните действия отпадат, то възникват голям обем електронни съобщения, нотификации и последващи действия.

Медияция

Моето отношение по темата е по-лично, защото още от 2016 г. имам преки и непосредствени впечатления от процеса по въвеждане и развитие на

съдебната медиация. Участвала съм в обсъжданията още на етапа, когато се поставяха въпросите за национална стратегия, изграждане на мрежа от съдебни центрове и въвеждане на задължителна първа информационна среща, а впоследствие и в работната група към Министерството на правосъдието, както и във всички работни групи към ВСС по темата. Била съм пряко ангажирана с изготвянето и обсъждането на концепцията, законодателните изменения в Гражданския процесуален кодекс и Закона за медиацията, подзаконовата уредба на ВСС и практическото изграждане на модела. Понастоящем участвам и в Съвета по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела.

Развитието на съдебната медиация през последните години е една от значимите реформи в съдебната система. Тя е включена и сред ангажиментите на България по Националния план за възстановяване и устойчивост, а към настоящия момент Реформа C10.R3 е отчетена от Европейската комисия като изпълнена. След промените в нормативната уредба акцентът вече е върху задължителната информационна среща по определени граждански и търговски дела, докато участието в самата процедура по медиация остава доброволно.

През този период беше извършена значителна нормативна, организационна и техническа работа. Поставено е началото на изграждането на мрежа от съдебни центрове по медиация, като в част от съдебните райони те вече функционират, а в други процесът по тяхното организационно и материално обезпечаване все още не е приключил, включително поради недостиг на финансови средства. Проведен е подбор на медиатори, създадена е нормативна рамка за дейността им, разработени са правила за обучение и контрол върху качеството, а в ЕИСС функционира специализиран модул за администриране и статистическо отчитане на информационните срещи и процедурите по медиация. Създаден е и Съвет по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела, който през 2026 г. продължава да работи по практическото прилагане и развитието на модела.

Първите резултати също дават добра основа тази работа да бъде продължена, но системата все още се намира в начален етап и е необходимо натрупването на повече данни, за да се направи задълбочен анализ. За следващия ВСС това означава да продължи започнатото, като следи развитието на практиката и при необходимост да доразвива отделни елементи на модела.

За мен значението на медиацията обаче не се изчерпва с възможността тя да допринася за намаляване на натовареността на съдилищата. Основното ѝ предимство е, че дава възможност на страните сами да достигнат до приемливо за тях разрешение на спора, а в определени случаи и да запазят отношенията помежду си. Отражението върху натовареността е важен положителен ефект и трябва да бъде проследявано, но не следва да бъде единственият критерий за оценка на успеха на медиацията.

На този етап според мен основната задача е да се осигури устойчивото функциониране на вече създадената система. Необходимо е да продължи събирането и анализът на данни не само за броя на информационните срещи и проведените медиации, но и за видовете дела, при които страните най-често достигат до споразумение, причините за отказ от участие или за непостигане на споразумение, продължителността на процедурите и отражението им върху развитието на съдебното производство. Така ще може да се установи кои елементи на модела дават добри резултати и къде е необходимо неговото доразвитие.

Важно е да продължи и работата по реалното обезпечаване на съдебните центрове – с подходящи помещения, достатъчно медиатори, координатори и необходим административен ресурс. Официалният доклад вече отчита нерешени въпроси по материалното обезпечаване на отделни центрове, а през 2026 г. Съветът по медиация обсъжда и необходимостта от кадровото им обезпечаване.

Също толкова важно е да се запази и развива качеството на самата медиация - чрез текущо обучение на медиаторите и съдиите, обмен на добри практики, обратна връзка и анализ на резултатите от дейността на медиаторите. Такива механизми са заложили още при изграждането на реформата и според мен следва да бъдат последователно прилагани.

В по-дългосрочен план бих поставила за обсъждане и възможността медиацията да намери приложение при определени категории административни спорове, когато естеството на правоотношението допуска постигането на законосъобразно споразумение – напр. някои производства по ЗИНЗС, ЗОДОВ, ЗЗДискр, по дела, свързани със здравеопазването, социалното подпомагане, нелоялни търговски практики и др. Това изисква отделен анализ на видовете производства, законовите ограничения и необходимите гаранции за защита на обществения интерес и не предполага механично пренасяне на модела от гражданското и търговското производство.

IV. Съдебна администрация

Дългогодишният ми опит като съдия и административен ръководител ме е убедил, че нито един орган на съдебната власт не може да осъществява ефективно правораздавателната си дейност, без да разполага с квалифицирани, мотивирани и отговорни съдебни служители. Затова за мен съдебната администрация не е просто обезпечаващо звено, тя е необходима част от функционирането на съда и от качеството на правораздаването.

Време е въпросите за структурата, числеността, правилата за работа, професионалното развитие, атестирането и възнагражденията на съдебните служители да бъдат поставени на дневен ред и разрешени по начин, който да отговаря в максимална степен на съвременното ниво на организация и

технологично развитие на съдилищата, както и на настъпилите законодателни промени.

Дейността на съдебната администрация се регламентира от Правилника за администрацията в съдилищата. Към момента, обаче, той не съответства нито на законодателството, нито на нуждите и спецификите на работния процес. Промяна на една или друга разпоредба няма да бъде достатъчна, а и практиката в годините е показала, че такъв способ е неуспешен. Необходим е изцяло нов нормативен акт, който стройно и систематизирано да регламентира структурата, функциите и организацията на работа на администрацията, при това съобразно съвременните условия и изисквания на съдебната система.

От особено внимание в тази връзка се нуждаят деловодните правила. Уредбата им не отговаря на съвременните условия, в които съдилищата работят, особено след развитието на електронното правосъдие – напр. поддържане на книги и регистри на хартиен носител успоредно с електронни такива. Могат да се дадат още редица примери, но такова детайлизиране тук не е необходимо. Във всички случаи подобно дублиране води до неоправдан разход на човешки, материален и финансов ресурс.

Особено важно е в новата уредба да намерят място ясни и конкретни правила за водене на електронно дело и издаване на електронни изпълнителни листове. Липсата на регламентация създава предпоставки за различна организация на работата в отделните съдилища и за формиране на несъответстващи помежду си практики. Това от своя страна предизвиква основателни критики от страна на адвокати и страни по дела, създава впечатление за липса на единен подход и се отразява неблагоприятно на доверието в съдебната система и нейния авторитет.

Необходим е и цялостен преглед на длъжностната структура на съдебната администрация. Класификаторът трябва да отразява реалните функции и потребности на съдилищата. В тази връзка тема на множество дискусии, включително и през призмата на необходимостта от оптимизиране на човешкия ресурс, е едновременно съществуване на длъжностите съдебен администратор и административен секретар в голяма част от съдилищата. Критериите следва да бъдат ясни и да отчитат числеността на органа, натовареността, организационната структура и спецификата на работата в съответния съд.

Друга дискусийна тема е начинът, по който да се определя числеността на съдебната администрация в отделните органи. В практиката на ВСС вече са утвърдени критерии, свързани с натовареността и съотношението между съдии и съдебни служители. Тази практика следва да бъде продължена и развита, като постепенно се изведат по-ясни ориентири, съобразени и с нивото, големината, организационната структура на съответния съд. Разбира се, важно е при сходни показатели да има предвидимост и последователност в преценката, без да се пренебрегват спецификите на конкретния орган.

При районните съдилища има една особеност, която според мен следва да бъде обсъдена при изчисляване на съотношението съдии/съдебни служители. Служителите, работещи в съдебноизпълнителните служби, се включват в общата численост на администрацията на съответния съд, докато изпълнителните дела, които те обработват, не участват при отчитането на натовареността на съда. По този начин в съотношението се включва кадровият ресурс, без да се отчита дейността, която той обезпечава.

Считам, че е необходима промяна и в правилата за атестиране на съдебните служители в посока детайлизация на процеса и подробни указания за провеждане на процедурата. Уредбата в този си вид предполага различен подход в отделните съдилища и формално изпълнение. Личните ми впечатления са, че в повечето случаи на служителите се поставят най-високи оценки, което обективно не отговаря на качеството и сročността на изпълнение на служебните задължения и напълно обезсмисля института на атестирането. Отделен е въпросът, че част от показателите, които се съдържат в атестационните формуляри, се припокриват, а други са изцяло неотнoсими към определени длъжности. Необходимо е да се прецени и нуждата от промяна на тежестта на отделните критерии, което да намери отражение в приложимия брой точки за съответния показател.

Действащата уредба предвижда повишаване в ранг при три последователни атестационни оценки не по-ниски от „оценка 2 – много добър“. Според мен следва да се обсъди и обратната хипотеза – възможност за понижаване в ранг при две последователни оценки под „много добър“, при ясни критерии и достатъчни гаранции за обективност. Подобен механизъм би създал допълнителен стимул за трайно много добро изпълнение на служебните задължения.

Не на последно място стои въпросът за възнагражденията на съдебните служители. Изискванията към тях непрекъснато нарастват - работа със специализирани информационни системи, електронни документи, нови технологични решения. Всичко това предполага знания и умения, каквито преди години не са били необходими за същите длъжности. При част от новоназначените служители началното възнаграждение остава близко до минималната работна заплата, което затруднява както намирането на подготвени кадри, така и задържането на вече обучени служители. Особено осезаем е проблемът в най-големите съдилища. Доколкото решаването на този въпрос е в тясна зависимост от финансовата обезпеченост на системата като цяло, новият ВСС ще бъде изправен пред нелеката задача да съчетае бюджетните ограничения с необходимостта от адекватно възнаграждение на съдебните служители.

V. Електронно правосъдие. Изкуствен интелект

1. Електронно правосъдие

Електронното правосъдие вече е трайна част от функционирането на съдилищата. Създадени са основните информационни системи, разширяват се електронните услуги, все повече процесуални действия се извършват по електронен път. Затова въпросът днес според мен не е дали съдебната система трябва да бъде дигитализирана, а как вече въведените електронни възможности да се използват по-пълноценно в правораздаването.

През последните години беше изградена значителна част от необходимата инфраструктура – Единна информационна система на съдилищата (ЕИСС) в общите съдилища, Единна деловодна информационна система (ЕДИС) в административните съдилища и Единен портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) като основен портал за електронен достъп до правосъдие.

Същевременно работата по тези системи не е приключила. ВСС продължава тяхното техническо обезпечаване, поддръжка и надграждане, което от своя страна показва и естествената посока за следващия период – усъвършенстване, свързване и пълноценно използване на вече създадените. Последните по-глобални доработки са модулите в ЕИСС за медиация и „Централизирано разпределение и електронна обработка на заповедни дела, интегриран с ЕПЕП“. В ЕПЕП е реализирана и възможността за заплащане на държавни такси чрез виртуален ПОС.

Наред с горепосочените информационни системи и платформи са разработени и множество електронни регистри, модули, специализирани софтуерни решения и приложения, финансирани както от бюджета на съдебната власт, така и със средства от европейски и други програми.

Следващият етап на цифровизацията не следва автоматично да бъде свързан със създаването на нови самостоятелни информационни системи, а с оценка, оптимизация, интеграция и консолидация на вече наличните ресурси. Целта е да се установи действителната ефективност, използваемост, технологична устойчивост, икономическа целесъобразност и степен на интеграция на всички информационни системи на съдилищата и ВСС и да се определи оптималният модел за тяхното бъдещо развитие.

Не следва да се възлага разработване на нови самостоятелни информационни системи, преди да бъде доказано, че необходимата функционалност не може да бъде реализирана чрез използване, надграждане или интеграция на съществуваща информационна система или общ компонент на електронното правосъдие.

Един от въпросите, върху които следва да бъде съсредоточено вниманието, е взаимодействието между отделните системи. Ефективното електронно правосъдие изисква функционална свързаност между отделните

информационни системи, така че обменът на данни да се извършва автоматизирано и да се избегне дублирането на едни и същи дейности. Необходимо е последователно да се разширява автоматизираният обмен между ЕИСС, ЕДИС, ЕПЕП, ССЕВ и регистрите и системите на други държавни органи. Веднъж създадена или въведена, информацията следва да се използва по електронен път, без повторното ѝ въвеждане, разпечатване и обработване. Разбира се, когато законът позволява това. Именно тук виждам едно от най-съществените практически измерения на дигитализацията – насочване на човешкия и финансов ресурс към дейности, пряко свързани с правораздаването.

Не по-малко важен е въпросът докога електронното и хартиеното дело ще се поддържат паралелно. Когато електронно постъпил документ се регистрира в информационната система, след което се разпечатва, подрежда в хартиена папка и впоследствие отново се архивира, електронизацията не спестява работа, а добавя още една дейност към вече съществуващата. Централизираното електронно заповедно производство например вече показва, че при подходяща нормативна и техническа организация е възможен различен модел. Според мен следва да се извърши анализ по видове производства и постепенно да се премине към електронно водене и на гражданските и търговските дела, като хартиен носител се запазва само за документите, при които това е необходимо поради характера им, доказателствената им стойност или изрично законово изискване.

В този смисъл следва да се обсъди дали при електронно воденото дело изобщо е необходима пълна хартиена папка или е достатъчно в нея да останат само минимално необходимите документи – например протоколът за случайно разпределение, инициращият производството документ и оригиналите, които следва да бъдат съхранявани физически. При скици, планове, карти, чертежи и други материали в нестандартен формат решението не може да бъде просто „сканиране“, а осигуряване на техническа възможност за пълноценно възприемане на доказателството в електронна среда.

В административното правосъдие въпросът за електронното дело вече има и различна нормативна рамка. С измененията в АПК считано от 01.07.2026г. административният орган вече създава електронна преписка при всяко производство по издаване на индивидуален административен акт. При електронно оспорване органът изпраща на съда жалбата или протеста заедно с електронната преписка, а съдът може да издава актове и да извършва всички предвидени в закона процесуални действия в електронна форма, освен когато естеството им или законът налагат друго.

Основните затруднения при обработването на електронните административни преписки в съда произтичат от липсата на интеграция между Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) и ЕДИС. Това налага съдебните служители ръчно да изтеглят преписките от ССЕВ и да ги присъединяват към съответните дела в ЕДИС, което увеличава

административната натовареност и създава риск от технически грешки и пропуски. Следва да се отбележи, че почти всички административни органи използват ССЕВ като основен канал за изпращане на електронни документи, поради което проблемът има съществено практическо значение.

Допълнително затруднение възниква при преписки с голям обем, изпращани като компресирани архиви с множество папки и подпапки. Присъединяването им в този вид възпрепятства непосредствения преглед на документите от съдиите, а ръчното разархивиране и прикачване на отделните файлове създава риск от нарушаване на структурата и пълнотата на преписката.

Проблемите могат да бъдат преодолені чрез изграждане на автоматизирана комуникация „система - система“ между ССЕВ и ЕДИС, аналогична на връзката между ЕПЕП и ЕДИС. Интеграцията следва да осигурява директно постъпване на преписката към електронното дело, със запазване на нейната структура, последователност и пълнота и с възможност за непосредствен преглед на всеки документ в ЕДИС.

Това поставя по нов начин и въпроса за организацията на съдебното дело – когато преписката постъпва и се поддържа електронно, нейното цялостно възпроизвеждане на хартия обезсмисля в значителна степен извършената електронизация.

Практическото прилагане на новия модел поставя и въпроса за необходимостта от единен подход в административните съдилища. Например при производства, по които един и същ административен орган изпраща електронни преписки до различни административни съдилища, не следва те да бъдат обработвани по различен начин. Подобни различия не произтичат от спецификата на правораздаването, а от липсата на единни правила за организацията на работата. Намирам за необходимо изработването на ясни и практически приложими стандарти относно съдържанието на електронното дело.

Развитието на електронното правосъдие поставя все по-високи изисквания към техническата обезпеченост и сигурността на съдилищата. Считам, че ВСС следва да приеме единни правила за минимални изисквания за техника и киберсигурност. Не бих оставила обаче въпроса за техническата обезпеченост на отделните съдилища да зависи от самите тях – било организационно, било финансово. Необходимо е изпълнението на тези изисквания да се проследява периодично, така че да не се допуска отделни съдилища да работят при по-неблагоприятни технически условия, още по-малко липсата на достатъчна техническа обезпеченост да създава риск от неоторизиран достъп, кибератаки или компрометиране на свързаните системи.

С решение на Висшия съдебен съвет са определени пределни стойности за закупуване на компютърна и периферна техника от органите на съдебната власт, които не са актуализирани от 2021 г. Предвид настъпилите през последните години съществени промени в пазарните цени, развитието на

технологиите и повишените изисквания към техническите характеристики, производителността и информационната сигурност, действащите лимити вече не съответстват в достатъчна степен на реалните потребности на съдилищата. Това ограничава възможността за придобиване на съвременна и надеждна техника и създава риск от закупуване на оборудване с недостатъчни характеристики, кратък експлоатационен живот и високи разходи за консумативи и поддръжка. Поради това е необходимо лимитите да бъдат актуализирани въз основа на анализ на пазарните цени и потребностите на органите на съдебната власт, като бъде въведен и механизъм за техния периодичен преглед и осъвременяване.

За да разполага Висшият съдебен съвет във всеки момент с актуална, пълна и точна информация за информационните системи и технологичните ресурси на съдебната власт, следва да бъде създадена Единна платформа за управление на информационните и технологичните ресурси на съдебната власт, функционално сходна с използваната от Министерството на правосъдието ИСУР. Платформата следва да представлява централен източник на достоверна информация за всички информационни системи, модули, електронни регистри, програмни продукти, лицензи, бази данни, сървърна, комуникационна, компютърна и периферна техника, както и за разходите за придобиването и поддръжката им.

Чрез платформата следва да се осигури постоянно управление на ИТ активите – от планирането и придобиването, през внедряването, експлоатацията и надграждането, до замяната или извеждането от експлоатация. Данните трябва да се актуализират от определени длъжностни лица във всеки орган на съдебната власт, при централен контрол от администрацията на ВСС.

Важно е обаче платформата да не бъде възприемана просто като още една нова информационна система. Тя следва да бъде централен управленски регистър и инструмент за управление на ИТ активите, реализиран със собствен ресурс от ИТ – специалисти.

На мнение съм, че е възможно да се използват много по-пълноценно професионалните познания на ИТ специалистите от съдилищата в областта на киберсигурността, развитието и функционалната устойчивост на информационните системи и подбора на хардуер. Това, от една страна, би позволило част от дейностите да се извършват със собствен експертен ресурс и да се ограничат разходите за външни специалисти, а от друга – ще допринесе за повишаване на професионалната им квалификация.

Електронното правосъдие има и външно измерение и то е свързано с начина, по който гражданите, адвокатите и останалите участници в производствата общуват със съда. ЕПЕП постепенно разширява възможностите за достъп до дела и електронни услуги. Паралелно с него се използва ССЕВ, електронна поща и естествено - хартиени документи. Нерядко това води до дублиране на едни и същи изявления, при което

съдебната администрация проверява и обработва по няколко начина едно и също изявление. Това налага да се потърси по-ясен и максимално единен модел за електронна комуникация със съдилищата. Нужно е за потребителя да е разбираемо кой е каналът за съответното действие, което желае да извърши.

Основната подзаконова рамка на електронното правосъдие – публикуването на съдебните актове, воденето и съхраняването на електронните дела и извършването на процесуални действия в електронна форма – е уредена в Наредба № 4 от 16 март 2017 г. за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата, Наредба № 5 от 01.06.2017 г. за организацията и реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начина на съхраняване на доказателствата и доказателствените средства по делата, както и вътрешния оборот и съхраняването на друга информация, обработвана от съдебната администрация и Наредба № 6 от 3 август 2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма, трите приети от Висшия съдебен съвет.

Наредбите са приети при различно ниво на технологично развитие и преди въвеждане на ЕИСС, ЕПЕП, ЕДИС, както и новите електронни производства. Макар през годините да са извършвани отделни изменения, според мен е необходим цялостен анализ и актуализиране на съдържанието – с оглед натрупаната практика, развитието на информационните системи и необходимостта от по-ясна, съгласувана и практически приложима уредба.

2. Изкуствен интелект

Изкуственият интелект поставя пред съдебната система въпрос, различен по характер от този за електронизацията. Тук следва да се определи при какви правила, за какви дейности и с какви гаранции може да се използва тази технология. Защото не става дума само за нов инструмент, а за възможност, която при определени приложения се доближава до правораздавателната. Затова подходът на ВСС трябва да бъде едновременно отворен към нейното използване и достатъчно предпазлив по отношение на свързаните с това рискове. Именно предварителното определяне на ясни граници и правила има особено значение.

Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект поставя системите с изкуствен интелект сред високорисковите – когато те са използвани за подпомагане на съдебни органи при проучването и тълкуването на фактите и правото, както и при прилагането на правото към конкретен случай. В същото време Регламентът ясно запазва решаващата роля на съдията.

Това разграничение според мен трябва да бъде водещо и при определяне на правилата за използване на ИИ в българската съдебна система. Колкото по-

близо е приложението до същинската правораздавателна дейност, толкова по-ясни и строги трябва да са те – за какви дейности могат да се използват тези приложения, каква информация може да се въвежда в тях, как се гарантира защитата на данните и как се проверява полученият резултат. По програма „Правосъдие“ на Норвежкия финансов механизъм 2021–2028 г. ВСС е създал работна група за разработване на проектна идея „Внедряване на изкуствен интелект в съдебната система за подобряване на предвидимостта и достъпа до правосъдие“. Според наличната официална информация проектната идея все още е на етап разработване.

Особено внимание изискват приложения като ChatGPT и други системи с изкуствен интелект. Те могат да се използват за помощни дейности, но полученият резултат винаги трябва да подлежи на проверка. Въвеждането на данни по конкретни дела следва да бъде допустимо само в случаите, когато са гарантирани изискванията за защита на информацията, законосъобразното обработване на личните данни и сигурността на съхранението им. Това налага ясни правила и за информацията, която може да бъде въвеждана при работа с такива приложения.

Не бих подкрепила обща забрана за използването на изкуствен интелект, защото считам, че той може да облекчи част от техническата и административната работа. Границата според мен е друга – ИИ не трябва да замества професионалната преценка на съдията и не може да бъде самостоятелен източник на правни изводи, върху които се основава съдебният акт.

Необходимо е и целенасочено обучение на магистратите и съдебните служители. То трябва да включва не само възможностите на тези технологии, но и рисковете от фактически грешки, неточни или измислени източници, нарушения при обработването на данни. Министерството на правосъдието също поставя изкуствения интелект и киберсигурността сред темите, към които съдебното обучение трябва да се адаптира и в този смисъл посоката е обща.

Регламентирането на използването на ИИ в съдебната система трябва да бъде сред приоритетните задачи на новия ВСС. Според мен тази рамка следва да бъде изработена с участието на съдии, IT специалисти и такива по киберсигурност, както и експерти по защита на данните. Тя трябва да съдържа практически правила за допустимите приложения, защитата на информацията, контрола върху използването им и отговорността. Изкуственият интелект може да бъде полезен инструмент, но решението по делото трябва да бъде резултат от вътрешното убеждение, професионалната преценка и личната отговорност на съдията.

VI. Етика

Действащият Кодекс за етично поведение на българските съдии е приет през 2023 г. и изменен и допълнен през 2024 г. В него са определени основните принципи и правила за поведение на съдиите – както при осъществяване на професионалните им функции, така и в личния им живот, доколкото поведението им може да има отражение върху авторитета на съдебната власт. Кодексът поставя сред основните принципи независимостта, безпристрастността, справедливостта, почтеността, благоприличието, вежливостта и толерантността, компетентността и конфиденциалността.

Етичните правила трябва да бъдат възприемани като реален професионален стандарт, а не като формален документ. Това предполага еднаквото и предвидимото им прилагане, както и ясно разграничение между етично нарушение, дисциплинарна отговорност и поведение, което може да бъде обществено критикувано, но не представлява нарушение.

Етичните стандарти имат значение и при оценката на професионалната дейност на съдията. Според мен е важно ясно да се разграничават етичната преценка и дисциплинарната отговорност. Данните за поведението на съдията следва да се оценяват обективно и само когато имат пряко отношение към професионалните му качества и статута му.

Практиката поставя и въпроси, които не винаги могат да получат достатъчно ясен отговор само чрез общо формулираните принципи. Такива са публичните изяви на съдиите, поведението им в социалните мрежи, социалните контакти и изразяването на лично мнение, както и други ситуации, при които трябва да се прецени докъде достига личната свобода и откъде започва задължението за поведение, съобразено със статута на съдията.

Същата яснота е необходима и при отношенията с адвокати, страни, други магистрати, с институции, както и при преценката за наличие на конфликт на интереси. При съмнение за нарушение реакцията трябва да бъде навременна и безпристрастна. Но същевременно и достатъчно внимателна, за да не превръща съмнението в предварителна оценка за поведението на съдията.

Именно при такива случаи практическите насоки и конкретните примери могат да бъдат полезни. Очевидно по темата работи и Инспекторатът към Висшия съдебен съвет, тъй като през м.май, 2026г. до съдилищата беше изпратена анкета с цел проучване на възможностите за създаване на единни насоки за етично поведение на съдиите, прокурорите и следователите. Вероятно резултатите от анкетата ще катализират процеса по промяна на етичните кодекси, което предстои да разберем.

Към темата следва да се отнесат и етичните стандарти при използването на изкуствен интелект. Тук значение имат защитата на данните, професионалната тайна, проверимостта на използваната информация и

границата между допустимото технологично подпомагане и личната професионална преценка на съдията.

VII. Възнаграждения на магистратите

Възнаграждението на магистрата е част от неговия статут и една от материалните гаранции за независимостта му. То не следва да се разглежда изолирано от ограниченията, които законът поставя с оглед възможността съдията да извършва друга платена професионална дейност. В чл.195 от ЗСВ са уредени несъвместимостите със заеманата длъжност, като законодателят допуска определени изключения – извършване на научна и преподавателска дейност и упражняване на авторски права, както и участие в европейски и международни програми и проекти и участие в изработването на проекти на нормативни актове, които са възложени от Народното събрание, Висшия съдебен съвет или от органи на изпълнителната власт.

Този специален професионален статут според мен трябва да бъде отчитан и при определянето на възнагражденията. Когато законът ограничава възможността за допълнителни доходи и поставя високи изисквания към поведението и независимостта на магистрата, възнаграждението трябва да осигурява необходимата материална сигурност и да съответства на отговорността на длъжността.

Законът определя основата на възнаграждението за най-ниската магистратска длъжност, а възнагражденията за останалите длъжности се определят от ВСС. От 2026 г. чл. 218, ал. 2 ЗСВ предвижда основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност да бъде 60 на сто от основното месечно възнаграждение на народен представител. Тази промяна е предмет на висящо производство пред Конституционния съд, а ВСС е изразил възражения срещу самия механизъм на обвързване. Отделен е въпросът доколко при този начин на определяне не е засегната независимостта на магистратите.

Независимо от изхода на това производство остава актуална темата за вътрешната пропорционалност на възнагражденията в системата. Различията между отделните съдебни нива са обосновани от различните функции и отговорности, но според мен не следва да достигат размер, заради който желанието за кариерно израстване да е продиктувано предимно от финансов стимул. Затова ролята на ВСС е особено отговорна - да поддържа разумни вътрешни съотношения и да отчита едновременно характера на длъжността, професионалния опит и специалния статут на магистрата.

VIII. Бюджет

Финансовата обезпеченост е едно от основните условия съдебната система да функционира нормално и гарантира нейната независимост. Недостатъчният ресурс се отразява пряко върху кадровото обезпечаване, условията на труд, сградния фонд, електронното правосъдие и изобщо върху целия правораздавателен процес.

Бюджетната политика на ВСС следва да продължи в посока отчитане на реалните потребности на съдилищата, ясно определяне на приоритетите и средносрочно планиране.

Програмното бюджетиране вече е част от бюджетния процес на съдебната власт. През 2022 г. Пленумът на ВСС прие Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт, а проектобюджетът за 2026 г. и прогнозите за 2027–2028 г. са представени и в програмен формат. Задачата на следващия ВСС според мен е този подход да се използва действително като инструмент за управление, а не само като различен начин за представяне на бюджета. Практическото му прилагане обаче изисква и методическа помощ за съдилищата, както и обучение на административните ръководители и главните счетоводители. Такова беше проведено след приемането на Методологията през 2022 г., но остава необходимостта от последващо обучение с конкретна практическа насоченост и с цел уеднаквяване на практиката при планиране и отчитане.

По отношение на приходите в бюджета на съдебната власт правомощията на ВСС са значително по-ограничени, но темата за размера на съдебните такси остава актуална вече няколко години. ВСС многократно е поставял въпроса за актуализирането им и през 2022г. е приел Методика за определяне на разходоориентиран размер на съдебните такси, предложения за промени в размера им и оценка на въздействието върху бюджетните приходи. Цялостна актуализация на размера им обаче не е извършена, което трудно може да бъде икономически обосновано.

Например докато при голяма част от гражданските и търговските дела размерът на таксата е обвързан с цената на иска или със стойността на дяловете при делбите, то при административните дела такса от 5,11 евро за физически лица и 25,56 евро за юридически лица трудно може да бъде обяснена с оглед променените икономически условия и действителните разходи по правораздаването. И тук не следва автоматично да се приема, че увеличаването на таксите ограничава достъпа до правосъдие. Законодателството предвижда механизми за освобождаване от държавни такси на лицата, които не разполагат с достатъчно средства, както и възможност за предоставяне на правна помощ.

Доколкото ВСС не разполага с правомощие сам да изменя размера на съдебните такси, бих подкрепила актуализиране на извършения анализ и на

предложенията за тяхната промяна и предоставянето им на Министерството на правосъдието и Министерския съвет за обсъждане.

Не по-малко важна е събираемостта на вземанията в полза на съдебната власт. По данни на ВСС към 31.12.2025 г. непогасените вземания, възложени за събиране на НАП, са в размер на 245,2 млн. лв. Този размер налага въпросът да бъде разглеждан като част от бюджетната политика и да се анализира доколко ефективно се използват съществуващите способности за тяхното събиране. Вземанията се възлагат за събиране както на НАП, така и на държавни съдебни изпълнители и частни съдебни изпълнители, но резултатите са незадоволителни. В този контекст според мен заслужава анализ и приложението на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК към вземанията в полза на органите на съдебната власт, когато те се събират чрез ДСИ или ЧСИ. При тези вземания съдът не действа като обикновен частен кредитор, който може свободно да решава дали и колко активно да ги събира. Това са вземания, формиращи приход по бюджета на съдебната власт и събирането им е институционална дейност. Ако анализът покаже, че прилагането на перемпцията създава реална пречка пред събираемостта, бих подкрепила инициатива за законодателна промяна и преценка дали тези вземания следва да бъдат включени сред изключенията по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК.

Разбира се, че при ограничен публичен финансов ресурс съдебната власт също следва да провежда строга политика при разходване на средствата, отговорността за което е на административните ръководители. Налаганите ограничения върху публичните разходи и прогнозите за следващите години изискват от новия ВСС да продължи прецизното планиране и ясното подреждане на приоритетите. Същевременно следва да бъде запазена активната позиция на ВСС при защитата на необходимия ресурс в случаите, когато ограниченията могат да засегнат нормалното функциониране на съдилищата или изпълнението на вече поети ангажменти.

IX. Комуникационна стратегия. Медийна политика. Комуникация между Висшия съдебен съвет и съдилищата.

В работата си като административен ръководител съм приемала, че активната и адекватна медийна политика е абсолютно необходима за общественото доверие в съдебната власт, за достъпа до информация и за повишаване на правната култура на обществото. Необходима е, защото съдебната власт не може да очаква правилно разбиране на правораздавателната дейност, ако самата тя не предоставя навременна и разбираема информация за нея.

Считам, че именно такова разбиране следва да има и следващият ВСС – медийната политика да се възприема не като съпътстваща дейност, а като част

от отговорността на кадровия орган към съдилищата, магистратите и обществото.

1. Комуникационна стратегия

Действащата Комуникационна стратегия на съдебната власт е за периода 2014–2020 г. След изтичането му нова стратегия не е приета. Междувременно са въведени отделни правила и механизми, поради което според мен е необходим цялостен преглед на действащата рамка и нейното осъвременяване.

Новата стратегия следва да уреди по-ясно комуникацията между ВСС и съдилищата, както и начина, по който информацията от съдилищата достига до кадровия орган и обратно. Този въпрос е пряко свързан и с необходимостта от навременна обратна връзка, достатъчно време за становища и по-пряк контакт между членовете на Съвета и съдиите.

Необходимо е да се уеднакви и начинът, по който самият ВСС предоставя информация. Към момента страниците на отделните комисии се различават по обем и актуалност на публикуваното съдържание. Следва да има общ минимум от информация, която задължително се публикува своевременно и поддържа актуална.

Комуникационната стратегия трябва да обхваща и взаимодействието с професионалните организации на магистратите, гражданските организации и останалите държавни институции, особено когато се обсъждат въпроси, свързани с устройството и функционирането на съдебната власт или необходимостта от нормативни промени.

2. Медийна политика

Медийната стратегия на съдебната власт е от 2016 г., а Наръчникът за взаимодействие с медиите е от преди повече от десет години. Впоследствие са приети отделни правила и механизми, включително за реакция при засягане на независимостта на съдиите. Натрупана е и практика по прилагането им. Тя следва да бъде анализирана и използвана при изработването на актуална медийна политика.

Един от основните въпроси е кога е достатъчна реакцията на конкретния съд и кога случаят изисква позиция на Съдийската колегия или на ВСС. Следва ясно да се разграничава критиката към съдебен акт от поведение, насочено срещу съдията или съда като институция. Правилността на съдебния акт не се защитава с институционална позиция. Когато обаче е засегната независимостта на съдията или на съда, реакцията на съответния орган трябва да бъде навременна и ясна. Разбира се, в едни случаи е достатъчна позицията на административния ръководител на конкретния съд, а в други въпросът има институционален характер и изисква реакция на Съдийската колегия или на ВСС.

Необходим е и предварително определен ред за действие при кризисни ситуации – кой събира и проверява информацията, кой преценява необходимостта от реакция, кой представя позицията.

Медийната политика не трябва да се свежда само до реакция при възникнал проблем или след вече разпространена невярна или непълна информация. Необходимо е съдебната власт сама да предоставя навременна информация по значими въпроси и да поддържа постоянна професионална комуникация с медиите. Периодични срещи с журналисти, тематични брифинги, интервюта и професионални форуми могат да бъдат използвани за представяне на въпроси от обществен интерес. По дела с висок обществен интерес съдилищата следва своевременно да предоставят точна информация за движението на производството и постановените актове, без съдията да бъде въвлечан в публична защита на решението си.

Необходим е и анализ на разпределението на експертите „Връзки с обществеността“ между съдилищата и на критериите, по които се определя потребността от тях. За съдилищата без собствен експерт следва да се предвиди възможност за регионално подпомагане. Такава практика вече съществува на отделни места, но е по-добре тя да бъде уредена от ВСС по ясни правила, а не да зависи от доброволното взаимодействие между отделните съдилища.

Следва да продължат регулярните обучения на съдии-говорители, административни ръководители и експерти „Връзки с обществеността“, включително за работа със социалните мрежи, реакция при дезинформация и комуникация по дела с висок обществен интерес.

ВСС разполага с данни за натовареността, кадровото състояние, изобщо за дейността на съдилищата. Част от тях може да бъде представяна в по-достъпен и визуален или интерактивен вид, за да могат медиите и обществото да разполагат с достоверен първоизточник и информацията да не се представя извън действителния ѝ контекст.

Образователната програма също може да бъде надградена с теми за правната и медийната грамотност и разпознаването на невярна информация за съдебни производства.

Комуникационната стратегия и медийната политика имат различен обхват, но се свързват при публичното представяне на позициите на ВСС и съдилищата. Затова те следва да бъдат разработени съгласувано, но с ясно разграничени цели и отговорности.

3. Комуникация между Висшия съдебен съвет и съдилищата

Намирам за особено важна темата за комуникацията между Висшия съдебен съвет и съдилищата, в частност съдиите, защото решенията на кадровия орган имат пряко отражение върху тяхната работа. Според мен е необходимо между ВСС и съдийската общност да има постоянна двустранна

връзка и навременна комуникация, която да не се свежда единствено до официална кореспонденция по конкретно възникнал въпрос.

За съдиите е важно да има лесен и ясен начин да отправят до ВСС въпроси, свързани със служебната им дейност. Това може да бъде например специален електронен адрес, на който да се изпращат такива запитвания. Определен служител във ВСС следва да ги регистрира, да ги насочва към компетентната комисия или звено и да проследява дали е даден отговор. Особено важно е отговорът да бъде даден в кратък срок, а при въпроси със спешен характер – възможно най-бързо. Подобен начин на комуникация вече се използва в практиката на отделни комисии на ВСС и показва, че такъв модел е напълно приложим.

Бих подкрепила и определянето на конкретни членове на Съдийската колегия, които да поддържат по-пряк контакт със съдилищата в него и периодично да провеждат срещи на място. Така ще има ясен канал за текуща комуникация, а членовете на ВСС ще могат непосредствено да се запознават с кадровите, организационните и материалните проблеми на съдилищата в съответния район. Прекият контакт на място според мен дава по-пълна и реална представа за състоянието на отделния съд от тази, която може да се получи само от писмена кореспонденция и статистически данни. Тяхната роля не би била да представляват съответния район във ВСС, тъй като всеки избран член е представител на съдийската общност като цяло, а да бъдат постоянната връзка за обмен на информация, въпроси и предложения.

Може да се предвидят и приемни часове на членовете на Съдийската колегия, включително в предварително определен ден от месеца. Важно е тази възможност да бъде достъпна за всеки съдия, а не само за административните ръководители. Така всеки магистрат ще има пряк начин да постави пред член на Съдийската колегия въпрос, свързан със служебната му дейност.

Х. Заключение

В заключение искам да заявя, че ако бъда избрана за член на Висшия съдебен съвет, ще насоча всичките си усилия за реализиране на изложените в тази концепция идеи и приоритети – в интерес на съдиите и на съдебната система като цяло. Не мога да обещаю какви решения ще вземе Висшият съдебен съвет. Но мога да поема отговорност за начина, по който аз ще работя в него – независима в преценката си, последователна в позициите си и отговорна към доверието, което ми е гласувано.

Veselka Velkova
Zlateva-
Kozhuharova

Digitally signed by Veselka
Velkova Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17 15:58:33
+03'00'

С уважение:

/Веселка Златева /

ДЕКЛАРАЦИЯ
за несъвместимост по чл. 18, ал. 1 от Закона за съдебната власт

Долуподписаният/ата: **Веселка Велкова Златева - Кожухарова,**
ЕГН: _____, с постоянен адрес: _____,
в качеството си на кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет,

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

Не съм народен представител, кмет или общински съветник;

Не заемам длъжност в други държавни или общински органи;

Не упражнявам търговска дейност или да е съдружник, управител или да участва в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност, с изключение на тези на професионалните сдружения на съдии, прокурори и следователи;

Не получавам възнаграждение за извършване на дейност по договор или по служебно правоотношение с държавна или обществена организация, търговско дружество, кооперация, юридическо лице с нестопанска цел, физическо лице или едноличен търговец, с изключение на научна и преподавателска дейност или за упражняване на авторски права, както и за участие в международни проекти и проекти, финансирани от Европейския съюз;

Не упражнявам свободна професия или друга платена професионална дейност;

Не членувам в политически партии или коалиции, в организации с политически цели, не извършвам политическа дейност, както и не членувам в организации и не извършвам дейности, които засягат независимостта ми;

Не членувам в синдикални организации извън системата на съдебната власт;

Не съм осъждана за извършено престъпление, независимо от реабилитацията, както и не съм освобождаван от наказателна отговорност за умишлено престъпление;

Не съм съпруг, роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен или по сватовство - до трета степен включително или във фактическо съпружеско съжителство с друг член на Висшия съдебен съвет, с административен ръководител на орган на съдебната власт, назначен от съответната колегия, на която е член, или с министър на правосъдието;

Не съм дисциплинарно освободен от длъжност избран член на Висшия съдебен съвет;

Не съм лице, спрямо което е установен конфликт на интереси с влязло в сила решение по-малко от една година преди избора;

Не съм лице, което през периода на предходния мандат на изборните членове на Висшия съдебен съвет е било председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд или главен прокурор;

Не съм лице, което през последните две години е изпълнявало функциите на председател на Върховния административен съд, председател на Върховния касационен съд или на главен прокурор за 6 или повече месеца, без значение дали е имало прекъсване в изпълнението на функциите.

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс за деклариране на неверни данни.

Дата: 17.09.2026г.

Декларатор:

Гр. Пазарджик

/Веселка Златева/

Veselka Velkova
Zlateva-Kozhuharova

Digitally signed by Veselka
Velkova Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17 13:20:19
+03'00'

ОБРАЗЕЦЪТ НА ДЕКЛАРАЦИЯ Е УТВЪРДЕН ОТ

МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО СЪС ЗАПОВЕД № ЛС-04-394/21.07.2026 г.

ДЕКЛАРАЦИЯ

ЗА ИМОТНОТО СЪСТОЯНИЕ, ПРОИЗХОДА НА СРЕДСТВАТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО И ЗА НАЛИЧИЕТО НА ЧАСТЕН ИНТЕРЕС

На Веселка Велкова Златева- Кожухарова

/име, презиме, фамилия/

на длъжност: Председател на Административен съд - Пазарджик

кандидат за член на Висшия съдебен съвет

ДЕКЛАРИРАМ

към 17.09.2026г. – датата на участието ми в процедурата за избор за заемане на длъжност член на Висшия съдебен съвет следното имотно състояние, произхода на средствата за придобиване на същото за мен, съпруга/та ми или на лицето, с които се намирам във фактическо съжителство на съпружески начала, и на ненавършилите пълнолетие деца, и следните интереси:

Данни за декларатора:

/Данните от колона 2 не се публикуват/

1	2
Веселка Велкова Златева-Кожухарова /Име - собствено, бащино, фамилно/	ЕГН:
Административен съд - Пазарджик /Месторабота/	Л. К. №
Председател /Длъжност/	Изд. от
	Постоянен адрес:
	Телефон:

Данни за съпруга/та и за лицата, с които се намират във фактическо съжителство на съпружески начала:

Гражданство:

/Данните от колона 2 не се публикуват/

1	2
Име - собствено, бащино, фамилно/	ЕГН:

Декларирам, че:

- съм във фактическа раздяла:
- не живея заедно със съпруга /та/ си и нямаме общо домакинство:
и няма да декларирам неговото/нейното имущество и доходи на основание чл. 63, ал. 5 от ЗПКсЛЗПД
- фактическо съжителство на съпружески начала:

Данни за ненавършилите пълнолетие деца:

/Данните от колона 2 не се публикуват/

№	Име - собствено, бащино, фамилно/	ЕГН	Гражданство
	1	2	3
1.			
2.			
3.			

Декларирам, че:

- не упражнявам родителски права по отношение на ненавършилите пълнолетие деца:

--

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	
--	--

1. Недвижимо имущество

1. Право на собственост и ограничени вещни права:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 1

Ном. по ред	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ /кв.м./	Разгъната застроена площ /кв.м./	Година на придо- биване	Собственик			Цена на придобиване /евро/	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
							Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	УПИ и къща	Пазарджик	Пазарджик	341	134	2008	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		СИО	11024	покупко-продажба, строеж	кредит
	апартамент	Пазарджик	Пазарджик	40	40	2014	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		СИО	7056	покупко-продажба	спестявания, дарение
	апартамент	София	София-град (Стулене)	125	94	2020	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		СИО	100000	покупко-продажба	кредит, спестявания

1.а. Земеделски земи и гори:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 1.1

Ном. по ред	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ /декара/	Разгъната застроена площ /кв.м./	Година на придо- биване	Собственик			Цена на придобиване /евро/	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
							Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	оризище	Гелеменово	Пазарджик	7		2000			1/2	111	покупко-продажба	спестявания
	нива	Добровица	Пазарджик	6		1995			1/2	31	покупко-продажба	спестявания
	нива	Добровица	Пазарджик	4		1995			1/2	18	покупко-продажба	спестявания

1.б. Чуждо недвижимо имущество:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 1.2

Ном. по ред	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ /декара/	Разгъната застроена площ /кв.м./	Година на сключване на договора	Ползвател			Цена по договор /евро/	Правно основание за ползване	Произход на средствата
							Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

2. Прехвърляне на имоти през предходната година:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 2

Ном. по ред	Вид на имота	Местонахождение	Община	Площ кв. м. /декара/	Разгъната застроена площ /кв.м./	Прехвърлител			Цена на сделката /евро/	Правно основание за отчуждаване на имота
						Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Декларатор:

/подпис/

[illegible]

[illegible]

X

[illegible][illegible]

X

[illegible]

4. Други превозни средства, които подлежат на регистрация по закон:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 3.3

Ном. по ред	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на придобиване /евро/	Година на придобиване	Собственик			Правно основание за придобиване	Произход на средствата
					Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

5. Чужди моторни сухопътни, водни и въздухоплавателни превозни средства на стойност над 5000 евро:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 3.4

Ном. по ред	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена по договор /евро/	Година на сключване на договора	Ползвател			Правно основание за ползване	Произход на средствата
					Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

6. Прехвърляне на притежаваните моторни сухопътни, водни и въздухоплавателни превозни средства през предходната година:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 3.5

				Прехвърлител			Правно основание за отчуждаването
Ном. по ред	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на отчужда- ването /евро/	Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	Идеална част	
1	2	3	4	5	6	7	8

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Веселка Велкова Златева- Кожухарова
--	-------------------------------------

III. Парични суми, в т.ч. алогове, банкови сметки и вземания на обща стойност над 5000 евро, включително в чуждестранна валута

1. Парични средства - налични и по банкови алогове /депозити/ - общо над 5000 евро:

1.1. Налични парични средства:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 4

Ном. по ред	Размер на средствата	Вид на валутата	Равно- стойност в евро	Собственик		Произход на средствата
				Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	
1	2	3	4	5	6	7
	1230	EUR	1230	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		заплата

1.2. Банкови сметки:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 5

Ном. по ред	Размер на средствата	Вид на валутата	Равно- стойност в евро	Титуляр на влога		В страната	В чужбина	Произход на средствата
				Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	10000	EUR		Веселка Велкова Златева-Кожухарова		да	не	заплата
	3789	EUR				да	не	заплата
	790	EUR		Веселка Велкова Златева-Кожухарова		да	не	заплата

2. Вземания над 5000 евро и платежни инструменти на приносител,
съгласно § 1, т. 7 от ДР на Валутния закон:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 6

Ном. по ред	Вид на вземането	Размер на взема- нето	Вид на валутата	Равно- стойност в евро	Титуляр на вземането		Правно основание за вземането	От местни лица	От чуждестранни лица
					Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. Задължения на обща стойност над 5000 евро и договорени лихвени
проценти по тях:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 7

Ном. по ред	Вид на задължението	Размер на задълже- нието	Вид на валутата	Равно- стойност в евро	Титуляр на задължението		Правно основание за задължението вкл. договорен лихвен процент	Към банки	Към физически и юридически лица
					Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	кредит за покупка	46	EUR	46	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		договор за кредит, 0%	да	не
	кредит за покупка	920	EUR	920	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		договор за кредит, 0%	да	не
	потребителски кредит	45531	EUR	45531	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		договор за потребителски кредит, 0.00%	да	не
	ипотечен кредит	68042	EUR	68042	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		договор за ипотечен кредит, 2.0%	да	не
	кредитна карта	999	EUR				договор за кредитна карта	да	не
	кредитна карта	4834	EUR		Веселка Велкова Златева-Кожухарова		договор за кредитна карта	да	не

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Веселка Велкова Златева- Кожухарова
--	-------------------------------------

IV. Вложения в инвестиционни и пенсионни фондове и еквивалентни форми на спестявания и инвестиции, ако общата им стойност надвишава 5000 евро както и налични ценни книги, дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества и финансови инструменти по чл. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти

1. Вложения в инвестиционни и пенсионни фондове и еквивалентни форми на спестявания и инвестиции, в това число и криптовалути,

ако общата им стойност надвишава 5000 евро

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 8

Ном. по ред	Размер на вложенията	Вид на валутата	Равно-стойност в евро	Титуляр на вложението		В страната	В чужбина	Произход на средствата
				Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	8618	EUR	8618	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		да	не	заплата
	3453	EUR	3453	Веселка Велкова Златева-Кожухарова		да	не	заплата

2. Ценни книги и фин. инструменти по чл. 4 от Закона за пазарите на фин. инструменти:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 9

Ном. по ред	Вид на ценните книги/ финансови инструменти	Брой на ценните книги/ фин. инстр.	Поверени на инвест. посредник		Емитент	Цена на придобиването /евро/	Собственик или титуляр на правото		Правно основание за придобиването	Произход на средствата
			Ценни книжки/ фин. инстр.	и/или пари			Име собствено, бащино, фамилно	ЕГН		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

3. Дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества:

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 10

Ном. по ред	Вид на имуществото	Размер на дяловото участие	Наименование на дружеството	Седалище	Стойност на дяловото участие	Собственик или титуляр на правото		Правно основание за придобиването	Произход на средствата
						Име собствено, бащино, фамилно	ЕГН		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	дружествени дялове	100	Проджект адвайз консулт	Пазарджик	1000			учредителен акт	заплата
	дружествени дялове	2015	Институт по дървообработване	Пазарджик	20150			покупо-продажба	заплата

4. Прехвърляне на дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества:

Нямам място за деклариране.

☒

Таблица № 11

Ном. по ред	Вид на имуществото	Размер на дяло- вото участие	Наименование на дружеството	Седалище	Цена на отчужда- ването /евро/	Прехвърлител		Правно основание отчуждаване
						Име: собствено, бащино, фамилно	ЕГН	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Веселка Велкова Златева- Кожухарова
--	-------------------------------------

V. Трудови доходи, получени през предходната календарна година, в това число и на ненавършилите пълнолетие деца, за заеманата длъжност, получени през предходната календарна година, когато са общо над 5 000 евро.

Доходи извън тези

Нямам нищо за деклариране.

Таблица № 12

Ном. по ред.	Видове доход от:	Размер на дохода	
		На декларатора /евро/	На съпруга/та, лицето при факт. съжителство на съпруг/начала /евро/
1	2	3	4
	I. Облагаем доход от:		
1.	Годишна данъчна основа от трудови доходи	68071	24857
2.	Годишна данъчна основа за доходи от трудови правоотношения, извън тези за заеманата длъжност		
3.	Годишна данъчна основа за доходи от стопанска дейност като едноличен търговец		
4.	Годишна данъчна основа за доходи от друга стопанска дейност		2991
5.	Годишна данъчна основа за доходи от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество		
6.	Годишна данъчна основа за доходи от прехвърляне на права или имущество		
7.	Годишна данъчна основа за доходи от други източници по чл. 35 от ЗДДФЛ		
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
	II. Други доходи, извън посочените в т. I.		
1.	Доходи от непреработена растителна и животинска продукция от регистрирани земеделски производители и тютюнопроизводители.		
2.			
3.			
4.			
5.			
	III. Всичко:	68071	27848

VI.

1. Дадени обезпечения и направени разходи от или в полза на декларатора, неговия съпруг /съпруга/, лица при фактическо съжителство на съпружески начала или ненавършилите пълнолетие деца с тяхно съгласие:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 13

Ном. по ред	Вид на обезпечението	Размер на обезпечението	Характер на обезпечението			
			От декларатора	В полза на декларатора	От съпруг/а, лица при факт.съжителство на съпружески начала или ненавършили пълн. деца	В полза на съпруг/а, лица при факт.съжителство на съпружески начала или ненавършили пълн. деца
1	2	3	4	5	6	7

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Веселка Велкова Златева- Кожухарова
--	-------------------------------------

2. Направени разходи от или в полза на декларатора, неговия съпруг /съпруга/, лица при фактическо съжителство на съпружески начала или ненавършилите пълнолетие деца с тяхно съгласие, когато те не са платени със собствени средства, с публични средства или със средства на институцията, в която заемат длъжността:

Нямам нищо за деклариране.

X

Таблица № 14

Ном. по ред.	Вид на разхода	Размер на разхода	Вид на валутата	Раеностой- ност в евро	Разходите са направени:			
					В полза на декларатора	За чия сметка е направен разхода	В полза на съпруг/а, лица при факт.съжит. на съпруг.начала или ненавършили пълн.деца	За чия сметка е направен разхода
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.	Обучение:							
1.								
2.								
3.								
2.2.	Пътуване извън страната:							
2.2.1.								
2.2.2.								
2.2.3.								
2.2.4.								
2.3.	Други плащания с единична цена над 500 евро:							
2.3.1.								
2.3.2.								
2.3.3.								
2.4.	Разходи за обучение извън случаите по чл. 63, ал.1, т.11 от ЗПКсЛЗГД в т.ч. в полза на лицата по чл. 63, ал. 4 от ЗПКсЛЗГД чиято еднократна стойност надхвърля 5000 евро:							
2.4.1.								
2.4.2.								

Име на декларатора: /собствено, бащино, фамилно/	Веселка Велкова Златева- Кожухарова
---	-------------------------------------

VII. Участие в търговски дружества, в органи на управление или контрол на търговски дружества, на юридически лица с нестопанска цел или на кооперации, както и извършване на дейност като едноличен търговец към датата на избирането или назначаването и 12 месеца преди датата на избирането или назначаването

1. Към датата на избирането или назначаването на длъжност:

1.1. Имам участие в следните търговски дружества, в граждански дружества, участие в тайни и/или неформални организации и общества:

Ном по ред	Дружество	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 15
		Размер на дяловото участие		

1.2. Съм управител или член на орган на управление или контрол на търговски дружества, на юридически лица с нестопанска цел или на кооперации:

Ном по ред	Дружество	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 16
		Участие		

1.3. Развивам дейност като едноличен търговец:

Ном по ред	Наименование на ЕТ	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 17
		Предмет на дейност		

2. Дванадесет месеца преди датата на избирането или назначаването ми на длъжност:

2.1. Имам участие в следните търговски дружества:

Ном по ред	Дружество	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 18
		Размер на дяловото участие		

2.2. Съм управител или член на орган на управление или контрол на търговски дружества, на юридически лица с нестопанска цел или на кооперации:

Ном по ред	Дружество	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 19
		Участие		

2.3 Развивам дейност като едноличен търговец:

Ном по ред	Наименование на ЕТ	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 20
1.		Предмет на дейност		

VIII. Договори с лица, които извършват дейност в области, свързани с вземаните от лицето, заемащо публична длъжност, решения в кръга на неговите правомощия или задължения по служба:

Ном по ред	Трите имена на лицето, с което е сключен договора	Нямам нищо за деклариране.	☒	Таблица № 21
		Предмет на договора		

IX. Данни за свързани лица, към дейността на които лицето, заемащо публичната длъжност, има частен интерес:

Ном по ред	Трите имена на лицето	Нямам нищо за деклариране.	☐	Таблица № 22
1		Област на дейност на свързаните лица		
2		консултантска дейност, производство на ел.енергия		
		производство на ел.енергия		

Дата: 17.09.2026 г.

Декларатор:

/подпис/

Veselka Velkova
Zlateva-
Kozhuharova

Digitally signed by Veselka
Velkova Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17 15:53:55
+03'00'

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

Изх. № ЧР-10-12

Дата: 17.09.2026г.

С Л У Ж Е Б Н А Б Е Л Е Ж К А

Настоящата служебна бележка се издава на Веселка Велкова Златева-Кожухарова - Административен ръководител – председател на Административен съд – Пазарджик в уверение на това, че към 17.09.2026 г. същата притежава общ юридически стаж 28 години, 6 месеца и 3 дни.

Служебната бележка да послужи пред Висшия съдебен съвет.

Digitally signed	Заместник	на
by Desislava	административния	
Dimitrova	ръководител – заместник –	
Krivalcheva	председател	на
Date: 2026.09.17	Административен съд –	
16:21:19 +03'00'	Пазарджик:	

(Десислава Кривиралчева)

ДТ/АС

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

Кадрова справка

Лични данни за лицето (име, презиме, фамилия)	ВЕСЕЛКА ВЕЛКОВА ЗЛАТЕВА-КОЖУХАРОВА
Дата и място на раждане	
ЕГН	
Телефон, e-mail	
Диплома за висше образование по специалността „Право“ №.... /дата; университет	ПУ „Паисий Хилендарски“ – Пловдив, специалност „Право“, серия ВД-96, № / 1997 г.
№ и дата на удостоверение за придобита юридическа правоспособност	№ /12.11.1998 г.
Орган на съдебната власт	Административен съд - Пазарджик
Длъжност (включително адм. длъжност по чл. 172 ЗСВ)	Административен ръководител - председател
Юридически стаж: - в орган на съдебната власт (конкретизира се всяка заемана длъжност и периода на заемането ѝ в съответния орган на съдебната власт, включително и периода на командироване);	Общ юридически стаж към 17.09.2026 г.: 28 г. 06 м. 03 д. - Окръжен съд – Пазарджик – съдебен кандидат – от 01.11.1997 г. до 01.11.1998 г. – 1 г. - Окръжен съд – Пазарджик – младши съдия – от 15.03.1999 г. до 01.03.2000 г. – 11 м. 16 д. - Районен съд – Пазарджик – съдия – от 01.03.2000 г. до 10.12.2014 г. – 14 г. 9 м. 9 д. - Районен съд – Пазарджик - административен ръководител - председател – от 10.12.2014 г. до 28.11.2022 г. – 7 г. 11 м. 18 д. - Административен съд – Пловдив – съдия – от 28.11.2022 г. до 28.11.2022 г. – 1 д. - Административен съд – Пловдив – съдия, командирована в Административен съд – Пазарджик – от 29.11.2022 г. до 22.12.2022 г. – 23 д. - Административен съд – Пазарджик – съдия – от 22.12.2022 г. до 05.06.2023 г. – 5 м. 13 д. - Административен съд – Пазарджик – административен ръководител – председател –

- извън органите на съдебната власт	от 05.06.2023 г. до 17.09.2026 г. – 3 г. 3 м. 13 д. - няма
Допълнителни квалификации и специализации	Участие в семинари, обучения, конференции, работни групи и др.: - „Основи на европейското право“ – 2004 г. - „Основни принципи на правото на ЕС и ролята на националния съдия“ – 2005 г. - „Приложение на новия НПК“ – 2006 г. - „Съдебно сътрудничество по наказателноправни и гражданскоправни въпроси“ – 2007 г. - „Съдебно и полицейско сътрудничество по наказателни дела“ – 2006 г. - „Актуални въпроси на гражданския процес по новия ГПК“ – 2008 г. - „Обучение по новия ГПК“ – 2008 г. - „Съдебно сътрудничество по граждански дела“ – 2008 г. - „Съдебна делба“ – 2008 г. - „ГПК – Заповедно производство“ – 2011 г. - „Актуални проблеми по приложението на ГПК“ – 2012 г. - „Актуални проблеми по приложението на НПК“ – 2012 г. - „Основи на правото на ЕС и съдебна система на ЕС. Съдебна практика на Съда на ЕС“ – 2013 г. - „Заповедното производство – правна рамка съгласно ГПК и правото на ЕС“ – 2013 г. - „Признаване и изпълнение на съдебни решения и актове при действие на правото на ЕС. Сътрудничество по граждански дела в ЕС“ – 2013 г. - „Основи на правото на ЕС. Съдебна система на ЕС и основни производства пред съда на ЕС. Съдебна практика на Съда на ЕС“ – 2013 г. - „Международно и европейско съдебно сътрудничество в наказателното право. Институции на съдебно сътрудничество по наказателни дела. Събиране на доказателства в ЕС в наказателния процес“ – 2013 г. - „Производства във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела. Престъпления срещу авторското право и интелектуалната собственост и защита срещу тези престъпления в ЕС“ – 2013 г. - „Преюдициално производство. Търговско и дружествено право в ЕС“ – 2013 г. - „Такси и разноски по ГПК“ – 2013 г. - „Атестиране и конкурси за магистрати“ – 2014 г. - „Материалноправни проблеми при делбата и вещните искове“ – 2014 г.

- „Въззивно производство по наказателни дела. Касационно производство. Възобновяване на наказателни дела“ – 2014 г.
- „Провеждане на конкурси за назначаване/повишаване в съдебната система“ – 2014 г.
- „Информационен семинар по проект Mediation Meets Judges“ – 2015 г.
- „Гаранции за защита правото на собственост /чл. 1, Протокол 1, ЕКПЧ/. Граници на правото на държавата да нарушава правото на собственост“ – 2015 г.
- Обучение по проект „Срещу невидимото насилие“ – 2015 г.
- „Информационен семинар за представяне на Комуникационната стратегия на съдебната власт, приета от ВСС с решение по протокол № 10/05.03.2015 г.“ – 2015 г.
- „Развитие на управленска компетентност. Усъвършенстване на уменията за комуникация и работа в екип“ – 2015 г.
- „Стратегическо планиране и бюджетно финансиране в съдебната система“ – 2015 г.
- „Обучение по протокол и етикет“ – 2015 г.
- „Чл. 5 от ЕКПЧ и мерките за процесуална принуда. Актуални проблеми“ – 2015 г.
- Конференция „Втори шанс за децата, престъпили закона“ – 2015 г.
- „Определяне на подсъдността по търговски и граждански дела с международен елемент“ – 2015 г.
- Обучение по проект „Мултидисциплинарен подход за противодействие на трафика на хора чрез трансфер на знания и добри практики от страни-членки на шенгенското пространство и по-специално от норвежки опит“ – 2015 г.
- „Обучителен семинар на съдии и експерти-участници в проект за домашното насилие“ – 2016 г.
- Инф. семинар-дискусия „Актуални проблеми при разглеждане на спорове въз основа на договори за банков кредит. Неравноправни клаузи в договор за банков кредит, сключен с потребител. Практика на Съда на ЕС“ – 2016 г.
- „Режимът на имуществените отношения между съпрузите съгласно Семейния кодекс. Актуални въпроси на наследственото право. Регламент 650/2012. Европейско удостоверение за наследници“ – 2016 г.
- „Заедно срещу трафика на хора“ – 2016 г.
- „Съдебни програми за медиация-опита на САЩ и следващи стъпки в България“ – 2016 г.
- „Интегриран подход за справедливо правосъдие“ – 2016 г.
- „Обучение по препращане към медиация за съдии“ – 2017 г.

- Обучение по проект „Медиация в подкрепа на бизнеса: Насърчаване на справедливото и целесъобразно разрешаване на спорове чрез съдебни програми за медиация“ – 2017 г.
- Обучение по проект „Подобряване на процедурите по атестация и дисциплинарната практика в съдебната система“ – 2017 г.
- Национална конференция „Медиацията в подкрепа на съда, институциите и обществото“ – 2017 г.
- „Семинар за обмен на практики при препращане към медиация“ – 2017 г.
- Обучение по препращане към медиация за съдии“ – 2018 г.
- „Актуални проблеми на производството по ЗОДОВ. Основания на исковете. Анализ на съдебната практика. Отговорност на държавата за вреди, настъпили от нарушение на правото на ЕС. Задължение за предоставяне на вътрешноправни средства за защита съгласно Конвенцията“ – 2018 г.
- Обучение по проект „Превантивни програми за домашно насилие“ – 2018 г.
- „Актуални приложения в защитата на личните данни в светлината на общия Регламент относно защитата на данните“ – 2018 г.
- „Прилагане на медийната стратегия на съдебната власт“ – 2019 г.
- Обученне-семинар „Среща на ЦСМ с други съдебни центрове в страната“ – 2019 г.
- „Управление и развитие на екипи. Екипна работа и ефективност“ – 2019 г.
- „Обучение за обучители за съдии“ по проект „Медиация в подкрепа на бизнеса: Насърчаване на справедливото и целесъобразно разрешаване на спорове чрез съдебни програми за медиация“ – 2019 г.
- Конференция на тема: „За ефективността на правосъдието“ - 2019 г.
- „Ефективна комуникация – специализирани техники в помощ на съдията при препращане към медиация“ – 2019 г.
- „Практически аспекти на гражданския процес. Доказване и доказателствени средства в гражданския процес. Доклад и процесуални преклузии в първоинстанционното и въззивното производство. Процесуални аспекти на правото на задържане и на възражението за прихващане. Отклонения от нормалното развитие на гражданския процес“ – 2019 г.
- Обучителен семинар по проект „Програми и услуги за превенция и защита от домашно насилие“ – 2019 г.
- „Практически проблеми при работата по дела относно вещни спорове. Актуална практика на ВКС по този вид спорове“ – 2019 г.

- Семинар за междуинституционално сътрудничество – 2019 г.
- Кръгла маса на тема „Задължителна медиация в полза на страните – възможности и приложно поле“ – 2019 г.
- „Добри практики: форми на комуникация, работа с медиин. Актуални проблеми по приложението на Закона за защита на потребителите при граждански и търговски спорове /защита на потребителите, неравноправни клаузи в потребителските договори/. Преглед на актуалната съдебна практика“ – 2019 г.
- „Практическите особености при прилагането на медиацията като алтернативен способ за решаване на спорове, проблемите пред които се изправят съдиите при препращането към медиация и възможните решения“ – 2019 г.
- Годишна среща на тема: „Фонд ИГА, проекти и социални услуги – Какво свършихме и какво предстои?“ „Възможности за междуинституционално сътрудничество 2020 – 2021“. Представяне на проект „Гражданско участие в законодателното и институционално развитие на пробацията в България“ – 2020 г.
- „Съединяване на искове във втората фаза на производството по съдебна делба“ – 2021 г.
- „Работа с ЕИСС. Нови моменти в правоприлагането на ЗАНН“ - 2021 г.
- Годишна среща на тема „Междуинституционално сътрудничество и работа в условията на епидемична обстановка“, организирана от Фонд за превенция на престъпността – ИГА – 2021 г.
- „Актуални промени в ГПК“ – 2021 г.
- „Работата на магистратите и съдебните служители в условията на COVID-19“ – 2021 г.
- Лектор на тема "Професионалната компетентност за ефективно изпълнение на професионалните задължения на магистратите и съдебните служители" – 2021 г.
- Лектор на тема „Домашно насилие – дефиниция. Извършители на домашно насилие. Домашното насилие – престъпление“ – 2021 г.
- Лектор на тема „Взаимодействие между Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество с други държавни органи “- 2022 г.
- Лектор на „Зонално съвещание за съдиите от ОС Перник, РС Перник и РС Пазарджик за обсъждане на етичните предизвикателства пред съдиите и съдебните служители. Практически въпроси за работа с ЕИСС“ – 2022 г.
- Кръгла маса „Електронното правосъдие в България“ – 2022 г.
- „Препращане от съда на дела за медиация“ – 2022 г.

- „Изработване на механизъм за координация между институциите и социалните услуги за постигане на реинтеграция на маргинализирани групи“ – 2022 г.
- Участие във II-ра Национална научна конференция „Медиацията в различните обществени сфери“ – 2022 г.
- „Детекция на измамно поведение“ – 2022 г.
- Работна група „Подобряване на прилагането на механизмите на възстановително правосъдие“ – 2022 г.
- Учебно посещение в гр. Осло, Норвегия по проект „Повишаване на професионализма в съдебната система“ по програма „Правосъдие“ на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г. – 2022 г.
- Обучение по проект „В защита на правата на човека“ – 2022 г.
- Зонално съвещание 2022 г. на съдиите от района на Апелативен съд – Пловдив – 2022 г.
- „Изграждане на психологичен профил на неизвестен извършител на престъпления срещу личността. Техники за ефективна комуникация“ – 2022 г.
- „Електронно правосъдие и работа с ЕИСС. Съдебно информационна система за гражданите“ – 2022 г.
- Кръгла маса „Представяне на първоначален вариант на анализ „Възможностите за възстановително правосъдие в България в рамките на действащото законодателство – възстановителни подходи в наказателното правосъдие и при изпълнение на наказанието. Приложения за законодателни промени“ – 2022г.
- Кръгла маса „Представяне на първоначален вариант на анализ „Мерки за осигуряване на доброто функциониране на българската съдебна система във връзка с процедурите за назначаване, подбор и кариерно развитие на магистратите“ – 2022 г.
- Кръгла маса „Представяне на първоначален вариант на анализ „Дейността на съдебните преводачи в Република България“ и определяне на параметрите на Единния регистър на съдебните преводачи в България“ – 2022 г.
- Участие в конференция на тема „Върховенството на закона и конституционната идентичност на Европейския съюз“ – 2023 г.
- „Прекратяване на служебните взаимоотношения по Закона за държавния служител и Закона за министерство на вътрешните работи. Дисциплинарни производства. Актуална съдебна практика – 2023г.
- Курс за задължителна квалификация при преместване и повишаване в административните съдилища – 2023 г.

- Участие в III – та национална конференция на тема "Медияцията по висящи съдебни дела - възможност и полза за всички участници – 2023г.
- Внедряване на ЕДИС в административните съдилища в Република България - обучение за съдии – 2023 г.
- Участие в пресконференция за представяне на изпълнението на проект "Повишаване на професионализма в съдебната система" по НФМ 2014-2021 и заложените в него дейности – 2023г.
- Обучение по програмно бюджетиране "Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт" по административен договор №BG05SFOP001-3.004-0001-I-01 предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Добро управление" – 2023 г.
- Участие в семинарно занятие и дискусия на тема "Дигитализация в съдебната система. Призоваване, съобщения по електронен път. Електронно правосъдие. Видеоконференция" – 2023 г.
- Работна група "Изграждане на центрове за съдебна медиация по проект "Въвеждане на способности за алтернативно решаване на спорове (АРС) в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове" към Национален план за възстановяване и устойчивост на РБ в изпълнение на "Инвестиция С 10.15 - Подкрепа на въвеждането на задължителна съдебна медиация" – 2023 г.
- „Практически въпроси по приложението на ЗУСЕФСУ“ по Проект „Правосъдие през 21 век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители” – 2023 г.
- Участие в годишна среща на тема „Подобряване на междуинституционалното сътрудничество между екипите на фондацията и институциите, работещи с тях“ – организирана от Фонд за превенция на престъпността – ИГА – 2023 г.
- „Проблеми при прилагане на Закона за убежището. Предоставяне на международна закрила/убежище. Спиране и прекратяване на производството по молба за международна закрила. Съотношение на временната закрила към производството за международна закрила. Актуална съдебна практика“ – 2023 г.
- „Проблеми при прилагане на Закона за движение по пътищата в частта на налагане на принудителни административни мерки. Видове

ПАМ, предпоставки за налагането им. Актуална съдебна практика.“ – 2023 г.

- „Превенция на корупцията в съдебната система през призмата на правомощията на ИВСС по глава девета, раздел Іб ЗСВ“, в изпълнение на мярка 3: „Укрепване ролята на Инспектората към ВСС за превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт (Q4/2022)“, заложена в Реформа 2: “Противодействие на корупцията“ в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)” – 2023 г.
- "Правораздаване по Изборния кодекс" - – 2023 г.
- Работна среща за обсъждане на производствата по ИК във връзка с местните избори – 2023 г.
- Обучение модул "Натовареност" в ЕДИС – 2024г.
- "Управление на промяната в условията на цифровизация на работните процеси в административното правораздаване", – 2024 г.
- "Дигитализацията в административното правосъдие" и „Изменения в ЗСВ“ – 2024 г.
- Участие в IV - та Национална научна конференция „Медиацията в различните обществени сфери“ – 2024 г.
- Обучител на обучители на съдебни медиатори в изпълнение на реформа "Въвеждане на задължителна съдебна медиация" от Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България. – 2024 г.
- Обучител на съдебни медиатори в изпълнение на реформа "Въвеждане на задължителна съдебна медиация" от Национален план за възстановяване и устойчивост на РБ – 2024 г.
- „Подобряване на междуинституционалното сътрудничество между екипите на Фонг ИГА и институциите, работещи с тях“ – 2024 г.
- „Искови производство по АПК. Особености в производството по чл. 28 от ЗОДОВ“ – 2024 г.
- „Данъчно право и данъчен процес. Облагане с данък по ЗДДС, ЗДДФЛ и ЗКПО. Актуална съдебна практика на Съда на ЕС и ВАС“ – 2024г.
- „Актуални моменти в съдебната практика по приложението на съставите на конфликта на интереси, почтеността, независимостта и накърняването на престижа на съдебната власт“, организирано от ИВСС – 2024 г.
- „Актуални въпроси при работа с ЕДИС и ЕВЕНТИС“ – 2024 г.
- Дискусия "Лидерството в съдебната система", организирана в рамките на предварително дефинирана "Инициатива за развитие на лидерски умения в съдебната система и обучение на професионалисти в съдебната система", финансирана от Фонда за Двустранни отношения на Програма "Правосъдие", Норвежки финансов

механизъм 2014 – 2021 – 2025 г.

- „Съвременни предизвикателства за сигурността на мрежата и опазването на дигиталните активи. План за реакция при инциденти“ – 2025 г.
- Участие в V -та Национална научна конференция „Медиацията в различните обществени сфери“ – 2025 г.
- „Изработване и внедряване на модул за съвместяване на ЕДИС с електронния портал за призоваване на ВСС и този на МЕУ относно страните по административните дела и за разработка и внедряване на информационен модул, даващ възможност за цифрово отдалечено подаване и получаване на електронни документи по съдебни дела от страните и техните процесуални представители“
- Обучение по проект "Цифровизация и ключови съдопроизводствени процеси в системата на административното правораздаване", финансиран по Националния план за възстановяване и устойчивост – 2025 г.
- „Техники за справяне с професионалния стрес. Превенция на Бърнаут – 1 –ва част“ – 2025 г.
- "Подобряване на институционалното сътрудничество между екипите на Фонд ИГА и институциите, работещи с тях" – 2025 г.
- "Искови производства, разглеждани по реда на АПК и ЗОДОВ" – 2025г.
- Обучителен семинар за административни ръководители на съдилищата – „Същност на дисциплинарното производство срещу съдии - уредба; развитие на производството, страни, доказване, Особености в правомощията на административните ръководители“ – 2025 г.
- "Техники за справяне с професионалния стрес. Превенция на Бърнаут - 2-ра част" – 2025 г.
- „Психологически аспекти на дигитализацията в съдебната система“ – 2025 г.
- „Ефективна комуникация на работното място. Успешно управление на конфликти“ – 2025 г.
- „Приложение на Закона за въвеждане на еврото в Република България от съдилищата при събиране на държавните такси и Процесуални стандарти при присъждане на разноски и адвокатско възнаграждение:служебно определяне и преценка за прекомерност“ – 2026г.
- Дискусия по последните промени в Закона за адвокатурата и въвеждане на задължителна медиация по делата – 2026 г.
- „Съдебният диалог в административното правораздаване: принципни и практически измерения“ – 2026 г.
- Участие в VI - та Национална научна конференция „Медиацията в различните обществени сфери“ – 2026 г.

	- „Подобряване на екипната ефективност между магистратите и съдебните служители. Повишаване на екипното взаимодействие“ – 2026 г. - "Европейско социално право" – 2026 г. - "Данъчни спорове във връзка с трансферно ценообразуване и тяхното проявление - съдебната практика" – 2026 г. - Конференция на тема "Обсъждане на въпроси, свързани с дисциплинарната отговорност на съдии и необходимост от изменения и допълнения на Глава шестнадесет, раздел I от ЗСВ "Дисциплинарна отговорност на съдиите, прокурорите и следователите, на административните ръководители на съда, прокуратурата и следствието, на техните заместници и на членовете на ВСС" – 2026 г.
Придобиване статут на несменяемост (дата, решение, по закон)	По силата на чл.129 от ЗСВ /отм./
Повишаване на място в по-горен ранг и възнаграждение (последен ранг – решение на ВСС)	Повишена на място в по-горен ранг и възнаграждение „Съдия във ВКС и ВАС“ с решение на СК на ВСС по протокол № 28/13.12.2016 г.
Дата, място и резултати от предходни атестации	- Решение на ВСС по протокол № 33/24.07.2008 г. – атестиране – оценка „много добра“ - Решение на ВСС по протокол №36/13.09.2012г. – периодично атестиране – оценка „много добра“ - Решение на СК на ВСС по протокол № 12/12.07.2016 г. – периодично атестиране – оценка „Много добра“; - Решение на СК на ВСС по протокол № 28, т. 32/13.12.2016 г. - повишаване на място в по-горен ранг „съдия във ВКС и ВАС“, считано от 13.12.2016 г.; - Решение на СК на ВСС по протокол № 12, т. 11/04.04.2023 г. - извънредно атестиране - комплексна оценка „Много добра“

ЗАМЕСТИК
АДМИНИСТРАТИВНИЯ
РЪКОВОДИТЕЛ
ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
– ПАЗАРДЖИК:

НА

Digitally signed
by Desislava
Dimitrova
Kriviralcheva
Date: 2026.09.17
13:03:59 +03'00'

(Десислава Кривиралчева)

Изготвил:

Digitally signed by

КРАТЪК ПРОТОКОЛ № 14
ОТ ДИСТАНЦИОННОТО ЗАСЕДАНИЕ ЧРЕЗ ВИДЕОКОНФЕРЕНТНА ВРЪЗКА
НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 27 АПРИЛ 2021 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: Лозан Панов – председател на Върховния касационен съд, Георги Чолаков – председател на Върховния административен съд

ОТСЪСТВАЩИ НЯМА

/На заседанието присъства Тихомир Димитров – главен секретар на Висшия съдебен съвет/

/Откриване на заседанието – 10.30 ч./

36. **ОТНОСНО:** Предложение за определяне на участници в междуведомствена работна група към Министерство на правосъдието за проучване необходимостта от изменение и допълнение на нормативната уредба на медиацията като алтернативна форма за извънсъдебно решаване на спорове, във връзка с писмо на г-жа Десислава Ахладова – министър на правосъдието и в изпълнение на решение по Протокол № 4 от 09.02.2021 г., т. 20 на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

36.1. Определя за участие в създадената междуведомствена работна група към Министерство на правосъдието със задача: „Проучване необходимостта от изменение и допълнение на нормативната уредба на медиацията като алтернативна форма за извънсъдебно решаване на спорове и при установена необходимост – подготовка на проекти за изменение и допълнение на нормативни актове, свързани с института на медиацията“ следните представители:

- г-жа Даниела Марчева - председател на КСКНСС и член на ВСС;
- г-н Марин Маринов - административен ръководител на ОС – Варна;
- г-жа Веселка Златева - административен ръководител на РС –Пазарджик;
- г-н Михаил Алексов - административен ръководител на РС –Перник;
- г-жа Десислава Манасиева-Жекова - зам. административен ръководител - зам. председател на РС – Варна;
- г-жа Даниела Александрова - зам. административен ръководител – зам. председател на Софийски районен съд;
- г-н Александър Ангелов – съдия в Софийски градски съд
- г-н Евгени Георгиев – съдия в Софийски градски съд;
- г-жа Свилена Димитрова – медиатор;
- г-жа Албена Комитова – медиатор;

36.2. Да се уведомят определените представители.

36.3. Да се уведоми министърът на правосъдието за взетото решение.

СЪГЛАСУВАЛ,

Тихомир Димитров:

Главен секретар на ВСС

Върхо с оригинала!

КРАТЪК ПРОТОКОЛ № 13
ОТ ДИСТАНЦИОННОТО ЗАСЕДАНИЕ ЧРЕЗ ВИДЕОКОНФЕРЕНТНА ВРЪЗКА
НА ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 8 ЮЛИ 2021 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: проф. Янаки Стоилов – служебен министър на правосъдието, Лозан Панов – председател на Върховния касационен съд, Георги Чолаков – председател на Върховния административен съд

ОТСЪСТВАТ: Боян Магдалинчев, Вероника Имова, Даниела Марчева, Олга Керелска, Пламен Найденов, Стефан Петров, Цветинка Пашкунова

/На заседанието присъства Теодора Точкова – главен инспектор на Инспектората към ВСС/

/На заседанието присъства Тихомир Димитров – главен секретар на Висшия съдебен съвет/

/Откриване на заседанието – 9,33 ч./

.....

45. ОТНОСНО: Предложения относно проекти на съдебната система в Националния план за възстановяване и устойчивост

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

45.1. СЪЗДАВА работна група, която въз основа на приетата от Съдийската колегия на ВСС с решение по т. 20 от Протокол № 4/09.02.2021 г. „Концепция за въвеждане на задължителна съдебна медиация по граждански и търговски дела“, да изготви план на необходимите промени в работата на съда и на съдебните центрове по медиация, включително на необходимите процедурни и законодателни промени, и съгласуването им със заинтересованите групи – съдии, адвокати, медиатори; да определи групите дела, за които ще се прилага задължителна медиация и процедурите, които ще се следват; да изготви критерии за квалификация и стандарти за подбор на медиаторите; да изготви модел и правила за обучение на съдии и медиатори- първоначално и текущо; да изготви модели за въвеждане на системи за контрол и гарантиране на качеството на провежданите медиации (ко-медиация при новоприетите медиатори, обратна връзка от страните и анализ на дейността на медиаторите); да изготви проекти за законодателни промени.

45.2. ВКЛЮЧВА в състава на работната група:

1. Александър Ангелов- председател на СРС

2. Александър Ангелов- съдия СГС

3. Марин Маринов- председател на ОС-Варна

4. Веселка Златева- председател на РС-Пазарджик

5. Михаил Алексов- председател на РС-Перник

6. Даниела Александрова- зам.председател на СРС

7. Евгени Георгиев- съдия СГС

8. Десислава Жекова- съдия ОС-Варна

9. Даниела Марчева- член на ВСС

10. Свилена Димитрова- адвокат и медиатор

11. Албена Комитова-адвокат и медиатор

12. Биляна Гяурова- зам.председател на УС на Нац. асоциация на медиаторите

13. представител на ВАДвС

14. представител на омбудсмана на Република България

15. представител на Министерство на правосъдието

16. хабилитирано лице.

45.3. ДА СЕ ИЗПРАТЯТ ПИСМА до председателя на Висшия адвокатски съвет, до омбудсмана и до министъра на правосъдието за определяне на представители в работната група.

45.4. ВЪЗЛАГА на Даниела Марчева - член на ВСС, да организира дейността на работната група.

.....

СЪГЛАСУВАЛ,

Тихомир Димитров:

Главен секретар на ВСС

Вържо с оригинала!

**КРАТЪК ПРОТОКОЛ № 27 ОТ ДИСТАНЦИОННОТО ЗАСЕДАНИЕ ЧРЕЗ
ВИДЕОКОНФЕРЕНТНА ВРЪЗКА НА ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 15 СЕПТЕМВРИ 2022 г.**

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Крум Зарков – министър на правосъдието
ОТСЪСТВАЩИ: Георги Кузманов, Иван Гешев, Олга Керелска

На заседанието присъства Тихомир Димитров – главен секретар на Висшия съдебен съвет

.....

10. ОТНОСНО: Предложения във връзка с организацията и изпълнението на проект от ПВУ „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове“

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

10.1. ПРИЕМА ЗА СВЕДЕНИЕ предложенията за изменения и допълнения на Гражданско-процесуалния кодекс и на Закона за медиацията, изготвени в изпълнение на дейност I.1 от работна група към ВСС по проект в ПВУ „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове“.

.....

10.4. ОПРЕДЕЛЯ за членове на проектния екип по дейностите I.3, I.4, I.5, I.6 от Фаза I на проект в ПВУ "Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове", следните лица: - Михаил Алексов – председател на РС-Перник; - Веселка Златева – председател на РС-Пазарджик; - Марин Маринов – председател на ОС-Варна; 9 - Александър Ангелов - председател на СРС; - Калин Баталски – председател на ОС-Перник; - Александър Николов – директор на дирекция ЧРАТОКИ в АВСС; - Мария Лозанова – главен експерт-счетоводител на проекти и програми в АВСС; - Тодор Събчев – директор дирекция ИТСС; - Светлана Карамешева – началник отдел ОП; - Мирослава Чирпъкова – началник отдел ЕИСС; - Мая Атанасова – началник отдел УС; - Стефка Инджова – директор дирекция УС - Владимир Петков – главен експерт ЕМПП; - Ива Ризова – мл. експерт юрист в дирекция ИТСС. Да се изпратят писма до избраните участници за взетото решение.

.....

СЪГЛАСУВАЛ, Тихомир Димитров:
Главен секретар на ВСС

Върно с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 9

от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 6 април 2023 г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

25. ОТНОСНО: Предложение относно проект „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове“, включен в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:

25.1. Определя следния състав на работната група по поддейност 1.2. „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация“:

1. Александър Ангелов – съдия в СГС;
2. Александър Ангелов – председател на СРС;
3. Марин Маринов – председател на ОС - Варна;
4. Десислава Манасиева – съдия ОС - Варна;
5. Ивайло Младенов – съдия ВКС
6. Михаил Алексов – председател на РС - Перник;
7. Веселка Златева – съдия АдмС - Пазарджик;
8. Лилия Симеонова – зам. председател на НБПП;
9. Ивайло Дерменджиев – председател на Висшия адвокатски съвет;
10. адв. Михаил Бояджиев – САК;
11. адв. Янита Тончева – САК;
12. адв. Албена Пенова – САК;
13. Даниела Марчева – ВСС;
14. Биляна Гяурова – БИПИ.

Верно с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 12
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 11 май 2023 г.

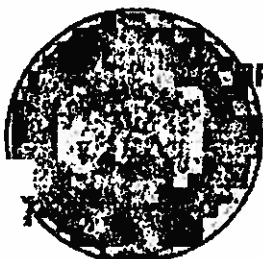
ПО ДНЕВНИЯ РЕД

12. ОТНОСНО: Предложение във връзка с изпълнение на дейност 3, 5 и 6 от проект „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове“ към Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Р Е Ш И:

12.1. ВЪЗЛАГА на Марин Маринов – председател на ОС-Варна, Михаил Алексов - председател на РС-Перник, Калин Баталски – председател на ОС-Перник, Веселка Златева – съдия в АдмС-Пазарджик, Александър Ангелов – председател на СРС, да извършат всички необходими действия по изграждане на центровете за съдебна медиация в цялата страна, включващи огледи на сгради и помещения, респективно избор на помещения и идентифициране на нужните СМР и обзавеждане, срещи с представители на местната общинска администрация и областни управители за намиране на подходящи помещения, определяне на единни стандарти за създаване на центровете, контрол върху СМР и др., като разходите за командироване се поемат от ВСС, които подлежат на възстановяване от разходите за административно управление по проекта от ПБУ „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България - пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната “.

12.2. Препис от решението да се изпрати на Марин Маринов – председател на ОС-Варна, Михаил Алексов – председател на РС-Перник, Калин Баталски – председател на ОС-Перник, Веселка Златева – съдия в АдмС-Пазарджик, Александър Ангелов – председател на СРС.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Боян Магдалинчев

Вярно с оригинала,
ст. експерт:

ПМ/

Вярно с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от Протокол № 10

от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23,
ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.),
проведено на 12 март 2024 г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

СЪДЕБНА КАРТА, НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА

17. ОТНОСНО: Доклад относно Реформа 3 „Разширяване на използването на алтернативни способи за разрешаване на спорове и въвеждане на медиация, задължителна по някои видове дела“ от Плана за възстановяване и устойчивост (отложена с решение по Протокол № 7/05.03.2024 г.)

**СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ИЗПЪЛНЯВАЩА ФУНКЦИИТЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
СЪГЛАСНО § 23, АЛ. 2 ОТ ПЗР НА ЗИД НА КРБ
(обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.),**

Р Е Ш И:

17.1. ОДОБРЯВА от предвидените целеви финансови средства по бюджета на ВСС за 2024 г. за Реформа 3 „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“, включена в Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България, извършването на разход в размер на 131 461,74 лева за изплащане на възнаграждения на членовете на работната група, утвърдена с решение по Протокол № 13/08.07.2021 г., т. 45 на ПВСС, за свършена работа в периода м.юли 2023 г.-м.декември 2023 г. по създаването на текстовете на Наредба № 10/30.10.2023 г. за подбора, статута и дейността на медиаторите в съдебните центрове по медиация и Наредба № 11/30.10.2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация, както и на измененията и допълненията в Правилника за администрацията на съдилищата и Класификатора на длъжностите в администрацията на съдилищата на членовете на работната група по проект в ПБУ „Въвеждане на способи за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни

Възвръща с оригинала!

райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способи за разрешаване на спорове".

17.2.1. СФОРМИРА работна група по изпълнението на Реформа 3 (K10.P3): „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от Националния план за възстановяване и устойчивост, която да осъществява съдействие относно изпълнението на законово установените дейности на ВСС по подбор и приемане на нови медиатори към съдебните центрове по медиация в съдилищата; по изготвяне на учебна програма за обучение на съдии, медиатори и съдебни координатори; по обучение на медиаторите във връзка със специфичните задачи, следващи от задължителния характер на медиацията; по обучение на съдиите за работа съвместно с центровете по медиация и относно подбора на дела, по които да се провежда задължителна медиация, когато тази преценка е оставена на съдията, в следния състав:

1. Даниела Марчева – член на Висшия съдебен съвет и ръководител на работната група;
2. Марин Маринов – председател на Окръжен съд-Варна;
3. Калин Баталски - председател на Окръжен съд-Перник;
4. Александър Ангелов – председател на Софийски районен съд;
5. Михаил Алексов – председател на Районен съд-Перник;
6. Веселка Златева-Кожухарова – председател на Административен съд-Пазарджик;
7. Ивайло Младенов – съдия във Върховен касационен съд;
8. Александър Ангелов – съдия в Софийски градски съд;
9. Десислава Манасиева-Жекова – съдия в Окръжен съд-Варна;
10. Биляна Гяурова-Вегертседер – директор на Българския институт за правни инициативи;
11. адвокат Лилия Георгиева – заместник-председател на Националното бюро за правна помощ;
12. адвокат Михаил Бояджиев – Софийска адвокатска колегия;
13. адвокат Албена Пенова – Софийска адвокатска колегия;
14. адвокат Янита Тончева – Софийска адвокатска колегия;
15. Юлиус Циммер – психолог.

17.2.2. Да се изпратят писма до избраните участници за взетото решение.

Верно с оригинала!

17.3.1. УПЪЛНОМОЩАВА Даниела Марчева – член на Висшия съдебен съвет, да осъществява необходимите организационни – правни и фактически, действия по осъществяване на Реформа 3 (K10.P3): „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от Националния план за възстановяване и устойчивост, да подпише допълнително споразумение за прекратяване на оперативното споразумение № 34/07.04.2023 г., заповеди и всички документи, свързани с цялостното управление и изпълнение на реформата.

17.3.2. УТВЪРЖДАВА проект на допълнително споразумение за прекратяване на оперативното споразумение № 34/07.04.2023 г.

17.3.3. Препис от решението да се изпрати на Национален фонд и Министерството на финансите.

17.4.1. УТВЪРЖДАВА определените от административните ръководители на съответните окръжни и районни съдилища помещения за създаването на съдебни центрове за медиация, съгласно чл. 4а, ал. 1 от Закона за съдебната власт, както и средства в общ размер на 832 052.12 лв., от целеви средства по бюджета на Висшия съдебен съвет за 2024 г. в общ размер на 1 938 781 лв. за изпълнение на Реформа 3 (K10.P3): „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от Националния план за възстановяване и устойчивост, за извършване на строително-ремонтни дейности, закупуване на климатици и оборудване, разпределени съгласно Таблица – Приложение № 1.

17.4.2. ИЗПРАЩА решението на комисия „Управление на собствеността“ и комисия „Бюджет и финанси“ към Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.), ведно с Таблица – Приложение № 1, за разпределение на средствата в размер на 832 052.12 лв. чрез корекция по бюджетите на съответните органи на съдебната власт за изграждане на съдебни центрове за медиация.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: /п/ Галина Захарова и
Георги Чолаков

Вярно с оригинала,
Сътрудник комисия

Вярно с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
ИЗПЪЛНЯВАЩА ФУНКЦИИТЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СЪГЛАСНО § 23, АЛ. 2 ОТ ПЗР НА ЗИД НА КРБ

1000 София,
ул. „Екзарх Йосиф“, № 12

Администрация: тел. 02420 40 52, e-mail: msc@uzs.justice.bg

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
гр. ПАЗАРДЖИК - п. код 4400

ПОЛУЧЕНО НА 22.05.2024 г.
Вх. № 92-15-184/20 г.

Изх. № ВСС-5877
Дата: 21.05.2024 г.

ДО
Г-ЖА ВЕСЕЛКА ЗЛАТЕВА-КОЖУХАРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ-
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ
НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

Относно: Съдействие за изпълнение на реформа „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от НПВУ

УВАЖАЕМА КОЛЕГА ЗЛАТЕВА-КОЖУХАРОВА,

Обръщам се към Вас с молба за съдействие за изпълнение на реформа „Въвеждане на задължителна съдебна медиация“ от Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България, което се изразява в следното:

Висшият съдебен съвет се обрна към Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (CEPEJ) с молба за сътрудничество за изготвянето на стандартите и програмите за обучение на обучителите на съдебните медиатори. Доверихме се на г-н Римантас Симайтис и г-жа Мария Оливейра - членове на работната група по въпросите на медиацията към CEPEJ за изготвянето им, както и за провеждането на самото обучение на първоначалната група от обучители на съдебни медиатори.

В групата от обучители на съдебни медиатори ще бъдат включени медиатори, психолози и съдии.

Ценните препоръки и личните ми впечатления за Вашите качества, впечатляващата ви автобиография, както и отличното познаване на нормативната уредба, регламентираща медиацията в България, бяха в основата на решението ни да бъдете поканена и включена в тази група от обучители на съдебни медиатори.

Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет прие решение обучението на обучителите на съдебните медиатори да се проведе в периода 27-31 май 2024 г. в гр. София, в голямата конферентна зала на Съюза на юристите в България.

Предвижда се обучението да започне на 27.05.2024 г. от 13.00 часа и да приключи на 31.05.2024 г. в 12.00 ч.

Считам за необходимо да ви уведомя, че реализирането на реформата по въвеждането на задължителната съдебна медиация в България се осъществява с предвидени целеви средства по бюджета на Висшия съдебен съвет. Тези средства са крайно недостатъчни, но финансистите на Висш съдебен съвет ни увериха, че разходите за командировка (пътни, дневни и квартирни) на магистратите и служителите от системата на съдебната власт ще бъдат извършени в рамките на предвидените целеви средства по бюджета на ВСС за изпълнение на реформата.

Верно с официала!

За целта е нужно да командироваме самата себе си, като след представяне на необходимите документи по реда на Наредба за командировките в страната, Висшият съдебен съвет ще извърши корекция на бюджета на ръководения от Вас съд.

Висшият съдебен съвет поема разходите за самото обучение на обучителите на съдебните медиатори, ведно с включени обяди и кафе паузи.

В началото на м. юни 2024 г. ще приключат процедурите по подбор на съдебните медиатори в съдебните центрове по медиация към всички окръжни съдилища и ще бъде изготвен график на обученията.

Предвижда се в периода 10-30 юни 2024 г. обучителите да бъдат разпределени по групи и в ангажиментите им се включва да обучат избраните съдебни медиатори в отделните съдебни райони.

Радвам се, че съзнавате важността на провежданата съдебна реформа, както и за ключовата роля, която имат избраните обучители на съдебни медиатори, сред които сте и Вие самата. Обучителите на съдебните медиатори ще имате изключителната възможност да придобиете безценен опит от международните експерти, препоръчани ни от CЕРЕJ, като в последствие мисията ви ще бъде да предадете този опит на първите съдебни медиатори в България.

Вашата подкрепа за успешното изпълнение на реформата за въвеждането на задължителната съдебна медиация в България през всичките тези години е безценна за нас.

уверение: (П)

Даниела Марчева

член на Висшия съдебен съвет

Взрхо с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 29
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка
на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,
проведено на 21 октомври 2025 г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

СЪДЕБНА КАРТА, НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА

18. ОТНОСНО: Предложение във връзка с Наредба № 11 от 30.10.2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

18.1. ОПРЕДЕЛЯ, на основание чл. 20, ал. 2, т. 4 от Наредба № 11 от 30.10.2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация, лица, които да бъдат включени в Съвета по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела, както следва:

1. Александър Ангелов – съдия в Софийски градски съд;
2. Александър Ангелов – председател на Софийски районен съд;
3. Калин Баталски – председател на Окръжен съд-Перник;
4. Михаил Алексов – председател на Районен съд – Перник;
5. Веселка Златева-Кожухарова – председател на Административен съд-Пазарджик;
6. Десислава Жекова – съдия в Окръжен съд-Варна;
7. Биляна Гяурова-Вегертседер – директор на Българския институт за правни инициативи;
8. Лилия Симеонова – заместник-председател на Националното бюро за правна помощ;
9. Михаил Бояджиев – адвокат в Софийска адвокатска колегия;
10. Янита Тончева – адвокат в Софийска адвокатска колегия;

Върно с оригинала!

11. Албена Пенова – адвокат в Софийска адвокатска колегия;

12. Даниела Марчева – член на ВСС.

18.2. ОПРЕДЕЛЯ, на основание чл. 20, ал. 2, т. 1 от Наредба № 11 от 30.10.2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация, Марин Маринов – председател на Апелативен съд-Варна, за председател на Съвета по въпросите на медиацията по висящи съдебни дела.

(Атанаска Дишова не участва в гласуването поради направен самоотвод)

18.3. ДА СЕ ИЗПРАТИ писмо до Министерство на правосъдието и до Висшия адвокатски съвет за определяне на представители в Съвета.

.....

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Галина Захарова
и Боян Магдалинчев

Вярно с оригинала,
Сътрудник комисия

Вярно с оригинала!

ПРИЛОЖЕНИЕ

Списък на магистрати членове (титулярни и резервни),
включени в работната група в изпълнение на
Дейност 3 с наименование: „Подобряване на прилагането на механизмите на
възстановително правосъдие“ по проект „Повишаване на професионализма в
съдебната система“ НФМ 2014-2021

I. ТИТУЛЯРНИ ЧЛЕНОВЕ НА РАБОТНАТА ГРУПА:

1. Александър Желязков – съдия в Апелативен съд – София;
2. Веселка Златева - Кожухарова – съдия в Районен съд – Пазарджик;
3. Владислава Цариградска – съдия в Районен съд – Луковит;
4. Калин Калпакчиев – съдия в Апелативен съд – гр. София;
5. Мариета Маринова – съдия в Апелативен специализиран наказателен съд
6. Марин Маринов – съдия в Окръжен съд – Варна;
7. Мартин Баев – съдия в Районен съд – Бургас;
8. Мирослава Тодорова – съдия в Софийски градски съд;
9. Момчил Найденов – съдия в Районен съд – Пловдив;
10. Таня Евтимова – съдия в Окръжен съд – Бургас.

II. РЕЗЕРВНИ ЧЛЕНОВЕ НА РАБОТНАТА ГРУПА:

1. Мария Дончева – съдия в Софийски районен съд;
2. Димитър Чардаков – съдия в Районен съд – Пазарджик;
3. Калина Гроздева – прокурор в Районна прокуратура – Велико Търново.

Възв. с оригинала!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

Изх. № РД-15-244

Дата: 03.07.2024 г.

НОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 379 КД

Дата 03.07.24г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГР. СОФИЯ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПАНОВА,

Приложено, изпращаме Ви искане на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България от съдия Веселка Златева - докладчик по адм.д. № 402/2024 г. по описа на Административен съд – Пазарджик за установяване на противоконституционност на разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“.

Приложение: заверено копие на административно дело № 402/2024 г. по описа на Административен съд – Пазарджик и приложеното към него административно дело № 1081/2023 г. по описа на Административен съд – Пазарджик, съгласно чл. 18, ал. 4 от ПОДКС.

АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
ПАЗАРДЖИК:

/Веселка Златева/

Взето с приличане

Възбуден к.г. № 24/2024 г. до
Изреден съюз-докладчик
св.д. Красимир Витанов
04.04.2024 г.

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И С К А Н Е

От съдия Веселка Златева -
докладчик по адм.д. № 402/2024 г. по
описа на Административен съд -
Пазарджик

за установяване на
противоконституционност на
разпоредбата на § 1, т. 14
от Допълнителните разпоредби на
Изборния кодекс в частта „с
изключение на тези по чл. 438, ал. 1,
т. 7“

Правно основание: чл. 150, ал. 2 от
Конституцията на Република
България

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България
(Конституцията) и в съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 1 и 2 от Закона
за Конституционен съд (ЗКС) и чл. 18 от Правилника за организацията на
дейността на Конституционния съд (ПОДКС), се обръщам към Вас с искане да
установите противоконституционност на разпоредбата на § 1, т. 14 от

Върно с оригинала!

Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (ДР на ИК) в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ с разпоредбата/ите на чл.4, чл.6 и чл.10 от Конституцията.

По допустимостта на искането

Настоящото искане е отправено от легитимен субект на конституционна инициатива по смисъла на чл. 150, ал. 2 от Конституцията, в писмена форма и изложени мотиви, съгласно изискванията на чл. 17, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС) и съдържа изискуемите от чл. 18, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) реквизити. Искането се предявява след обнародването на разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (обн. ДВ бр. 39 от 2016 г.), каквото е изискването на чл. 17, ал. 2 ЗКС. Конституционният съд до момента не се е произнасял с решение или определение за допустимостта по предходно искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

С изменението на чл. 150, ал. 2 от Конституцията законодателят създаде възможност всеки съд по искане на страна по делото или по своя инициатива да може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на несъответствие между закон, приложим по конкретното дело, и Конституцията. В случая в процеса на разглеждане на адм. д. № 402/2024 г. по описа на Административен съд – Пазарджик съдът установи несъответствие на разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ с разпоредбата/ите на чл.4, чл.6 и чл.10 от Конституцията, която/които гарантират принципите на правовата държава, на равенство на гражданите пред закона и произвеждане на избори въз основа на общо, равно и пряко избирателно право с тайно гласуване.

Производството по адм. д. № 402/2024 г. по описа на Административен съд - Пазарджик е по реда на чл. 459 и сл. от Изборния кодекс. Образувано е по жалби на в качеството на кандидат за общински съветник от ГП „Движение за права и свободи“, ГП „Има такъв народ“, и - и двамата кандидат за общински съветници от МК „Земеделски народен съюз“ (ГП „Земеделски народен съюз“, ГП „Движение България на гражданите“) против решение № 313-МИ / 30.10.2023г. на ОИК - Пазарджик, изменено с решение № 367-МИ/04.11.2023 г. на ОИК - Пазарджик.

С протокол за избиране на общински съветници №1319000000810001 от 30.10.2023 г. на ОИК - Пазарджик на основание чл.449, ал. 1, т. 1, чл.450 и чл.451 от ИК са определени резултатите от гласуването за общински съветници в община Пазарджик, както следва:

- брой на избирателите в избирателните списъци при предаването им на СИК - 96 722;

Върхо с оригинала!

- брой на избирателите, вписани в допълнителните страници (под чертата) на избирателния списък в изборния ден – 711;

- брой на гласувалите избиратели според положените подписи в избирателните списъци – 37 424;

- брой на намерените бюлетини в избирателните кутии - 37 424, от които 6 723 недействителни бюлетини и 1 168 броя действителни гласове от хартиени бюлетини с отбелязан вот „Не подкрепям никого”.

Общо действителните гласове са 29 533, разпределени по кандидатски листи както следва:

- МК Земеделски народен съюз (ПП Земеделски народен съюз, ПП Движение България на гражданите) – 1 311;

- ПП „Продължаваме промяната“ – „Демократична България“ – 2 933;

- ПП „Пряка демокрация“ – 983;

- ПП „Движение нашия град“ – 1 417;

- ПП „Възраждане“ – 1 304;

- ПП „Воля“ – 1 327;

- ПП „Движение Напред България“ – 1 168;

- ПП „ГЕРБ“ – 2 614;

- Коалиция „БСП за България“ – 1 892;

- Коалиция „Заедно за силна община“ – 1 769;

- ПП „Земеделски съюз „Александър Стамболийски“ – 915;

- МК „Новото време“ – 6 632;

- ПП „Български съюз за директна демокрация“ – 773;

- „Партия на зелените“ – 890;

- ПП „Евророма“ – 319;

- ПП „Движение за права и свободи“ – 685;

- ПП „Национално Движение за права и свободи“ - 1 314;

- ПП „Българска социалдемократическа партия“ – 87;

- ПП „Български социалдемократи“ – 54;

- Коалиция „Левицата“ – 145;

- ПП „Бъдеще за родината“ – 167;

- Коалиция „Неутрална България“ – 180;

- ПП „Има такъв народ“ – 654.

С решение № 313-МИ/30.10.2023 г. на ОИК - Пазарджик за избиране на общински съветници - 41 мандата - въз основа на горепосочените резултатите от гласуването за общински съветници в община Пазарджик, е определена общинска избирателна квота от 721 гласа и при липса на избрани за общински съветници независими кандидати, мандатите са разпределени между партиите, коалициите и местните коалиции, получили гласове не по-малко от общинската избирателна квота, както следва:

- ПП „Национално Движение за права и свободи“ - 2 мандата;

Верно с оригинала!

- МК Земеделски народен съюз (ПП Земеделски народен съюз, ПП Движение България на гражданите) - 2 мандата;
- ПП „Продължаваме промяната“ – „Демократична България“ - 4 мандата;
- ПП „Пряка демокрация“ - 2 мандата;
- ПП „Движение нашия град“ - 2 мандата;
- ПП „Възраждане“ - 2 мандата;
- ПП „Воля“ - 2 мандата;
- ПП „Движение Напред България“ - 2 мандата;
- ПП „ГЕРБ“ - 4 мандата;
- Коалиция „БСП за България“ - 3 мандата;
- Коалиция „Заедно за силна община“ - 3 мандата;
- ПП „Земеделски съюз „Александър Стамболийски“ - 1 мандат;
- МК „Новото време“ - 10 мандата;
- ПП „Български съюз за директна демокрация“ – 1 мандат;
- „Партия на зелените“ - 1 мандат;

Общинска изборителна квота по смисъла на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс е частното от делението на общия брой на действителните гласове, с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7, подадени за общински съветници в общината, на броя на членовете на общинския съвет. Когато частното не е цяло число, общинската изборителна квота е най-близкото по-голямо цяло число. Действителните гласове по чл. 438, ал. 1, т. 7 от Изборния кодекс, които не се включват в общия брой действителни гласове при определяне на общинската изборителна квота, са тези с отбелязан в бюлетината вот със знак „X“ или „V“ и с химикал, пишеш със син цвят, в квадратчето „Не подкрепям никого“.

В глава осемнадесета, раздел VIII от Изборния кодекс е уредена процедурата по преброяване на гласовете на изборителите, упражнили правото си да избират общински съветници и кметове, като в чл. 437 законодателят е разграничил хипотезите, в които един глас се приема за действителен, съответно за недействителен. Така в ал. 2, т. 9 изрично е записано, че гласът е действителен, когато в бюлетината има поставен знак „X“ или „V“ с химикал, пишеш със син цвят, в квадратчето „Не подкрепям никого“. Съответно в чл. 439, ал. 4 от Изборния кодекс законодателят е посочил, че броят на действителните гласове за общински съветници е равен на броя на бюлетините по чл. 438, ал. 1, т. 6, букви „а“ и „в“ и т. 7. В т. 7 са именно бюлетините с отбелязан вот със знак „X“ или „V“ и с химикал, пишеш със син цвят, в квадратчето „Не подкрепям никого“.

Независимо от изложеното, този глас по силата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс се приравнява на недействителен и не участва в определянето на общинска изборителна квота. Същата съгласно приетите по адм. д. № 402/2024г. по описа на Административен съд – Пазарджик като писмени доказателства изборни

Върно с оригинала!

книжа възлиза на 721 гласа – според протокола на Общинска изборителна комисия (ОИК) - Пазарджик от 30.10.2024 г.

Включването на гласовете по чл. 438, ал. 1, т. 7 от Изборния кодекс - с отбелязан вот в квадратчето „Не подкрепям никого“ - в общия брой действителни гласове, които да определят общинската изборителна квота, ще доведе до нейното изменение в посока завишаване. Съответно завишената общинска изборителна квота може да доведе до различно разпределение на мандатите между партиите, коалициите и местните коалиции, участвали в изборите за общински съветници в община Пазарджик – при приложение на приетата на основание чл.453, ал.1 от Изборния кодекс Методика за определяне на резултатите от гласуването и разпределение на мандатите при избори за общински съветници по метода на Хеър-Ниймайер. Методът на най-големия остатък (методът на Хеър-Ниймайер) изисква броят на гласовете, получени от всяка партия, да се раздели на така наречената квота на Хеър – „votes : seats“, като votes е общият брой на гласовете, а seats е броят на мандатите, които следва да бъдат разпределени.

При делението се получава цяло число и остатък, като всяка партия получава предварителни мандати – колкото е полученото цяло число. По този начин е възможно да останат незаети мандати, чиито брой е равен на сумата на остатъците. На следващата стъпка партиите получават до един допълнителен мандат по следното правило – първа получава допълнителен мандат партията с най-голям остатък, втора партията със следващия по големина остатък и така, докато се заемат всички неразпределени мандати.

Включването на гласовете „Не подкрепям никого“ при изчисляване на общинската изборителна квота би повлияло върху разпределението на мандатите в общинския съвет – и при цялото число, и при остатъците.

По конкретното адм.д.№402/24г. по описа на Административен съд – Пазарджик се установи следната фактическа обстановка:

Общинска изборителна комисия – Пазарджик е определила общинска изборителна квота от 721 гласа съобразно нормата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс, според която "Общинска изборителна квота" е частното от делението на общия брой на действителните гласове, с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7 /гласовете „Не подкрепям никого“/, подадени за общински съветници в общината, на броя на членовете на общинския съвет. Когато частното не е цяло число, общинската изборителна квота е най-близкото по-голямо цяло число. Общинска изборителна комисия - Пазарджик е установила 29 533 действителни гласа, получени за партии, коалиции и местни коалиции, които е разделила на общия брой мандати за общински съветници - 41 - и е получила числото 720.317, като съобразно Методиката е определила общинската изборителна квота на най-близкото по-голямо цяло число, а именно 721.

От заключенията на приетите по делото съдебно-технически експертизи се установява, че в част от протоколите на СИК, предмет на проверка от вещите лица, като действителни са записани общо 67 гласа повече, отколкото са преброили вещите лица, съответно в друга част от протоколите на СИК са

Върно с официала!

записани 65 действителни гласа по-малко, отколкото са преброили вещите лица. Или от общия брой действителни гласове, отразени в протокола на ОИК - 29 533 - следва да се извадят 67 гласа и да се добавят 65 гласа, т.е. този общ брой да бъде намален с 2 гласа (67 - 65). Към тях следва да се прибавят 63 действителни гласа, които в протоколите на СИК са отразени като недействителни (в някои протоколи са отразени като недействителни 81 гласа по-малко, същевременно в други протоколи са отразени като недействителни 144 гласа повече, отколкото са установили вещите лица и разликата между тях е именно 63 гласа). Така след като към по-горе установения общ брой действителни гласове - 29 531 - се добавят още 63 гласа, то броят на действителните гласове, дадени за кандидатските листи на партиите, коалициите и местните коалиции, възлиза на 29 594.

Съобразно данните от заключенията на вещите лица и по-точно констатираните от тях разлики в броя на действителните и недействителните гласове - както са преброени от тях и от друга страна както са описаните в протоколите на секционните изборителни комисии -, то ако бъде приложен § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс - с изключване на гласовете „Не подкрепям никого“ - общинската изборителна квота би била 722 гласа. Разлика от 1 глас в общинската изборителна квота не би могла да повлияе върху разпределението на мандатите. Ако обаче разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс остане неприложена в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ - поради противоречието ѝ с разпоредбите на чл.4, чл.6 и чл.10 от Конституцията (каквото е убеждението на настоящия съдебен състав) - , то общинската изборителна квота би била 751 гласа. Тогава към 29 594 действителни гласа, получени за кандидатските листи на партиите, коалициите и местните коалиции, следва да бъдат добавени 1 168 гласа „Не подкрепям никого“, като разделяйки този сбор от 30 762 на броя мандати за общински съветници - 41 - се получава числото 750.292, което съобразно Методиката определя общинската изборителна квота на 751 - най-близкото по-голямо цяло число.

В конкретния случай разликата от 30 гласа в общинската изборителна квота ще повлияе съществено върху разпределението на мандатите поради следното:

Според протокола на ОИК - Пазарджик ПП „Движение за права и свободи“ е получила 685 гласа. От приетата по делото СТЕ се установява, че в протоколи на СИК № 131900151, № 131900152 и № 131900162 за ПП „Движение за права и свободи“ са записани съответно 2, 1 и 66 гласа по-малко или общо 69 гласа по-малко. В протокола на СИК № 131900164 като действителни са записани за ПП „Движение за права и свободи“ 5 гласа. Както бе посочено по-горе, в процеса на разглеждане на адм.д. № 402/2024г. по описа на Административен съд - Пазарджик се установи липсващ плик с действителни бюлетини за избор на общински съветници в тази секция, поради което вещите лица не са извършили преброяване на отразените в този протокол гласове. Предвид изложеното отразените 5 гласа за ПП „Движение за права и свободи“ следва да бъдат извадени от общия резултат. При

Ведно с оригинала!

добавянето на общо 69 гласа от секции № 131900151, № 131900152 и № 131900162 за ПП „Движение за права и свободи“ към отразените в протокола на ОИК – Пазарджик 685 гласа, респективно изваждането на 5 гласа от секция № 131900164, общо действителните гласове за ПП „Движение за права и свободи“ възлизат на 749 гласа.

При прилагане на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс, който предвижда да се изключат гласовете „Не подкрепям никого“, ПП „Движение за права и свободи“ със 749 гласа, несъмнено следва да получи мандат в Общински съвет – Пазарджик с оглед общинската изборителна квота от 722 гласа. Това от своя страна би се отразило на ПП „Пряка демокрация“ (регистрирана в ЦИК за участие в местните избори под № 16), която съобразно Методиката ще получи само 1 мандат, вместо 2 мандата, както е към момента.

Ако обаче разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс остане неприменена в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“, поради противоречието ѝ с разпоредбите на чл. 4, чл.6 и чл.10 от Конституцията (каквото е убеждението на настоящият съдебен състав), то ПП „Движение за права и свободи“ със 749 гласа няма да получи мандат в Общински съвет – Пазарджик с оглед общинската изборителна квота от 751 гласа.

С оглед на гореизложеното разрешаването на въпроса за съответствието на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс - в оспорената част - с Конституцията, е от съществено значение за произнасянето на съда по оспорването на решение № 313-МИ/30.10.2023 г. на изменено с решение № 367-МИ/04.11.2023 г., двете на ОИК – Пазарджик, в частта, в която са разпределени мандатите за общински съветници между партиите, коалициите и местните коалиции, получили гласове не по-малко от общинската изборителна квота. Предвид че общинската изборителна квота е определена именно при спазване правилото на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс, вкл. в оспорената част, то произнасянето на Конституционния съд относно съответствието на оспорената разпоредба с нормативния акт от най-висока степен, е от значение за изхода на административното дело.

Аргументирана преценка на приложимото право

От изложеното по-горе се налага извода, че искането се отнася до разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“, която е приложима по всящото пред настоящия съдебен състав дело адм. д. №402/2024 г. по описа на Административен съд – Пазарджик. За тази норма сезиращият съд установява несъответствие с чл.4, чл.6 и чл.10 от Конституцията, което е от значение за главното производство, развиващо по реда на чл. 459 и сл. от Изборния кодекс.

Вярно с оригинала!

Разпоредбата, чието съответствие с Конституцията се оспорва с искането, е действаща, а поставеният за разрешаване въпрос е от компетентността на Конституционния съд – чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо вр. чл. 150, ал. 2 от Конституцията. Оспорената законова разпоредба е приложима и то с решаващо за изхода на делото значение, тъй като включването на гласовете „Не подкрепям никого“ при определяне на общинската избирателна квота би повлияло върху разпределението на мандатите в общинския съвет, както беше изяснено по-горе, и което обстоятелство стои в основата на съобразеното с Конституцията произнасяне по предмета на настоящото дело. При осъществяване на своята правораздавателна дейност и за да се произнесе по основателността на сезираните настоящия съдебен състав жалби, то съдебният състав, разглеждащ делото, на първо място трябва да установи действителната общинската избирателна квота, при определянето на която оспорената с искането разпоредба оказва съществено въздействие (подробно изяснено по-горе). Съобразяването, съответно несъобразяването на оспорената норма от съдебния състав, разглеждащ делото, ще доведе до различен изход на основния правен спор.

В случая без значение е обстоятелството, че решението на Конституционния съд, с което закон се обявява за противоконституционен, няма възстановително действие, тъй като по силата на Изборния кодекс гласовете „Не подкрепям никого“ са действителни гласове и като такива ще участват във формирането на общинската избирателна квота след обявяване на противоконституционността на оспорената част от разпоредбата. Решението на Конституционния съд не би създавало празнина в закона или друго конституционно нетърпимо състояние. Произнасянето на Конституционния съд по повод на конкретното сезиране е в състояние да постигне заложеното в разпоредбата на чл. 150, ал. 2 от Конституцията, а именно – осъществяване на ефективно сътрудничество между съда и Конституционния съд с оглед решаването на висящото дело в съответствие с постановеното от конституционната юрисдикция решение.

Останалите въпроси, повдигнати със сезираните настоящия съдебен състав жалби, са в правораздавателната власт на съда по главното производство, поради което в настоящото искане до Конституционния съд не е необходимо сезиращият състав да вземе отношение по тях, доколкото същите не са от компетентността на Конституционния съд. Поставеният от настоящия съдебен състав пред Конституционния съд въпрос има преюдициален характер спрямо разрешаването на правния спор, с който е сезиран. Без отговора на поставения въпрос сезиращият съд не е в състояние да осъществи конституционносъобразно правосъдната си функция, защото не е в неговата компетентност да установи надлежно несъответствието на приложимия закон с Конституцията. Прилагането, съответно неприлагането, на оспорената норма е определящо за решаване на делото – защото именно от избирателната квота зависи дали партиите, коалициите и местните коалиции ще участват при разпределянето на мандатите в общинския съвет в зависимост

Възрно с оригинала!

от броя получени за тях гласове, съответно колко мандата конкретно ще им бъдат разпределени. Това именно е преюдициалният въпрос, от който зависи произнасянето на настоящия съдебен състав по висящото пред него дело, като останалите спорни въпроси са свързани с присъщата правораздавателна дейност на сезиращия съд и са изцяло в компетентността на последния.

В случая обявяването на нормата на § 1, т. 14 от Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ за противоконституционна не би довело до несъвместимо с конституционните принципи положение, при което решаващите съдебни състави да разполагат с неограничена дискреционна власт да определят общинската избирателна квота, тъй като към определената при действието на посочената разпоредба квота следва да бъдат добавени и гласовете „Не подкрепям никого“, които по силата на Закона са действителни гласове – чл. 437, ал. 2, т. 9 от Изборния кодекс. Сезиращата компетентност на съдебния състав по чл. 150, ал. 2 от Конституцията се вменява в рамката на предназначението на възприетата специфична форма на инцидентен контрол за конституционосъобразност, а именно – правораздаването, поверено на съдилищата да функционира по начин, който е съобразен с Конституцията. Упражнената в настоящото производство инициатива е в рамките на тези параметри на сезираща компетентност, изведени имплицитно като логика, произтичаща от предназначението на правомощието по чл. 150, ал. 2 от Конституцията, поради което искането намирам за допустимо.

У съдията докладчик е формирано вътрешно убеждение, че приложимата по делото нормативна разпоредба не следва да бъде съобразена и в този смисъл конкретното административно дело не може да бъде решено съобразно нея. Същевременно, обаче, настоящият съдебен състав съобрази, че съгласно разпоредбата на чл. 150, ал. 2, изр. второ от Конституцията производството по делото продължава, тъй като решението на настоящия съдебен състав не е окончателно (по силата на чл. 459, ал. 8 от Изборния кодекс решението подлежи на оспорване пред Върховния административен съд) и поради това същият не може да постанови решението си след приключване на производството пред Конституционния съд.

На следващо място съдът съобрази и приетото от Конституционния съд в решение №3/2020г. по к.д. №5/2019г. относно контрола за конституционосъобразност, упражняван по конкретен повод. Според това разбиране Конституцията, уреждайки възможността за сезирането му от съдебни състави по конкретно дело, очевидно цели да осуети решаването на висящото дело съобразно един твърдян противоконституционен, порочен закон и затова постановява то да бъде спряно, за да се изчака произнасянето на Конституционния съд. След изменението на разпоредбата на чл. 150, ал. 2 от Конституцията, обаче, спиране на делото може да бъде постановено само от съд, чието решение е окончателно. Според посоченото решение на Конституционния съд докато последният не обяви един закон за противоконституционен, се презумира, че той е в съответствие с Конституцията и валидно регулира обществените отношения, за чието

Възржа с оригинала!

уреждане е създаден. Неприлагането на противоконституционния закон само занапред брани правната сигурност и доверяването на адресатите на закона, че той е съобразен с Конституцията. Това доверяване произтича от оборимата презумпция за валидност, с която законът се ползва. Като взима предвид цялостната конституционноправна уредба, утвърждаваща върховенството на Конституцията, Конституционният съд е достигнал до извода, че спрямо правоотношения, предмет на висящи съдебни производства, обявеният за противоконституционен закон не се прилага. Целта е да се осуети постановяване на съдебни решения в противоречие с решението на Конституционния съд и следователно уронящи върховенството на Конституцията - противното разбиране е несъвместимо с върховенството на Конституцията, с нейното непосредствено действие, с духа и принципите на правовата държава.

Именно поради изложеното по-горе настоящият съдебен състав разполага единствено с процесуалната и конституционно призната възможност да сезира Конституционния съд с искане за установяване на несъответствие между нормата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“, приложима по висящото пред него дело, и Конституцията, съответно да постанови решението си, зачитайки че към момента на произнасянето му се презумира, че посочената разпоредба е в съответствие с Конституцията и валидно регулира обществените отношения, за чието уреждане е приета, като решението на настоящия съдебен състав не е окончателно, а произнасянето на Конституционния съд ще следва да бъде съобразено от съда, който ще постанови окончателен съдебен акт.

Оспорената разпоредба не е в приложното поле на правото на Европейския съюз.

С оглед изложеното по-горе относно предмета на висящото пред настоящия съдебен състав административно дело - от фактическа и от правна страна - и при съобразяване на чл.18, ал.3 от ПОДКС в контекста на новата редакция на чл. 150, ал. 2 от Конституцията и след изясняване на приложимото вътрешно право по конкретното дело, настоящият съдебен състав намира, че приложимата вътрешна правна норма не попада в приложното поле на правото на Европейския съюз (ЕС). Не е налице и връзка с правото на ЕС – предметът на делото и приложимата вътрешно правна норма не представляват мярка по прилагането му и не са свързани с него. Фактите и обстоятелствата по делото сочат, че релевантната по конкретно съдебно производство разпоредба не попада в приложното поле на правото на ЕС. Предвид изложеното не е налице и релевантната практика на Съда на Европейския съюз. Висящото пред настоящия съдебен състав дело няма връзка с правото на ЕС, в което в случая няма годни за прилагане разпоредби, а правото на ЕС не налага определено съдържание на приложимата в случая вътрешноправна уредба.

Възвръщане с оригинала!

С Изборния кодекс се транспонират Директива 93/109/ЕО на Съвета от 6 декември 1993 г. за определяне на условията и реда за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в избори за Европейски парламент от граждани на Съюза, пребиваващи в държава членка, на която не са граждани, Директива 94/80/ЕО на Съвета от 19 декември 1994 г. за определяне на условията и реда за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в общински избори от гражданите на Съюза, пребиваващи в държава членка, на която не са граждани, Директива 2013/1/ЕС на Съвета от 20 декември 2012 г. за изменение на Директива 93/109/ЕО по отношение на някои от условията и реда за упражняване на правото на граждани на Съюза, пребиваващи в държава членка, на която не са граждани, да бъдат избирани в избори за Европейски парламент (ОВ, L 26/27 от 26 януари 2013 г.) и осигурява прилагането на Решение (ЕС, Евратом) 2018/994 на Съвета от 13 юли 2018 г. за изменение на Акта за избирането на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори, приложен към Решение 76/787/ЕОВС, ЕИО, Евратом на Съвета от 20 септември 1976 г. (ОВ, L 178/1 от 16 юли 2018 г.). В случая, обаче, посочените директиви са неотносими към предмета на делото, като не въвеждат изисквания във връзка с поставения въпрос относно конституционносъобразността на изключването на действителните гласове „Не подкрепям никого“ при изчисляване на общинската избирателна квота.

По основателността на искането

Действащата българска Конституция като следва постиженията на съвременния демократичен конституционализъм, прокламира принципите на правовата държава (чл. 4 от Конституцията), на равенство на гражданите пред закона (чл. 6 от Конституцията) и на всеобщо, равно и пряко избирателно право с тайно гласуване (чл. 10 от Конституцията). Основният закон на Република България гарантира на гражданите общо, равно и пряко избирателно право въз основа на тайно гласуване при произвеждане на изборите, националните и местните референдуми. Основният закон не урежда вида на изборната система (решение № 8/1993г. по к. д. № 5/1993 г.), реда и условията за упражняване на избирателното право, както и условията, организацията и реда за произвеждане на изборите в Република България – „дейност, която представлява администриране и организация на изборния процес с цел да се осигури свободно и безпрепятствено във всяко отношение упражняване на избирателното право на всеки гражданин и не допуска създаване на ограничения (извън установените на конституционно ниво) за неговото упражняване.“ (решение № 3/2017 г. по к. д. № 11/2016 г.). Тази дейност е възложена с разпоредбата на чл. 42, ал. 2 от Конституцията изрично на законодателя, като в чл. 10 от Основния закон са закрепени принципите, които трябва да бъдат следвани при законодателната уредба на очертания на конституционно равнище кръг обществени отношения. Тези именно принципи се въплъщават в подробната уредба, възложена на законодателния орган с чл.

Възрно с оригинала!

42, ал. 2 от Конституцията (решение № 12/2011г. по к. д. № 11/2011 г., решение № 9/2016 г. по к. д. № 8/2016 г.). С това конституционният законодател отговаря на установеното за съвременния конституционализъм положение, че основните начала на изборния процес трябва да се регламентират в Конституцията, а условията, организацията и редът за произвеждане на изборите – в закони и други актове. Основният закон предоставя преценката за подходящата система на гласоподаване на дискрецията на законодателя - при съобразяване с принципите, установени в чл. 10.

Конституционният съд в решение № 4/2011 г. по к. д. № 4/2011 г. е посочил, че „Правото да се избират държавни и местни органи, т. е. активното избирателно право, е от категорията на основните права, уредено в чл. 42 от Конституцията в главата „Основни права и задължения на гражданите“. То принадлежи към *status activus* на основните права (Г. Йелинек); неговото упражняване е фундамент в изграждането на демократична държава“. Конституционният съд е последователен в своята практика относно същностните характеристики на избирателното право. В обобщен вид те са изведени в мотивите на решение № 3 от 23.2.2017 г. по к. д. № 11/2016г., в което се приема, че „според действащата конституционна уредба избирателното право на гражданите се характеризира като политическо по съдържание, основно субективно право, което пряко произтича от народния суверенитет. То се явява основно средство за реализиране на демократичното управление – чрез неговото упражняване се конституират най-важните структури на държавната власт и се осъществява политически контрол над тяхната дейност. Принципите, въз основа на които се формира това основно право, са установени в чл. 10 от Конституцията – всеобщо, равно и пряко избирателно право при тайно гласуване“.

Като постижение на модерния конституционализъм избирателното право е „всеобщо“ – негов носител е всеки гражданин на държавата, независимо от пол, раса, език, имущество, професия, обществено положение, образование, религия или политически убеждения. Този принцип не се накърнява от възприетите в демократичните държави изисквания за упражняването на избирателното право – достигане на определена възраст, гражданство, местоживееене, правоспособност и дееспособност. В съвременната правна доктрина е възприето, че основанието за „всеобщността“ на избирателното право се съдържа в същността му като субективно право. Всеобщността означава равенство в правната възможност да избираш и да бъдеш избран. В този смисъл всеобщото избирателно право представлява същевременно и проявление на равното избирателно право - всички граждани, отговарящи на определени изисквания, притежават избирателни права.

Избирателното право е „равно“ - всеки избирател има право на един глас, равен по тежест на гласа на всеки друг избирател в конкретния изборен процес (съгласно максимата „Един човек – един глас – една тежест!“). Конституционният съд поддържа в своята практика, че „равенството в избирателното право е един от съществени елементи на конституционния

Верно с оригинала!

принцип, че цялата държавна власт, която произтича от народа, се осъществява от него чрез органите, предвидени в Конституцията (чл. 1, ал. 1). Равенството в изборителното право изисква всеки изборител да има равни права при упражняване правото си на избор“ (решение № 1/2009 г. по к. д. № 5/2009 г.).

С въведеното с § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс изключение, по силата на което подадените гласове „Не подкрепям никого“ не участват в общия брой действителни гласове, определящи общинската изборителна квота, се нарушават принципите на общо и равно изборително право на отделните граждани, определя се различна тежест на гласовете на изборителите и практически се придава значимост единствено на гласовете, дадени за конкретна партия, коалиция или независим кандидат. Така на практика се обезсмисля предвидената възможност да се гласува „Не подкрепям никого“ и се нарушава принципът на равнопоставеност при упражняване правото на глас.

Гласоподавателите, избрали за свой вот „Не подкрепям никого“, са упражнили своето активно изборително право, което поведение е различно от поведението на онези български граждани, които не го упражняват и в този смисъл е недопустимо да бъдат приравнявани като последица. Включването на този вот в общия брой действителни гласове, въз основа на които се формира общинската изборителна квота – макар по естеството си да е форма на отрицателен вот – ще завиши броя гласове, определящи квотата, като така ще легитимира с по-висока относителна тежест на всеки отделен мандат – посредством завишения праг, необходим за получаването му. Затова доколкото оспорената разпоредба предвижда различна тежест на гласовете, подадени от изборителите с действителна бюлетина и подали своя глас за конкретна партия, коалиция или независим кандидат, спрямо тези на изборителите, подали своя глас с действителна бюлетина и избрали за свой вот „Не подкрепям никого“, е налице нарушаване на принципа на равно изборително право. Така гласът на изборителя, гласувал с „Не подкрепям никого“, не е равен по тежест на гласа на всеки друг изборител, гласувал за конкретна партия, коалиция или независим кандидат в конкретния изборен процес. Всъщност той се приравнява на неподаден глас и е лишен от всякаква тежест.

Гореизложеното налага извода, че законът не третира по един и същи начин гласуването чрез избор на конкретна партия, коалиция или независим кандидат и чрез избор на опцията „Не подкрепям никого“, като ги превръща в неравностойни и въвежда различни правила за отчитане на все действителни бюлетини. По този начин оспорената разпоредба нарушава чл.10 от Конституцията и в частност предвижда неравно третиране на отделни видове действителни гласове.

С изключването на гласовете „Не подкрепям никого“ изборителите, които са ги дали, са поставени в неравнопоставено положение откъм тежест на гласа в процеса по избиране на общински съветници и се накърнява конституционното им право да участват в конституирането на най-важната

Всрно с оригинала!

структура на общинската власт по начина, по който се избрали, като на практика обезсмисля техния вот.

Нарушен е прокламираният в чл. 6, ал. 2 от Конституцията принцип на равенство на гражданите пред закона, който принцип има смисъл на изискване за еднакво третиране на гражданите от законодателя. В решение № 10/2016 г. по к. д. № 3/2016 г. Конституционният съд отбелязва, че „равенството пред закона означава равнопоставеност на всички граждани пред закона и задължение за еднаквото им третиране от държавната власт. Принципът за равенството е равенство на гражданите пред закона, като законът може за едно и също право или задължение да предвижда диференциация, но това не води до извод за нарушаване на посочения конституционен принцип, ако диференциацията се основава на определен критерий и на него отговарят всички от една група субекти“ (в този смисъл е и решение № 4/2014 г. по к. д. № 12/2013 г. и решение № 6/2010 г. по к. д. № 16/2009 г.). В случая подобна диференциация не може да бъде обоснована, след като самият законодател е предвидил възможността за гласуване с опцията „Не подкрепям никого“, а впоследствие с приемането на оспорената разпоредба я обезсмисля и създава невярна представа у гласуващите по този начин избиратели, че техният вот има значение при формирането на един от най-важните конституционни органи, какъвто е органът на местното самоуправление в общината – общинският съвет. Волята на тези избиратели не се отразява по никакъв начин на изборния резултат, докато принципът на пряко изборно право предполага органите на държавна власт да се формират непосредствено въз основа на предпочитанията на избирателите, изразени в изборния процес, били те и „Не подкрепям никого“, и е проявление на принципа на пряко осъществяване на властта от народа (чл. 1, ал. 2 от Конституцията). Предвиденият в Конституцията изборен орган на държавна власт се конституира чрез политическата воля на избирателите, която се преобразува в мандат с акта на пряко упражняване на изборното право (решение № 5/2001 г. по к. д. № 5/2001 г.), а оспорената разпоредба променя характера на изборното право като пряко такова, тъй като не го зачита в изборния резултат.

Република България е правова държава, която се управлява според Конституцията и законите на страната. Конституционният съд има трайно установена практика относно същността на правовата държава, като приема, че правовата държава в материален смисъл е държава на справедливостта, а във формален смисъл тя е държава на правната сигурност, където съдържанието на правовия ред е ясно и недвусмислено определено. Законосъобразността на държавното управление е конституционно изискване, което го прави предвидимо, а това е предпоставка за правната сигурност. Правната сигурност и стабилност са характеристики на правовата държава, която изисква трайно и последователно законодателно регулиране на обществените отношения. Държавата е правова, когато се управлява според Конституцията и законите, а те от своя страна трябва да са ясни, точни и непротиворечиви на Конституцията (в този смисъл решение № 3 от 2017 по к.

Верно с оригинала!

д. № 11 от 2016 г.; решение № 8 от 2012 г. по к. д. № 16 от 2011 г.; решение № 7 от 2005 г. по к. д. № 1 от 2005 г.; решение № 1 от 2005 г. по к. д. № 8 от 2004 г.; решение № 5 от 2002 г. по к. д. № 5 от 2002 г. и др.).

Правната сигурност като компонент на правовата държава изисква законите разпоредби да са ясни, точни, непротиворечиви, разбираеми, прецизни, недвусмислени и взаимосвързани, за да могат правните субекти да изведат от тях предписвания модел за поведение (решение № 9 от 1994 г. по к.д.№ 11 от 1994 г., решение № 5 от 2002 г. по к.д.№ 5 от 2002 г., решение № 3 от 2012 г. по к.д.№ 12 от 2011 г., решение № 5 от 2019 г. по к.д.№ 12 от 2018 г., решение № 8 от 2021 г. по к.д.№ 9 от 2020 г.). Когато вътрешното противоречие в законовата уредба засяга конституционни ценности и норми, то е конституционно нетърпимо (решение № 6 от 2005 г. по к.д.№ 3 от 2025 г., решение № 5 от 2009 г. по к.д.№ 6 от 2009 г.). В случая въведеното с оспорената разпоредба изключение обуславя недопустима вътрешна противоречивост на законовата уредба, която от една страна урежда, че гласът е действителен (чл. 437, ал. 2, т. 9 ИК), а от друга – урежда упражняването на изборните права на гражданите по начин, който напълно обезсмисля възможността за гласуване с опцията „Не подкрепям никого“ (§ 1, т. 14 ДР на ИК в оспорената част).

Изискването за яснота на правните разпоредби Конституционният съд е извел в решение № 12 от 2013 г. по к. д. № 9 от 2013 г. и в решение № 3 от 2014 г. по к. д. № 10 от 2013 г., като посочва, че когато в даден закон са създадени едно общо правило и изключения от него, то случаите, обхванати от изключенията, трябва да имат детерминираща ги специфика и тя да е точно и ясно определена, за да не създава двусмислие, съмнения и неопределеност. Такава яснота в случая няма. Законодателят е компетентен да даде едно или друго конкретно разрешение по целесъобразност, стига то да не е в несъответствие с принципи и изисквания на Конституцията (решение № 21 от 1998 г. по к. д. № 18 от 1997 г.). Законодателна целесъобразност може и следва да бъде упражнена само в конституционно установените граници, което Конституционният съд е компетентен да преценява във всеки конкретен случай (решение № 18 от 1997 г. по к. д. № 12 от 1997 г., решение № 7 от 1995 г. по к. д. № 9 от 1995 г., решение № 17 от 2018 г. по к. д. № 9 от 2018 г.).

Поради всичко изложено считам, че разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ нарушава конституционен принцип, възприет в чл. 6, ал. 2 от Конституцията - за равнопоставеност пред закона, който принцип стои в основата на гражданското общество и държавата (решение № 14 от 10.11.1992 г. по к. д. № 14 от 1992 г.). Както е имал възможност вече да отбележи Конституционният съд, принципът вменява в задължение на държавата да третира равно всички, които биват засегнати от нейни действия или решения. Нарушаването на този конституционен императив се квалифицира като произвол, представляващ нарушение на обективен критерий като мащаб за справедливост (решение № 1 от 2005 г. по к. д. № 8 от 2004 г.),

Възрно с оригинала!

като измерение на принципа на правовата държава, прокламиран в чл. 4 от Конституцията (така и в решение № 8 от 2021 г. по к. д. № 9 от 2020 г.).

С приемането на оспорената разпоредба в посочената част, законодателят не е изпълнил конституционното си задължение последователно и трайно, адекватно на принципите на всеобщо, равно и пряко изборно право с тайно гласуване (чл. 10 от Конституцията) да създаде стриктна и прецизно синхронизирана правна уредба, чрез която да гарантира упражняването на изборните права на всеки гражданин.

Уважаеми конституционни съдии, с оглед на изложеното моля да се произнесете с решение, с което да обявите за противоконституционна разпоредбата на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ поради противоречието ѝ с принципите на правовата държава (чл. 4 от Конституцията), на равенство на гражданите пред закона (чл. 6, ал. 2 от Конституцията) и на всеобщо, равно и пряко изборно право с тайно гласуване (чл. 10 от Конституцията).

Приложения:

1. Заверено копие на адм.д. №402/2024г. по описа на Административен съд – Пазарджик и приложеното към него адм.д. №1081/23г. по описа на Административен съд – Пазарджик - съгласно чл. 18, ал. 4 от ПОДКС

Съдия

Веселка Златева/

Взехо с оригинала!

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Въведете дума за търсене

НАВИГАЦИЯ

Начало / Акт / определение

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Вид на акта

определение

Дата

26-09-2024 г.

Към дело

24/2024

Сваляне в

PDF

Разпечатване

Print

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

София, 26 септември 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател:

Взрзо с оригинала!

Павлина Панова

Членове:

Мариана Карагьозова-Финкова

Красимир Влахов

Константин Пенчев

Янаки Стоилов

Филип Димитров

Соня Янкулова

Надежда Желепова

Борислав Белазелков

Атанас Семов

Десислава Атанасова

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 26.09.2024 г. конституционно дело №24/2024 г., докладвано от съдия Красимир Влахов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 04.07.2024 г. по искане на VIII състав на Административния съд – Пазарджик за установяване на противоконституционност на разпоредбата на §1, т. 14 в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (обн. ДВ, бр. 19 от 05.03.2014 г.; посл. изм. ДВ, бр. 104 от 15.12.2023 г.; ДР на ИК).

Вносителят излага твърдения, според които оспорената законова уредба се явява приложимо право по разглежданото от него административно дело №402/2024 г. на Административния съд – Пазарджик, образувано по жалби на кандидати за общински съветници против Решение №313-МИ/30.10.2023 г. на Общинската избирателна комисия (ОИК) – Пазарджик, измнено с Решение №367-МИ/04.11.2023 г., с което е обявено разпределението на заявените предпочитания (преференции) за отделните кандидати по кандидатски листи за партии, коалиции

и местни коалиции, получили мандати в Общинския съвет – Пазарджик, както и подреждането на кандидатите. Според изложеното в искането ОИК – Пазарджик е определила общинската избирателна квота на 721 гласа при изключване на гласовете „Не подкрепям никого“ по чл. 438, ал. 1, т. 7, б. „а“ ИК при прилагане на разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК, според която „Общинска избирателна квота“ е частното от делението на общия брой на действителните гласове с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7, подадени за общински съветници в общината, на броя на членовете на общинския съвет. Посочено е, че според заключенията на вещите лица по делото общинската избирателна квота, определена при прилагане на това правило, би следвало да бъде 722 гласа, като разликата от 1 глас спрямо определената от ОИК общинска избирателна квота не е в състояние да се отрази на разпределението на мандатите в общинския съвет. Ако обаче разпоредбата на §1, т. 14 ДР на ИК в оспорената ѝ част остане неприложена като противоречаща на Основния закон, общинската избирателна квота би била 751 гласа, което би се отразило на разпределението на мандатите в общинския съвет между партиите, коалициите и местните коалиции, участвали в изборите за общински съветници в Община Пазарджик.

По изложените съображения вносителят поддържа, че произнасянето на Конституционния съд по въпроса за съответствието на оспорения §1, т. 14 ДР на ИК в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ е от съществено значение за изхода на административното дело в частта, в която са разпределени мандатите за общински съветници между партиите, коалициите и местните коалиции, получили гласове не по-малко от общинската избирателна квота.

Вносителят заявява, че оспорената законова разпоредба противоречи на принципа на правовата държава, принципа на равенство на гражданите пред закона и принципа на всеобщото, равно и пряко избирателно право, прокламирани съответно в чл. 4, чл. 6, ал. 2 и чл. 10 от Конституцията. Посочва, че гласоподавателите, гласували с вот „Не подкрепям никого“, са упражнили своето активно избирателно право, а в

Въз основа на

действителност тяхното поведение бива приравнено на това на негласувалите граждани. Сезирацият съд подчертава, че „включването на този вот в общия брой действителни гласове, въз основа на които се формира общинската изборителна квота – макар по естеството си да е форма на отрицателен вот – ще завиши броя гласове, определящи квотата“ и посочва, че така ще легитимира по-висока тежест на всеки отделен мандат чрез завишаване на прага, необходим за получаването му. Заявява също, че по този начин са нарушени „принципите на общо и равно изборително право на отделните граждани, определя се различна тежест на гласовете на изборителите и практически се придава значимост единствено на гласовете, дадени за конкретна партия, коалиция или независим кандидат“. Излага се и довод, че с оспорената законова разпоредба „на практика се обезсмисля предвидената възможност да се гласува „Не подкрепям никого“ и се нарушава принципът на равнопоставеност при упражняване правото на глас“. Посочено е, че като признава за действителни бюлетините „Не подкрепям никого“ (чл. 437, ал. 2, т. 9 ИК), а същевременно обезсмисля възможността за гласуване с тази опция, законната уредба се явява вътрешно противоречива, с което се накърнява правната сигурност като компонент на правовата държава.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 2 от Конституцията – съд (съдебен състав във връзка с разглеждано конкретно дело), и е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1, 2 и 5 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на действащ закон, приложим по разглеждано от сезирация съд дело, като вносителят е обосновал значението на произнасянето на Конституционния съд за изхода на делото. Твърдението за противоконституционност на оспорения закон се основава на „достигнатата убеденост на съда, изразена чрез приведени

Възрно с оригинала!

доводи“ като предпоставка за допустимост на искането (Определение №2 от 13.03.2024 г. по к.д. №8/2024 г.).

В съответствие с установената практика на Съда относно приложимостта на разпоредбата на чл. 18, ал. 3 ПОДКС в контекста на действащата редакция на чл. 150, ал. 2 от Конституцията (Определение № 2 от 13.03.2024 г. по к.д. № 8/2024 г.) сезиращият субект е посочил, че оспорената законова уредба не попада в приложното поле на правото на Европейския съюз, което според изложеното в искането не съдържа уредба относно „изключването на действителните гласове „Не подкрепям никого“ при изчисляване на общинската избирателна квота“.

Конституционният съд намира, че макар и относимо, правото на Европейския съюз (Директива 94/80/ ЕО на Съвета от 19 декември 1994 г. за определяне на условията и реда за упражняване на правото да избират и да бъдат избирани в общински избори от гражданите на Съюза, пребиваващи в държава членка, на която не са граждани) не съдържа пряко приложима уредба по така поставения от вносителя проблем.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост по искане с посочения предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Конституционният съд приема, че при тези данни искането следва да бъде допуснато за разглеждането по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът приема, че с оглед на предмета на направеното искане следва да бъдат конституирани като заинтересувани институции, които да представят становища по делото: Народното събрание, президентът, Министерският съвет, министърът на правосъдието, министърът на електронното управление, министърът на иновациите и растежа, Върховният административен съд, Висшият адвокатски съвет, омбудсманът и Централната избирателна комисия.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат становища по предмета

Върхо с оригинала!

на делото следните неправителствени, съсловни, синдикални и други организации: сдружение „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, сдружение „Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация“, Съюз на юристите в България, фондация „Български адвокати за правата на човека“ и асоциация „Прозрачност без граници“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Михаил Константинов, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Пенчо Пенев, доц. д-р Борислав Цеков и доц. д-р Зорница Йорданова.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд:

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на VIII състав на Административния съд – Пазарджик за установяване на противоконституционност на разпоредбата на §1, т. 14 в частта „с изключение на тези по чл. 438, ал. 1, т. 7“ от Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс (обн. ДВ, бр.19 от 05.03.2014 г.; посл. изм. ДВ, бр. 104 от 15.12.2023 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министърът на електронното управление, министърът на иновациите и растежа, Върховния административен съд, Висшия адвокатски съвет, омбудсмана и Централната изборителна комисия, на които да се изпратят

Възрно с оригинала!

преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправля покана да предложат становище в същия срок до: сдружение „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, сдружение „Българско сдружение за честни избори и граждански права - Национална асоциация“, Съюз на юристите в България, фондация „Български адвокати за правата на човека“ и асоциация „Прозрачност без граници“, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправля покана да дадат писмено правно мнение до: проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Мартин Белов, проф. д-р Михаил Константинов, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Пенчо Пенев, доц. д-р Борислав Цеков и доц.д-р Зорница Йорданова, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава 30-дневен срок от уведомяването да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова

СТАНОВИЩЕ ПО ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ДОПУСТИМОСТ:

Атанас Семов

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Взрзю с оръчишана!

vss@vss.justice.bg

BLL-11956

17 09 26

От: veselka zlateva <zlateva.veselka@abv.bg>
Изпратено: 17 септември 2026 г. 16:59
До: vss@vss.justice.bg
Относно: Допълнителни документи - диплома и удостоверение за правоспособност
Прикачени файлове: Заверени диплома и удостоверение.pdf

Приложено изпращам 1 файл: Заверени диплома и удостоверение.pdf- диплома и удостоверение за правоспособност.

тел:
Поздрави,

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"
Юридически факултет
гр. Пловдив

ДИПЛОМА

ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Серия ВД -

№

Веселка Велкова Златева

на

ЕТН:

роден а на

19

в гр. (с.)

община

област

Република България

завършила а **пет** годишен курс на обучение по специалност

Право

със среден успех **Мн. добър 5.22** и положени държавни изпити

със среден успех **Мн. добър 5.33** ; втора специалност

със среден успех

и положени държавни изпити

със среден успех

С решение на Държавна изпитна комисия (протокол №

5

от **05.10.** 1997 година) ѝ е признато висше образование

и присъдена квалификация

ЮРИСТ

ДЕКАН: /

Взето с оригинала!

Veselka Velkova
Zlateva-
Kozhuharova

Digitally signed by
Veselka Velkova
Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17
16:51:51 +03'00'

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
И ПРАВНАТА ЕВРОИНТЕГРАЦИЯ

Удостоверение
за правоспособност

№

на **ВЕСЕЛКА ВЕЛКОВА ЗЛАТЕВА**

родена на 19..... г. в гр. (с)

ЕГН

издържа(а) държавния практико-теоретичен
изпит по чл. 165, ал. 2 от Закона за съдебната
власт, съгласно протокол от
на комисията за провеждането на изпита.

София, 12.11. 1998 г.

МИНИСТЪР:

Върхо с оригинала!

Veselka Velkova
Zlateva-
Kozhuharova

Digitally signed by
Veselka Velkova
Zlateva-Kozhuharova
Date: 2026.09.17
16:51:32 +03'00'